2025/2643

2025.12.29.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2025/2643 RENDELETE

(2025. december 16.)

az európai védelmi ipari programnak és a védelmi termékek időben történő rendelkezésre állását és az azokkal való, időben történő ellátást biztosító intézkedési keretnek a létrehozásáról („EDIP-rendelet”)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikke (1) bekezdésére, 173. cikke (3) bekezdésére, 212. cikke (2) bekezdésére és 322. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Számvevőszék véleményére ([1]),

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([2]),

tekintettel a Régiók Bizottsága véleményére ([3]),

rendes jogalkotási eljárás keretében ([4]),

mivel:

(1) Az Oroszország Ukrajna elleni, provokáció nélkül indított és indokolatlan agressziós háborúja nyomán újból megjelent nagy intenzitású hadviselés negatív hatást gyakorol az Unió és a tagállamok biztonságára, és megköveteli a tagállamok azzal kapcsolatos kapacitásának jelentős növelését, hogy megerősítsék védelmi képességeiket. A regionális és globális biztonság hosszú távú romlása miatt jelentősen növelni kell annak léptékét és sebességét, ahogyan Európa védelmi technológiai és ipari bázisa (a továbbiakban: EDTIB) fejleszteni képes és elő tudja állítani a katonai képességek teljes spektrumát.

(2) Az uniós állam-, illetve kormányfők a 2022. március 11-i versailles-i találkozójukon elkötelezték magukat amellett, hogy megerősítik az európai védelmi képességeket. Megállapodtak abban, hogy növelik a védelmi kiadásaikat, közös projektek és a védelmi képességek közös beszerzése révén szorosabb együttműködést alakítanak ki, megszüntetik a hiányosságokat, ösztönzik az innovációt, valamint megerősítik és fejlesztik az európai védelmi ipart.

(3) A Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (a továbbiakban: a főképviselő) 2022. május 18-án előterjesztette a védelmi beruházási hiányok elemzéséről és a következő lépésekről szóló közös közleményt, amely rávilágított az Unión belüli védelmi pénzügyi, ipari és képességbeli hiányosságokra.

(4) Az Európai Tanács a 2023. december 14–15-i következtetéseiben – miután áttekintette a 2022. március 11-i versailles-i nyilatkozatnak, valamint a Tanács által 2022. március 21-én jóváhagyott, a biztonság és a védelem területére vonatkozó stratégiai iránytűnek a végrehajtása érdekében végzett munkát – hangsúlyozta, hogy többet kell tenni annak érdekében, hogy az Unió meg tudja valósítani a védelmi készültség növelésére irányuló célkitűzéseit. E készültség eléréséhez és az Unió védelméhez elengedhetetlen az erős, reziliens, innovatív és versenyképes védelmi ipar.

([1]) HL C, C/2025/805, 2025.1.31., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/805/oj.
([2]) HL C, C/2024/4662, 2024.8.9., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4662/oj.
([3]) HL C, C/2025/1705, 2025.3.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1705/oj.
([4]) Az Európai Parlament 2025. november 25-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2025. december 8-i határozata.

(5) Az Európai Parlament és a Tanács 2023. július 20-án elfogadta az (EU) 2023/1525 rendeletet ([5]), amelynek célja az európai védelmi ipar gyártási kapacitásai bővítésének sürgős támogatása, az ellátási láncok biztosítása, a hatékony beszerzési eljárások elősegítése, a gyártási kapacitások hiányosságainak kezelése és a beruházások előmozdítása. Az Európai Parlament és a Tanács 2023. október 18-án elfogadta az (EU) 2023/2418 rendeletet ([6]), amelynek célja, hogy a beszerzési szakaszban támogassa a tagállamok közötti együttműködést a legsürgetőbb és legkritikusabb – különösen az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújára adott válaszlépések nyomán kialakult – hiányosságok együttműködés útján történő megszüntetése érdekében.

(6) Az (EU) 2023/1525 és az (EU) 2023/2418 rendelet veszélyhelyzet-reagálási és rövid távú programként jött létre, és 2025. június 30-án, illetve 2025. december 31-én hatályát veszti.

(7) Ennek a rendeletnek az (EU) 2023/1525 és az (EU) 2023/2418 rendeletre kell épülnie, és egy hosszabb távú és strukturáltabb perspektíva keretében ki kell terjesztenie azok logikáját úgy, hogy a 2025 és 2027 közötti időszakra pénzügyi támogatást nyújt az EDTIB versenyképességének, reagálóképességének és arra való alkalmasságának megerősítéséhez, hogy biztosítsa a védelmi termékek kiszámítható, folyamatos és kellő időben történő rendelkezésre állását és az azokkal való kiszámítható, folyamatos és kellő időben történő ellátást. A jelenlegi biztonsági helyzet fényében szükségesnek tűnik kiterjeszteni az említett uniós támogatást annak ösztönzése céljából, hogy a tagállamok együttműködjenek egymással a védelmi felszerelések szélesebb körének beszerzése terén.

(8) Az Európai Tanács 2022. június 23-án úgy határozott, hogy megadja a tagjelölt ország státuszt Ukrajnának, amely kifejezte azon határozott akaratát, hogy az újjáépítést összekapcsolja az ország európai útja szempontjából szükséges reformokkal. Az Európai Tanács 2023. december 15-én úgy határozott, hogy megkezdi a csatlakozási tárgyalásokat Ukrajnával, és kijelentette, hogy az Unió és tagállamai továbbra is elkötelezettek amellett, hogy hosszú távon – és a partnerekkel közösen – hozzájáruljanak az Ukrajna felé teendő biztonsági kötelezettségvállalásokhoz, amelyek segítségével Ukrajna meg tudja védeni magát, ellen tud állni a destabilizációjára irányuló erőfeszítéseknek, és a jövőben el tud rettenteni az agressziós cselekményektől. Az Ukrajnának nyújtott erőteljes támogatás az Unió kiemelt prioritása, és ez megfelel az Unió azon határozott politikai kötelezettségvállalásának, hogy Ukrajnának mindaddig segítséget nyújt, amíg az szükséges.

(9) Az Oroszország agressziós háborúja által az ukrán gazdaságban, társadalomban és infrastruktúrában okozott károk, és különösen az ukrán védelmi technológiai és ipari bázisban (a továbbiakban: az ukrán DTIB) okozott károk átfogó támogatást tesznek szükségessé az ukrán DTIB újjáépítéséhez. Ez a támogatás elengedhetetlen ahhoz, hogy Ukrajna képes legyen fenntartani az alapvető állami funkciókat, hozzájárulva ezzel az ország gyors helyreállításához, újjáépítéséhez és korszerűsítéséhez, az ukrán DTIB-nek az EDTIB-be történő integrációjához, valamint az ukrán DTIB-nek az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének (NATO) előírásaihoz és más releváns normákhoz való hozzáigazításához. Az erős ukrán DTIB létfontosságú Ukrajna hosszú távú biztonsága és újjáépítése szempontjából.

(10) Az Uniónak pénzügyileg támogatnia kell az ukrán DTIB megerősítését támogató intézkedéseket. Az e rendelet szerinti, Ukrajna támogatását célzó eszköznek különösen arra kell ösztönöznie a tagállamokat, hogy működjenek együtt Ukrajnával és az ukrán DTIB-vel az ukrán védelmi gyártási kapacitások bővítése és az ukrán DTIB-től származó védelmi termékek közös beszerzésének előmozdítása érdekében. Az említett támogatás kiegészíti az (EU) 2024/792 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([7]) létrehozott Ukrajna-eszköz keretében nyújtott támogatást, valamint a (KKBP) 2021/509 tanácsi határozattal ([8]) létrehozott Európai Békekeret keretében és a tagállamok által kétoldalú segítségnyújtás révén Ukrajnának nyújtott katonai támogatást. Összhangban áll továbbá azzal, hogy az Unió továbbra is rendíthetetlenül támogatja Ukrajna függetlenségét, szuverenitását és a nemzetközileg elismert határain belüli területi integritását.

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1525 rendelete (2023. július 20.) a lőszergyártás támogatásáról (ASAP) (HL L 185., 2023.7.24., 7. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj).

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/2418 rendelete (2023. október 18.) az európai védelmi ipar közös beszerzés révén történő megerősítését szolgáló eszköz létrehozásáról (EDIRPA) (HL L, 2023/2418, 2023.10.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj).

([7]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/792 rendelete (2024. február 29.) az Ukrajna-eszköz létrehozásáról (HL L, 2024/792, 2024.2.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

([8]) A Tanács (KKBP) 2021/509 határozata (2021. március 22.) az Európai Békekeret létrehozásáról, valamint a (KKBP) 2015/528 határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 102., 2021.3.24., 14. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

(11) Oroszországot teljes mértékben felelősségre kell vonni, és annak meg kell fizetnie az Ukrajna elleni, az Egyesült Nemzetek Alapokmányának nyilvánvaló megsértését jelentő agressziós háborúja által okozott súlyos károkat. Az Uniónak és tagállamainak – más nemzetközi partnerekkel szoros együttműködésben – továbbra is törekedniük kell az említett cél elérésére, összhangban az uniós és a nemzetközi joggal, figyelembe véve azt, hogy Oroszország súlyosan megsértette az erőszak alkalmazására vonatkozóan az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 2. cikkének 4. bekezdésében foglalt tilalmat, valamint figyelemmel a nemzetközi jogot sértő cselekményekért való állami felelősségre vonatkozó elvre, beleértve az okozott, pénzügyileg számszerűsíthető kár megtérítésére vonatkozó kötelezettséget is. A nemzetközi partnerekkel koordinálva előrelépés történt azzal kapcsolatban, hogy a közvetlenül az orosz állami vagyoni eszközök immobilizálásából származó, magánfelek által birtokolt rendkívüli bevételeket hogyan lehetne Ukrajna – beleértve az ukrán DTIB-t – támogatására átirányítani az alkalmazandó szerződéses kötelezettségeknek megfelelő módon, valamint az uniós és a nemzetközi joggal összhangban. További támogatásra lehet mód az Oroszország állami vagyoni eszközeinek immobilizálásából, vagy bármely más releváns uniós korlátozó intézkedésből származó váratlan és rendkívüli bevételekből eredő, a központi értéktárakban található rendkívüli készpénzegyenlegeknek az Unió részére történő átutalásából.

(12) Miután a G7-ek vezetői határozottan elkötelezték magukat amellett, hogy segítsék Ukrajnát a sürgős rövid távú finanszírozási igényeinek kielégítésében, valamint hogy támogatást nyújtsanak az ország hosszú távú helyreállítási és újjáépítési prioritásaihoz, az Európai Parlament és a Tanács 2024. október 28-án elfogadta az (EU) 2024/2773 rendeletet ([9]), amely létrehozta az Ukrajna-hitelezési együttműködési mechanizmust és rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatást nyújtott Ukrajnának. Az (EU) 2024/2773 rendelet előírja, hogy az említett makroszintű pénzügyi támogatás szakpolitikai feltételeire vonatkozó egyetértési megállapodásnak tartalmaznia kell Ukrajna azon kötelezettségvállalását, hogy előmozdítja az együttműködést az Unióval Ukrajna védelmi iparának helyreállítása, újjáépítése és korszerűsítése terén, az ukrán DTIB helyreállítását, újjáépítését és korszerűsítését célzó uniós programok és más releváns uniós programok célkitűzéseinek megfelelően.

(13) Az (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([10]) (a továbbiakban: a költségvetési rendelet) 114. cikkének (2) bekezdése értelmében vett finanszírozási megállapodást kell kötni Ukrajnával az e rendeletben meghatározott azon tevékenységek végrehajtására vonatkozóan, amelyek Ukrajnát vagy az Ukrajnában letelepedett, uniós finanszírozásban részesülő jogalanyokat érintik. Az Ukrajnával kötött finanszírozási megállapodásnak, valamint az uniós forrásokban részesülő, Ukrajnában letelepedett jogalanyokkal aláírt szerződéseknek és megállapodásoknak biztosítaniuk kell a költségvetési rendelet 129. cikkében meghatározott kötelezettségeknek való megfelelést.

(14) Az EDTIB versenyképességének és készültségének megerősítését célzó, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 173. cikkén alapuló tevékenységek, valamint – figyelembe véve annak az EDTIB-be való lehetséges jövőbeli integrációját – az ukrán DTIB helyreállításához, újjáépítéséhez és korszerűsítéséhez való hozzájárulást célzó, az EUMSZ 212. cikke szerinti tevékenységek finanszírozása érdekében e rendeletnek létre kell hoznia egy európai védelmi ipari programot (a továbbiakban: a program), amely meghatározza az EUMSZ 173. cikke szerinti uniós pénzügyi támogatás feltételeit, továbbá az Ukrajna támogatását célzó eszközt, amely meghatározza az EUMSZ 212. cikke szerinti uniós pénzügyi támogatás egyedi feltételeit.

(15) A programnak összhangban kell állnia a tagállamok által a közös kül- és biztonságpolitika (a továbbiakban: KKBP) keretében a védelmi képességekre vonatkozóan közösen elfogadott prioritásokkal, a tagállamok által a (KKBP) 2017/2315 tanácsi határozattal ([11]) létrehozott állandó strukturált együttműködés (a továbbiakban: PESCO) keretében folytatott együttműködéssel, az Európai Védelmi Ügynökség (a továbbiakban: EDA) kezdeményezéseivel és projektjeivel, valamint az Ukrajnának nyújtott uniós polgári és katonai segítségnyújtással. A programnak kellően figyelembe kell vennie a NATO és más partnerek által végzett idevágó tevékenységeket, amennyiben e tevékenységek az Unió biztonsági és védelmi érdekeit szolgálják.

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/2773 rendelete (2024. október 24.) az Ukrajna-hitelezési együttműködési mechanizmus létrehozásáról és az Ukrajnának nyújtandó rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatásról (HL L, 2024/2773, 2024.10.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2773/oj).

([10]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2024/2509 rendelete (2024. szeptember 23.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (HL L, 2024/2509, 2024.9.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

([11]) A Tanács (KKBP) 2017/2315 határozata (2017. december 11.) az állandó strukturált együttműködés (PESCO) létrehozásáról és a részt vevő tagállamok jegyzékének meghatározásáról (HL L 331., 2017.12.14., 57. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2315/oj).

(16) E rendeletnek pénzügyi keretösszeget kell megállapítania a 2025–2027-es időszakra, amely keretösszeg az éves költségvetési eljárás során az elsődleges referenciaösszeget jelenti az Európai Parlament és a Tanács számára a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről ([12]) szóló, az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti 2020. december 16-i intézményközi megállapodás 18. pontja értelmében. Helyénvaló lehetővé tenni, hogy további pénzügyi forrásokat bocsássanak a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz rendelkezésére, többek között a tagállamok által nyújtott további hozzájárulások révén.

(17) Az Európai Tanács a 2020. júliusi következtetéseiben kijelentette, hogy a többéves pénzügyi keret (MFF) ágazati programjainak időtartamát főszabályként össze kell hangolni a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret időkeretével. A 2021–2027-es többéves pénzügyi keret lejárta után az ágazati programok uniós finanszírozása a 2028-tól alkalmazandó következő többéves pénzügyi keretről folytatott tárgyalások eredményétől függ majd.

(18) Az (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([13]) 73. cikkének (4) bekezdésében meghatározott lehetőségek alkalmazhatók, feltéve, hogy a projekt megfelel az említett rendeletben meghatározott szabályoknak, valamint az Európai Regionális Fejlesztési Alap és az Európai Szociális Alap Plusz az (EU) 2021/1058 ([14]) és az (EU) 2021/1057 ([15]) európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott hatályának. Ez különösen akkor fordulhat elő, ha a releváns védelmi termékek gyártása a tagállamok területén – különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő vagy távoli területeken – sajátos piaci hiányosságokba vagy az optimálistól elmaradó beruházási körülményekbe ütközik, és a szóban forgó erőforrások hozzájárulnak azon program célkitűzéseinek eléréséhez, amelyből azokat átcsoportosítják. Az (EU) 2021/1060 rendelet 24. cikkével összhangban a Bizottságnak értékelnie kell a tagállam által benyújtott módosított programokat, észrevételeit pedig a módosított program benyújtásától számított két hónapon belül kell megtennie.

(19) Tekintettel arra, hogy jobban és közösen kell beruházni az EDTIB versenyképességébe, reagálóképességébe és arra való alkalmasságába, hogy biztosítani tudja a védelmi termékek időben történő rendelkezésre állását és az azokkal való, időben történő ellátást, valamint az ukrán DTIB helyreállításába, újjáépítésébe és korszerűsítésébe, lehetővé kell tenni a tagállamok, uniós intézmények, szervek és ügynökségek, harmadik országok, nemzetközi szervezetek, nemzetközi pénzügyi intézmények és más harmadik felek számára, hogy hozzájáruljanak a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz végrehajtásához. Ezeket a hozzájárulásokat azonos szabályokkal és feltételekkel összhangban kell végrehajtani, és e hozzájárulásoknak a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdése a), d) vagy e) pontjának értelmében külső címzett bevételnek kell minősülniük, amelyeket a költségvetési rendelettel összhangban fel kell tüntetni az éves költségvetési eljárás során. A tagállamok számára rugalmasságot kell biztosítani annak eldöntéséhez, hogyan allokálják a programhoz vagy az Ukrajna támogatását célzó eszközhöz nyújtott hozzájárulások összegét. Lehetővé kell tenni, hogy a tagállamok dönthessék el, hogy ezeket az összegeket az e rendelet alapján finanszírozásra jogosult valamennyi szervezet javára, kizárólag az érintett tagállamok javára, vagy kiegészítésként más tagállamok vagy adott esetben Ukrajna javára kell-e rendelkezésre bocsátani. Tekintettel arra, hogy jobban és közösen kell beruházni az EDTIB versenyképességébe, reagálóképességébe és arra való alkalmasságába, hogy biztosítani tudja a védelmi termékek időben történő rendelkezésre állását és az azokkal való, időben történő ellátást, valamint az ukrán DTIB helyreállításába, újjáépítésébe és korszerűsítésébe, lehetővé kell tenni a tagállamok, uniós intézmények, szervek és ügynökségek, harmadik országok, nemzetközi szervezetek, nemzetközi pénzügyi intézmények vagy más harmadik felek számára, hogy hozzájáruljanak a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz végrehajtásához. Ezeket a hozzájárulásokat azonos szabályokkal és feltételekkel összhangban kell végrehajtani, és e hozzájárulásoknak a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdése a), d) és e) pontjának értelmében külső címzett bevételnek kell minősülniük, amelyeket a költségvetési rendelettel összhangban fel kell tüntetni az éves költségvetési eljárás során.

(20) A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a megosztott irányítás alá tartozó allokációik felhasználása során kihasználják az (EU) 2021/1060 rendelet által biztosított rugalmasságot. Ezért az (EU) 2021/1060 rendelet vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott feltételek mellett lehetővé kell tenni bizonyos mértékű finanszírozásnak a megosztott irányítás alá tartozó allokációk és a program vagy az Ukrajna támogatását célzó eszköz közötti átcsoportosítását. Lehetővé kell tenni, hogy a 2028 végéig le nem kötött forrásokat – az érintett tagállam kérésére, az (EU) 2021/1060 rendeletben meghatározott feltételekkel összhangban – vissza lehessen utalni egy vagy több olyan vonatkozó programhoz, amelyből a források származnak.

([12]) HL L 433. I, 2020.12.22., 28. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

([13]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([14]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1058 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról (HL L 231., 2021.6.30., 60. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj).

([15]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1057 rendelete (2021. június 24.) az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) létrehozásáról és az 1296/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 231., 2021.6.30., 21. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

(21) A program keretében kitűzött célok – miszerint növelni kell az EDTIB versenyképességét és készültségét, kezdeményezve és felgyorsítva az ipar alkalmazkodását a változó biztonsági környezet által előidézett strukturális változásokhoz, többek között a védelmi termékekkel való ellátás biztonságának Unió-szerte történő biztosítása céljából – hozzájárulhatnak az Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([16]) előirányzott előmozdításához. Ezért rendelkezni kell arról, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által támogatott tagállami hozzájárulásokat fel lehessen használni az e rendelet szerinti, az ipar megerősítését célzó tevékenységek támogatására. Ezt a lehetőséget olyan mértékben kell alkalmazni, amennyiben az hozzájárul az (EU) 2021/241 rendelet 4. cikkében meghatározott célkitűzések eléréséhez. Az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([17]) 17. cikke értelmében vett, a jelentős károkozás elkerülését célzó elv alkalmazása alapvetően fontos annak biztosításához, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz szerint végrehajtott reformok és beruházások végrehajtása fenntartható módon történjen. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által támogatott valamennyi intézkedést az alkalmazandó uniós és nemzeti környezetvédelmi vívmányokkal összhangban kell végrehajtani, különösen a környezeti hatásvizsgálat és a természetvédelem vonatkozásában. Ugyanakkor egyes védelmi végtermékek jellegüknél fogva vélhetően közvetlenül vagy közvetve károsítják a környezetet. Ezért előfordulhat, hogy a jelentős károkozás elkerülését célzó elv alkalmazása nem valósítható meg az ipar megerősítését célzó, e termékeket érintő tevékenységeket támogató tagállami hozzájárulások vonatkozásában. Emellett helyénvaló lehet eltekinteni a jelentős károkozás elkerülését célzó elv alkalmazásától abban az esetben, ha az ipar megerősítését célzó, támogatott tevékenység védelmi termékekre vonatkozik, vagy olyan részegységekre vagy nyersanyagokra vonatkozik, amelyeket teljes egészében védelmi termékek gyártására szánnak vagy használnak fel. Az Unió ugyanis biztonsági környezetének jelentős romlásával szembesül, amely növeli az Uniót érintő fenyegetés szintjét. Ehhez azonnali és nagyszabású beruházásokra és támogatásra van szükség az EDTIB rezilienciája és bővítése terén annak érdekében, hogy megerősödjön annak képessége a jövőbeli ellátási válságokra való felkészülésre, és arra, hogy Unió-szerte biztosítani tudja a védelmi termékek időben történő rendelkezésre állását és az azokkal való, időben történő ellátást. Ez a jelenlegi helyzetben kiemelkedően fontos közbiztonsági célkitűzést képez, amely elsőbbséget élvez más megfontolásokkal szemben. Ezzel összefüggésben meg kell előzni a fennakadásokat a védelmi ellátási láncokban, különösen annak lehetővé tételével, hogy adott esetben a jelentős károkozás elkerülését célzó elv alkalmazásával kapcsolatos korlátozások nélkül is támogathatók legyenek az ipar megerősítését célzó olyan tevékenységek, amelyek védelmi termékekre, részegységekre és nyersanyagokra vonatkoznak. Ezért célszerű, hogy amennyiben a tagállamok a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által támogatott önkéntes hozzájárulásukat az e rendelet szerinti, az ipar megerősítését célzó tevékenységekre használják fel, ezekre a tevékenységekre ne vonatkozzon a jelentős károkozás elkerülését célzó elv alkalmazása, feltéve, hogy az érintett tagállam a Bizottsággal kötött hozzájárulási megállapodásban igazolja, hogy nem megvalósítható és nem helyénvaló biztosítani, hogy az e rendelet alapján támogatni tervezett tevékenységtípusok megfeleljenek a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek.

(22) Lehetővé kell tenni, hogy azok a harmadik országok, amelyek az Európai Gazdasági Térség (EGT) tagjai, társult országként részt vehessenek a programban az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás ([18]) alapján létrehozott együttműködés keretében, amely megállapodás értelmében a programok végrehajtásának az említett megállapodás alapján elfogadott határozaton kell alapulnia.

(23) Mivel e rendelet célja, hogy fokozza az Unió és Ukrajna védelmi iparának versenyképességét és hatékonyságát, továbbá az Unió és tagállamai alapvető biztonsági és védelmi érdekeinek védelme érdekében ahhoz, hogy részesüljenek a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz szerinti uniós pénzügyi támogatás előnyeiből, az ilyen pénzügyi támogatás címzettjeinek olyan jogalanyoknak kell lenniük, amelyek az Unióban, a társult országokban vagy Ukrajnában telepedtek le és ott találhatók az ügyvezetési struktúráik, és amelyek a tevékenység céljára valamely tagállam, társult ország vagy Ukrajna területén található infrastruktúrát, létesítményeket, eszközöket és erőforrásokat használnak. Emellett az ilyen pénzügyi támogatás címzettjei nem állhatnak Ukrajnától eltérő nem társult harmadik ország vagy más harmadik országbeli szervezet ellenőrzése alatt. Ebben az összefüggésben „ellenőrzés” alatt az arra vonatkozó képesség értendő, hogy valamely jogalany felett akár közvetlenül, akár pedig egy vagy több köztes jogalanyon keresztül közvetve meghatározó befolyást gyakorolnak. Amennyiben az ilyen pénzügyi támogatás címzettjei tagállamok, társult országok vagy Ukrajna, a közös beszerzés alkalmazásában egyenértékű kritériumokat kell alkalmazni a beszerzési szerződések szerződő feleire és alvállalkozóira annak biztosítása érdekében, hogy ugyanazok a feltételek vonatkozzanak rájuk, egyúttal tükrözve azt a tényt, hogy az említett szerződő felek és alvállalkozók nem uniós finanszírozás címzettjei.

([16]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([17]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

([18]) HL L 1., 1994.1.3., 3. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.

(24) A jogosultsági kritériumoknak figyelembe kell venniük a meglévő ellátási láncokat és az Ukrajnától eltérő nem társult harmadik országokkal folytatott ipari együttműködést, valamint lehetővé kell tenniük a képességekre vonatkozó követelmények teljesítését. Ezért meghatározott feltétel mellett jogosultnak kell lenniük a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében nyújtott finanszírozásra az olyan alvállalkozó közreműködésével történő közös beszerzéseknek, amely a szerződés értékéből 15 és 35 % közötti mértékben részesedik, és amelynek letelepedési helye vagy ügyvezetési struktúrájának helye nem az Unióban, valamely társult országban vagy Ukrajnában található.

(25) Bizonyos körülmények fennállása esetén lehetővé kell tenni az eltérést attól az elvtől, amely szerint a program által támogatott valamely tevékenységben részt vevő jogalanyok a valamely tagállam vagy társult ország területén található infrastruktúrát, létesítményeket, eszközöket és erőforrásokat használják, és nem állhatnak nem társult harmadik országok, illetve nem társult harmadik országbeli szervezetek ellenőrzése alatt. Ebben az összefüggésben lehetővé kell tenni, hogy az Unióban vagy valamely társult országban letelepedett, a valamely tagállam vagy társult ország területén kívül található infrastruktúrát, létesítményeket, eszközöket vagy erőforrásokat használó, vagy nem társult harmadik ország vagy nem társult harmadik országbeli szervezet ellenőrzése alatt álló jogalany részt vehessen címzettként akkor, ha teljesülnek az Uniónak és tagállamainak az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) V. címe szerint a KKBP keretében meghatározott biztonsági és védelmi érdekeihez, többek között az EDTIB megerősítéséhez fűződő érdekhez kapcsolódó szigorú feltételek, a jószomszédi kapcsolatok elvét is beleértve. Az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében támogatott tevékenységek tekintetében is hasonló eltérésekről kell rendelkezni, egyrészt a valamely tagállam vagy Ukrajna területén kívül található infrastruktúra, létesítmények, eszközök vagy erőforrások használatának, másrészt pedig az Unióban letelepedett és valamely, Ukrajnától eltérő harmadik ország vagy más harmadik országbeli szervezet ellenőrzése alatt álló jogalanyok részvételének lehetővé tétele érdekében.

(26) Az Unióban vagy valamely társult országban letelepedett és valamely nem társult harmadik ország vagy nem társult harmadik országbeli szervezet ellenőrzése alatt álló jogalanyok akkor lehetnek címzettek, ha a letelepedési helyük szerinti tagállam vagy társult ország nemzeti eljárásainak megfelelően jóváhagyott garanciák állnak a Bizottság rendelkezésére, és azokat az uniós finanszírozás odaítéléséről szóló határozatot megelőzően értékelik. Ilyen garanciák csak akkor adhatók, ha teljesülnek – és a tevékenység időtartama alatt mindvégig fennállnak – az Uniónak és tagállamainak az EUSZ V. címe szerint a KKBP keretében meghatározott biztonsági és védelmi érdekeihez kapcsolódó szigorú feltételek. A Bizottságnak tájékoztatnia kell a bizottság keretei között ülésező tagállamokat az ilyen értékelés nyomán támogathatónak minősülő jogalanyokról. Amennyiben a végrehajtás során a támogathatóság további értékelésére van szükség, többek között tulajdonjog átruházásának bejelentése miatt, az e további értékeléshez kapcsolódó információkat is jelenteni kell a bizottság keretei között ülésező tagállamok felé annak érdekében, hogy biztosítani lehessen az átláthatóságot a támogathatósági feltételeknek való folyamatos megfelelés nyomon követése terén. Helyénvaló, hogy a nem társult országok vagy nem társult harmadik országbeli szervezetek által ellenőrzött szervezetek részvétele ne legyen ellentétes e rendelet célkitűzéseivel. Az Ukrajna támogatását célzó eszköz alkalmazása céljából ugyanezen támogathatósági szabályoknak kell vonatkoznia az Unióban letelepedett és Ukrajnától eltérő harmadik országok vagy ukrán szervezetektől eltérő harmadik országbeli szervezetek ellenőrzése alatt álló jogalanyokra.

(27) Az EDTIB versenyképességének növelése, az ukrán DTIB helyreállításának, újjáépítésének és korszerűsítésének előmozdítása, valamint az e védelmi technológiai és ipari bázisokból származó védelmi termékek időben történő rendelkezésre állásának és az e termékekkel való, időben történő ellátásnak a biztosítása érdekében fontos minimumkövetelményeket megállapítani az Unióban és a társult országokban vagy – adott esetben – Ukrajnában keletkezett értékre vonatkozóan. Ez növelni fogja a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében nyújtott uniós támogatás hatékonyságát. Ezért helyénvaló, hogy a program vagy az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében nyújtott uniós finanszírozással támogatott tevékenységek esetében az Unión és a társult országokon vagy – adott esetben – Ukrajnán kívülről származó részegységek költsége ne legyen magasabb a végtermék részegységei vagy azon termék részegységei becsült költségének 35 %-ánál, amely esetében a gyártási kapacitás növelését uniós finanszírozás támogatja. Az e rendelet szerinti célkitűzések úgy érhetők el a leghatékonyabban, ha ezen részegységek költsége alacsonyabb az említett 35 %-os küszöbértéknél. Az uniós finanszírozás címzettjei felkérést kapnak arra, hogy új termékek esetében törekedjenek e százalékos arány fokozatos csökkentésére. A nyersanyagok nem minősülnek részegységnek.

(28) Tekintettel arra, hogy biztosítani kell a tagállamok fegyveres erőinek operatív kapacitását, és hogy biztosítani kell számukra, hogy harmadik országok által előírt korlátozások nélkül használhassák a program keretében végrehajtott tevékenységek hatálya alá tartozó védelmi termékeket, további követelményeket kell megállapítani az ilyen védelmi termékek kialakításának meghatározásával, kiigazításával és továbbfejlesztésével kapcsolatos döntéshozatali képességre vonatkozóan. Következésképpen helyénvaló, hogy az uniós finanszírozás címzettjeire vagy – adott esetben – a szerződő félre vagy a szerződő felek konzorciumára ne vonatkozzanak nem társult harmadik országok vagy nem társult harmadik országbeli szervezetek által bevezetett olyan jogi vagy szerződéses korlátozások, amelyek befolyásolnák a védelmi termék kialakításának meghatározására, kiigazítására és továbbfejlesztésére vonatkozó döntéshozatali képességüket, többek között az olyan részegységek helyettesítésére vagy eltávolítására vonatkozóan is, amelyekre nem társult harmadik országok vagy nem társult harmadik országbeli szervezetek által előírt korlátozások vonatkoznak. A jelenlegi geopolitikai helyzetre tekintettel – kivételes és ideiglenes jelleggel – egyedi és célzott eltérést kell biztosítani az említett követelmény teljesítése alól a lőszer- és rakétagyártásra vonatkozó ipari kapacitások bővítése érdekében. Ennek az eltérésnek lehetővé kell tennie az uniós finanszírozás címzettjei vagy az érintett tagállamok illetékes kormányzati hatóságai számára, hogy a Bizottság rendelkezésére bocsássák az érintett nem társult harmadik ország vagy nem társult harmadik országbeli szervezet jogilag kötelező erejű kötelezettségvállalását arra vonatkozóan, hogy a címzettek szert fognak tenni az említett döntéshozatali képességre. A címzetteknek minden intézkedést meg kell tennie e kötelezettségvállalás teljesítésének biztosítása érdekében. Amennyiben a címzettek az erőfeszítéseik ellenére sem képesek szert tenni erre a döntéshozatali képességre, korrekciós intézkedéseket kell hozni a költségvetési rendelettel – különösen annak 132. cikkével – összhangban.

(29) Annak biztosítása érdekében, hogy e rendelet végrehajtása során teljesüljenek az Unió és tagállamai nemzetközi kötelezettségei, helyénvaló, hogy sem a program, sem az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében ne legyenek jogosultak finanszírozásra az olyan termékekre vagy technológiákra vonatkozó tevékenységek, amelyek használatát, fejlesztését vagy gyártását az alkalmazandó nemzetközi jog tiltja.

(30) A program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében – a költségvetési rendelettel összhangban – pénzügyi támogatást kell nyújtani olyan tevékenységekhez, amelyek hozzájárulnak az EDTIB versenyképességének, reagálóképességének és arra való alkalmasságának megerősítéséhez, hogy biztosítsa a védelmi termékek időben történő rendelkezésre állást és az azokkal való, időben történő ellátást, vagy hozzájárulnak az ukrán DTIB helyreállításához, újjáépítéséhez és korszerűsítéséhez, így például a jogalanyok által a védelmi termékek közös beszerzése terén folytatott együttműködéshez, valamint olyan tevékenységekhez, amelyek célja, hogy felgyorsítsák a védelmi termékek, a részegységek és a megfelelő nyersanyagok gyártási kapacitása tekintetében a strukturális változásokhoz való alkalmazkodást. Ez magában foglalhatná a védelmi termékek saját célra történő elkülönítésével kapcsolatos ipari koordinációt, a védelmi termékek gyártásában részt vevő vállalkozások forráshoz jutását, a gyártási kapacitások („azonnal mozgósítható létesítmények”) saját célra történő elkülönítését vagy a lejárt minőségmegőrzési idejű termékek felújítására irányuló ipari folyamatokat, az e területen meglévő gyártási kapacitások bővítését, optimalizálását, korszerűsítését, továbbfejlesztését vagy rendeltetésmódosítását, vagy új gyártási kapacitások létrehozását e területen. Emellett –e rendelet célkitűzéseivel összhangban – több további támogató tevékenységre is kiterjedhetne, így a személyzet képzésére, átképzésére vagy továbbképzésére is.

(31) Tekintettel a jelenlegi geopolitikai helyzetre, és különösen Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújára, az Unió alapvető biztonsági érdekeinek védelme szükségessé teszi a védelmi termékek beszerzésére vonatkozó olyan egyedi intézkedések elfogadását, amelyek célja az EDTIB versenyképességének előmozdítása, valamint az EDTIB-től beszerzett védelmi termékek időben történő rendelkezésre állásának és az azokkal való, időben történő ellátásnak az Unió egészében történő biztosítása. Az Unió alapvető biztonsági érdekeinek védelme azt is megköveteli, hogy Ukrajna és azon országok, amelyek tagjai az Európai Gazdasági Térségnek, részt vegyenek ezekben az intézkedésekben, nemcsak a földrajzi elhelyezkedésük okán, illetve amiatt, hogy Ukrajna közvetlenül szembesül Oroszország folyamatban lévő agressziós háborújával, hanem az Unióval való szoros beszerzési partnerségük miatt is, amint azt különösen az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről Ukrajna közötti társulási megállapodás ([19]) és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás is tükrözi.

(32) Mivel fontos enyhíteni a piac bármely torzulását, az ipar megerősítését célzó – az uniós költségvetésből támogatott – sikeres tevékenységek által termelt nyereséget az arányosság elvével összhangban a Bizottságnak képesnek kell lennie visszaszerezni. A költségvetési rendelet 195. cikkének (2) bekezdésétől eltérve, a nyereség ilyen visszaszerzése során magán az uniós támogatáson túlmenően teljes mértékben figyelembe kell venni valamennyi keletkezett bevételt, beleértve a tevékenységhez a tagállamok, Ukrajna és harmadik felek által nyújtott támogatásból származó bevételeket is. A visszaszerzett nyereséget újra fel kell használni e rendelet célkitűzései elérésének elősegítésére.

([19]) HL L 161., 2014.5.29., 3. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/295/oj.

(33) A védelmi ipar működése nem követi a tradicionálisabb piacokon érvényesülő hagyományos szabályokat és üzleti modelleket. A kereslet szinte kizárólag államoktól származik, amelyek egyúttal teljes körű ellenőrzést gyakorolnak a védelmi vonatkozású termékek és technológiák beszerzése felett, azok exportját is beleértve. A védelmi ipar ezért csak akkor végez jelentős saját finanszírozású ipari beruházásokat, ha biztos megrendeléseket kap. Emellett az EDTIB tartós akadályokkal szembesül a beruházásokhoz kapcsolódó finanszírozáshoz, többek között a társfinanszírozáshoz, és különösen a magánfinanszírozásához való hozzáférés terén, mégpedig azon kockázatok miatt, amelyeket a piaci szereplők e beruházásokhoz társítanak. Az uniós védelmi ágazatba irányuló közberuházások mozgósítása alapvető fontosságú, tekintettel arra, hogy sürgető szükség van az ezen ágazatba irányuló beruházások fellendítésére. Ez különösen igaz a támogató tevékenységek esetében, amelyek az EDTIB javát szolgálják tágabb értelemben, például azáltal, hogy lehetővé teszik és megkönnyítik az e rendeletben meghatározott egyéb tevékenységeket, ezáltal pedig potenciálisan nagy ösztönző hatással bíró multiplikátorként működnek. Mivel máskülönben nem kerülne sor a támogató tevékenységekre, indokoltnak tűnik, hogy a költségvetési rendelet 193. cikkének (1) bekezdésétől eltérve a program keretében nyújtott uniós pénzügyi támogatás a támogató tevékenységek esetében az elszámolható költségek akár 100 %-át fedezze.

(34) Mivel a különböző típusú tevékenységek kiegészítik egymást, és szükségesek ahhoz, hogy ellensúlyozni lehessen az együttműködés összetettségét, és hogy az uniós pénzügyi támogatás révén csökkenteni lehessen az ipari beruházások kockázatát, lehetővé téve a védelmi ipar gyorsabb alkalmazkodását a folyamatban lévő strukturális piaci változásokhoz, indokoltnak tűnik, hogy a program számára allokált pénzügyi keretösszeg jelentős – annak legalább 15 %-át kitevő – részét közös beszerzési tevékenységek céljára, legalább 30 %-át pedig az ipar megerősítését célzó tevékenységek céljára tartsák fenn. Célszerű, hogy az ipar megerősítését célzó tevékenységekhez nyújtott uniós támogatás az elszámolható költségek legfeljebb 35 %-át is fedezhesse annak érdekében, hogy a címzettek a lehető leghamarabb végrehajthassák a tevékenységeket, csökkenthessék beruházásaikhoz kapcsolódó kockázatokat, és ezáltal a releváns védelmi termékek rövidebb időn belül rendelkezésre állhassanak.

(35) Lehetővé kell tenni, hogy az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében végzett tevékenységek esetében az ipar megerősítését célzó tevékenységekhez és az Ukrajnában letelepedett jogalanyok bevonásával végzett támogató tevékenységekhez nyújtott uniós támogatás az elszámolható költségek akár 100 %-át is fedezhesse annak érdekében, hogy figyelembe lehessen venni Ukrajna védelmi iparának megnövekedett összetettségét és az ukrán védelmi ipari környezetet – többek között a NATO-előírásoknak és az egyéb vonatkozó előírásoknak való megfelelés érdekében –, valamint Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújához kapcsolódó megnövekedett kockázatokat, szem előtt tartva, hogy az ipari kapacitásokat reziliens módon kell újjáépíteni és korszerűsíteni.

(36) E rendelet értelmében a közös beszerzési tevékenységeket – a szükséges ösztönző hatás elérése érdekében – a közös beszerzési eljárás munkacsomagjaihoz, mérföldköveihez vagy céljaihoz képest elért eredményeken alapuló, költségfüggetlen finanszírozás formáját öltő vissza nem térítendő támogatások útján kell finanszírozni.

(37) Helyénvaló, hogy a program keretében közös beszerzési tevékenységekhez az együttműködés ösztönzése céljából nyújtott uniós pénzügyi hozzájárulás ne haladja meg a közös beszerzési szerződés becsült értékének 15 %-át. Az Ukrajnával való közös beszerzés nagyobb összetettsége miatt helyénvaló, hogy az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében nyújtott uniós pénzügyi hozzájárulás ne haladja meg a közös beszerzési szerződés becsült értékének 25 %-át.

(38) A program célkitűzéseihez kapcsolódó egyedi feltételek teljesülése esetén a közös beszerzési tevékenységekhez nyújtott uniós pénzügyi hozzájárulás felső határát a közös beszerzési szerződés becsült értékének 25 %-ára kell emelni annak érdekében, hogy ellensúlyozni lehessen bizonyos összetett helyzeteket egyfelől az Unión belüli, határokon átnyúló megerősített együttműködés, másfelől pedig az európai fegyverkezési programok struktúrája (SEAP) keretében folytatott együttműködés keretében. Emellett a stratégiai függőségek fokozatos csökkentésének szükségességét is figyelembe kell venni, ami megnövelt finanszírozási arányt indokol, amennyiben a tevékenység korlátozásmentes végtermékek közös beszerzését támogatja. Ezen túlmenően, tekintettel Ukrajnának és Moldovának az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja miatti sajátos biztonsági helyzetére, helyénvaló ilyen megnövelt finanszírozási arányról rendelkezni azokban az esetekben is, amikor a támogatott tevékenység eredményeként az említett két ország számára további védelmi termékek közös beszerzésére kerül sor. Ezenfelül a geopolitikai helyzet miatt – beleértve Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúját is – az Unió és a tagállamok a hagyományos katonai fenyegetések bekövetkezése nagy kockázatának vannak kitéve, ami szükségessé teszi a védelmi beruházások növelését. Indokolt ezért magasabb, akár 25 %-os finanszírozási arányról is rendelkezni a közös beszerzési tevékenységek tekintetében azokban az esetekben, amikor az érintett tevékenységben részt vevő tagállamok többségének védelmi beruházásokkal kapcsolatos kiadásai meghaladják a védelmi kiadásaik 30 %-át. Az ipar megerősítését célzó tevékenységek esetében a felső határ felemelhető az elszámolható költségek legfeljebb 50 %-ára, amennyiben a kedvezményezettek többsége valamely tagállamban vagy társult országban letelepedett kis- és középvállalkozás (kkv) vagy közepes piaci tőkeértékű vállalat, vagy ha a tevékenységet SEAP hajtja végre, valamint amennyiben a tevékenység bizonyítottan hozzájárul új, határokon átnyúló együttműködés létrehozásához, ideértve például a meglévő ellátási láncok földrajzi hatályának kiterjesztését, vagy a különböző tagállamok szervezetei közötti kereskedelem, együttműködés vagy közös projektek jelentős mértékű növelését, vagy a meglévő, határokon átnyúló hálózatok olyan módon történő bővítését, amely növeli az EDTIB általános kapacitását és rezilienciáját, vagy amennyiben a tevékenység kiterjed új infrastruktúra, létesítmények vagy gyártósorok kiépítésére, illetve amennyiben

a tevékenység hozzájárul a válság szempontjából releváns termékek új gyártási kapacitásainak létrehozásához vagy a meglévő gyártási kapacitások bővítéséhez. Ezen túlmenően, amennyiben a tagállamok kifejezetten úgy döntenek, hogy a programhoz kizárólag az érintett tagállamok javára vagy kiegészítő támogatásként más tagállamok javára bocsátanak rendelkezésre finanszírozást, a költségvetési rendelet 193. cikkének (1) bekezdésétől eltérve lehetővé kell tenni a rugalmasság növelését, valamint azt, hogy az ipar megerősítését célzó tevékenységekhez nyújtott uniós pénzügyi hozzájárulás az elszámolható költségek akár 100 %-át is fedezhesse. Ezt a lehetőséget azokra az esetekre is alkalmazni kell, amikor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében támogatott tagállami hozzájárulásokat használnak fel ilyen tevékenységek finanszírozására. Ez maximalizálni fogja a tevékenység hatását és eredményességét.

(39) A költségvetési rendelet 196. cikkének (2) bekezdésével összhangban már megkezdett tevékenységre is odaítélhető vissza nem térítendő támogatás, feltéve, hogy a pályázó bizonyítani tudja, hogy a tevékenységet a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás aláírása előtt meg kellett kezdenie. A vissza nem térítendő támogatás elnyerésére irányuló pályázat benyújtásának napja előtt felmerült költségek azonban – a költségvetési rendelet 196. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében meghatározott esetektől eltekintve – nem számolhatók el. Az olyan tevékenységek finanszírozási kilátásai folytonosságának biztosítása érdekében, amelyeket az (EU) 2023/1525 vagy az (EU) 2023/2418 rendelet keretében 2024-es finanszírozással lehetett volna támogatni, a finanszírozási határozatban lehetővé kell tenni, hogy a költségvetési rendelet 196. cikke (2) bekezdésének második albekezdésétől eltérve a 2024. március 5-től kezdődő időszakot lefedő és a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás aláírásáig be nem fejezett tevékenységekkel kapcsolatban a program szerinti pénzügyi hozzájárulásokról rendelkezzenek. Tekintettel a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz közötti kapcsolatokra, valamint arra, hogy sürgősen támogatni kell az ukrán DTIB újjáépítését, helyreállítását és korszerűsítését, figyelembe véve annak az EDTIB-be való esetleges jövőbeli integrációját, az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében nyújtott pénzügyi hozzájárulásokra is ugyanezt az eltérést kell alkalmazni. Az uniós költségvetésből semmilyen körülmények között nem finanszírozható kétszer ugyanaz a költség.

(40) A kérelmezők által benyújtott pályázatok értékelésekor a Bizottságnak különös figyelmet kell fordítania arra, hogy azok mennyiben járulnak hozzá e rendelet célkitűzéseihez. A pályázatokat különösen abból a szempontból kell értékelni, hogy azok mennyiben járulnak hozzá a védelmi ipari készültség és reziliencia növeléséhez, valamint a tagállamok, a társult országok és Ukrajna közötti, határokon átnyúló védelmi ipari együttműködéshez.

(41) Figyelembe véve az Unió biztonsági környezetének növekvő romlásával összefüggő kockázatokat, a védelmi gyártási kapacitások Unió-szerte történő fejlesztése elengedhetetlen annak biztosításához, hogy valamennyi tagállam hozzá tudjon járulni az EDTIB-hez, és élvezhesse annak előnyeit. Ami az ipar megerősítését célzó tevékenységeket illeti, kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az érintett tevékenység miként járul hozzá az ipar rezilienciájához, különösen ahhoz, hogy az Unió egészében biztosított legyen a védelmi termékek rendelkezésre állása és a védelmi termékekkel való ellátás biztonsága, válaszul az azonosított kockázatokra, köztük a hagyományos katonai fenyegetések bekövetkeztének magas kockázatára.

(42) A költségvetési rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([20]), valamint a 2988/95/EK, Euratom ([21]), a 2185/96/Euratom, EK ([22]) és az (EU) 2017/1939 ([23]) tanácsi rendelettel összhangban az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedések útján kell védeni, ideértve a szabálytalanságok – többek között a csalás – megelőzésére, feltárására, korrekciójára és kivizsgálására, az elveszített, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált források visszafizettetésére, valamint adott esetben a közigazgatási szankciók kiszabására vonatkozó intézkedéseket. Így különösen az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 2185/96/Euratom, EK és a 883/2013/EU, Euratom rendelettel összhangban hatáskörrel rendelkezik arra, hogy igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat – végezzen annak megállapítása céljából, hogy történt-e olyan csalás, korrupció vagy bármely más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az Európai Ügyészség az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban hatáskörrel rendelkezik arra, hogy nyomozást és vádhatósági eljárást folytasson az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([24]) értelmében vett, az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények esetében. A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, aki, illetve amely uniós forrásokban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelme céljából, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, az Európai Számvevőszék, valamint – az (EU) 2017/1939 rendelet szerinti megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok esetében – az Európai Ügyészség számára a szükséges jogokat és hozzáférést, továbbá gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.

([20]) Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

([21]) A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

([22]) A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

([23]) A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

([24]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

(43) E rendeletnek különös rendelkezést kell tartalmaznia, amely előírja a programban részt vevő társult országok számára, hogy biztosítsák az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő, az OLAF és az Európai Számvevőszék számára a hatáskörük teljes körű gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést.

(44) Az (EU) 2021/1764 tanácsi határozat ([25]) 85. cikke értelmében a tengerentúli országokban és területeken (TOT-ok) letelepedett természetes személyek és szervek és intézmények jogosultak a finanszírozásra, figyelemmel a program szabályaira és célkitűzéseire, valamint az azon tagállamra alkalmazandó esetleges megállapodásokra is, amelyhez az adott TOT kapcsolódik.

(45) Az Uniónak közös érdekű európai védelmi projekteket (EDPCI-k) kell meghatároznia, és ezekre kell összpontosítania az erőfeszítéseket és az erőforrásokat. Ezeknek a projekteknek együttműködésen alapuló ipari projekteknek kell lenniük, és arra kell irányulniuk, hogy Unió-szerte megerősítsék az EDTIB versenyképességét, miközben hozzájárulnak az Unió biztonsági és védelmi érdekei szempontjából kritikus fontosságú tagállami katonai képességek fejlesztéséhez, ideértve az összes műveleti területhez való hozzáférést biztosító képességeket is. Tekintettel egyrészt arra, hogy a EDPCI-k azonosítása a nemzetbiztonsági érdekekre esetlegesen gyakorolt hatás miatt érzékeny jellegű döntés, másrészt pedig arra, hogy e projekteknek hozzá kell járulniuk az összes tagállam védelmi készültségéhez, a Tanácsot fel kell hatalmazni arra, hogy a Bizottság javaslata alapján végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el az EDPCI-k azonosítása céljából. Mielőtt ilyen végrehajtási jogi aktusokra tesz javaslatot, a Bizottságnak figyelembe kell vennie valamennyi tagállam véleményét és a lehetséges EDPCI-kre vonatkozó projektjavaslataikat. E projektjavaslatok kidolgozásakor a tagállamoknak inkluzív módon kell koordinálniuk, szükség esetén igénybe véve az EDA támogatását. Ebben az összefüggésben a tagállamok azonosíthatnak közös érdekű kettős felhasználású képességeket. Amennyiben ezek a projektjavaslatok EDPCI-kben testesülnek meg, a tagállamok által azonosított kettős felhasználású képességeket ki lehetne fejleszteni az érintett EDPCI-k összefüggésében az Unió, annak intézményei, szervei és ügynökségei számára. Az EDPCI-knek amellett, hogy összhangban kell lenniük a KKBP keretében meghatározott képességbeli prioritásokkal, így többek között a képességfejlesztési tervvel, a biztonság és a védelem területére vonatkozó stratégiai iránytű célkitűzéseivel, valamint a koordinált éves védelmi szemle keretében azonosított együttműködési lehetőségekkel, figyelembe kell venniük a PESCO keretében elfogadott projekteket, az EDA kezdeményezéseit és a NATO által végzett releváns tevékenységeket, például a NATO védelmi tervezési folyamatát. A végrehajtási jogi aktusra irányuló javaslat benyújtása előtt a Bizottságnak szükség esetén fel kell kérnie a főképviselőt és szükség esetén az EDA-t, hogy az említett prioritásokkal és célkitűzésekkel való összhang biztosítása céljából észrevételezzék a javaslatot. Ezen észrevételek kiegészítik majd a tagállamok által a projektjavaslatokkal kapcsolatban szolgáltatott információkat. A Tanács számára lehetővé kell tenni, hogy a végrehajtási jogi aktusra irányuló bizottsági javaslatot projektekkel egészítse ki vagy projekteket töröljön a javaslatból, vagy egyéb módosításokat vezessen be a javaslatba. A Tanácsnak a végrehajtási jogi aktusra irányuló javaslat értékelésekor figyelembe kell vennie a projekt érettségét, a védelmi készültséghez való várható hozzájárulását és a részt vevő tagállamok számát.

(46) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújával összefüggésben Ukrajna és az ukrán DTIB konkrét szakértelmet fejlesztett ki védelmi ipari projektek területén többek között a tagállamokkal és az EDTIB-vel együttműködésben. Ez a szakértelem döntően fontos lehet az EDPCI-k szempontjából, és elősegítheti azok fejlesztését, így hozzájárulhat mind az EDTIB versenyképességének megerősítéséhez, mind pedig az Unió biztonsági és védelmi érdekei szempontjából kritikus fontosságú tagállami katonai képességek fejlesztéséhez. Ezért adott esetekben helyénvaló lehetővé tenni Ukrajna EDPCI-kben való részvételét. A Bizottságnak ellenőriznie kell, hogy valamennyi tagállam, társult ország és Ukrajna tájékoztatást kapott-e egy projekt indulásáról, és lehetőséget kapott-e a részvételre. Mivel a Bizottság megfelelő szakértelemmel rendelkezhet ahhoz, hogy az EDTIB versenyképességét szolgálva Unió-szerte támogassa az EDPCI-k végrehajtását, helyénvaló lehetővé tenni, hogy amennyiben a tagállamok azt kérik, a Bizottság részt vehessen az EDPCI-kben, hogy megossza szakértelmét.

([25]) A Tanács (EU) 2021/1764 határozata (2021. október 5.) az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek közötti, az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokat is magában foglaló társulásról (a Grönlandra is kiterjedő tengerentúli társulásról szóló határozat) (HL L 355., 2021.10.7., 6. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj).

(47) Tekintettel arra, hogy az EDPCI-k potenciálisan jelentős hatást gyakorolhatnak az EDTIB versenyképességére és ipari készültségére, a programnak támogatnia kell a részt vevő tagállamok és társult országok konzorciumait azok megvalósításában. A programból származó ezen pénzügyi támogatásnak az említett konzorciumok által végzett azon tevékenységekre kell korlátozódnia, amelyek védelmi termékek közös beszerzéséhez, a védelmi termékekre vonatkozó gyártási kapacitás strukturális változásokhoz való alkalmazkodásának felgyorsításához és a kapcsolódó támogató tevékenységekhez, új védelmi termékek ipari fejlesztéséhez vagy a meglévő termékek korszerűsítéséhez, valamint a szükséges infrastruktúra fejlesztéséhez és beszerzéséhez kapcsolódnak. Tekintettel e projektek nagyságrendjére, ami példátlan mértékű együttműködést és koordinációt tesz szükségessé a tagállamok és az ipar között, valamint figyelemmel a részt vevő tagállamok és a társult országok pénzügyi kockázataira, lehetővé kell tenni, hogy az uniós finanszírozás – a költségvetési rendelet 193. cikkének (1) bekezdésétől eltérve – akár az elszámolható költségek 100 %-át fedezze. Ez nem érinti azt a lehetőséget, hogy egy EDPCI keretében végzett egyes tevékenységek más intézkedések keretében is pénzügyi támogatásban részesüljenek, feltéve, hogy megfelelnek az említett intézkedések tekintetében meghatározott feltételeknek, és nem részesültek finanszírozásban más uniós programok keretében, a költségvetési rendelettel összhangban. A részt vevő tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a EDPCI-k keretében végzett tevékenységek megfeleljenek a program céljainak, akkor is, amikor nem áll rendelkezésre uniós pénzügyi támogatás. Annak érdekében, hogy könnyebben nyomon lehessen követni az e céloknak való megfelelést, azoknak a tagállamoknak, amelyek EDPCI-ben vesznek részt, évente együttes jelentést kell benyújtaniuk a Bizottságnak az EDPCI keretében végzett tevékenységek végrehajtásáról. A Tanácsnak a Bizottság javaslata alapján képesnek kell lennie módosítani az EDPCI-ket azonosító végrehajtási jogi aktusokat, többek között azzal is, hogy EDPCI-ket töröl a jegyzékből. Azok a tagállamok, amelyek egy EDPCI-ben vesznek részt, a projekt végrehajtásához szükséges tevékenységek végzése céljából támaszkodhatnak az EDA vagy nemzetközi szervezetek, például a Közös Fegyverkezési Együttműködési Szervezet (OCCAR) és a NATO Támogató és Beszerzési Ügynöksége (NSPA) szakértelmére és igazgatási kapacitására.

(48) A versenyképessége szempontjából lényeges az EDTIB azon képessége, hogy biztosítsa a védelmi termékek megfelelő időben és mennyiségben történő rendelkezésre állását, különösen kiélezett biztonsági feszültségek idején. Az ilyen időszakokban előfordulhat, hogy az EDTIB nem rendelkezik a tagállamok sürgős szükségleteinek kielégítéséhez szükséges gyártási kapacitással, és hogy a termékei harmadik országok vagy harmadik országbeli szervezetek által kínált termékeknél kevésbé láthatók a tagállamok számára. E rendeletnek ezért európai katonai értékesítési mechanizmusról kell rendelkeznie, amely olyan intézkedéseket foglal magában, amelyek révén – megkönnyítve a védelmi termékek közös beszerzésére vonatkozó eljárásokat, és kihasználva a valamely kormányzat által egy másik kormányzatnak odaítélt szerződéseket – felgyorsítható az EDTIB-ből származó védelmi termékek piaci értékesítése.

(49) A tagállamoknak, a társult országoknak és Ukrajnának, vagy egy SEAP-nak képeseknek kell lenniük arra, hogy az EDTIB versenyképességének megerősítése és az ukrán DTIB újjáépítése, helyreállítása és korszerűsítése céljából olyan védelmi termékekből álló védelmi ipari készültségi tartalékokat hozzanak létre, kezeljenek és tartsanak fenn, amelyeket a tagállamok, a társult országok és Ukrajna könnyen megvásárolhatnak vagy használhatnak. Az EDTIB-től vagy az ukrán DTIB-től beszerzett védelmi termékek készleteiből álló e tartalékok keresletet támasztanának és növelnék a kiszámíthatóságot a védelmi ágazat számára. Ez pozitív jelzéseket adna az Uniónak és az ukrán iparnak, ösztönözve őket védelmi termékek gyártására és az ágazat ipari kapacitásainak megerősítését célzó beruházásokra. Ezen túlmenően a védelmi ipari készültségi tartalékok fokoznák a tagállamok ellátásbiztonságát a védelmi termékek terén, mivel javítanák a termékek rendelkezésre állását és csökkentenék a szállítási átfutási időt, többek között ellátási válsághelyzetekben is. Amennyiben e tartalékokat SEAP keretében hozzák létre, a programnak és az Ukrajna támogatását célzó eszköznek képesnek kell lennie arra, hogy támogassa további védelmi termékeknek a SEAP általi közös beszerzési tevékenységek révén való közös beszerzését, valamint e tartalékok kezelése és fenntartása céljából a SEAP létrehozását és működését.

(50) Annak érdekében, hogy a tagállamok jobban tisztában legyenek azzal, hogy az EDTIB és az ukrán DTIB mely termékei állnak rendelkezésre, a programnak képesnek kell lennie arra, hogy támogassa az EDTIB és az ukrán DTIB által fejlesztett védelmi termékek egységes, központosított és naprakész katalógusának (a továbbiakban: Európai katonai értékesítési katalógus) – a tagállamok, Ukrajna és a gazdasági szereplők önkéntes hozzájárulásai alapján történő – Bizottság általi létrehozását. E célból a katalógusban szereplő termékeket olyan gazdasági szereplőknek kell gyártaniuk, amelyek az Unióban, valamely társult országban vagy Ukrajnában telepedtek le és ott találhatók az ügyvezetési struktúráik, az említett termékek gyártásának céljára használt infrastruktúrának, létesítményeknek, eszközöknek és erőforrásoknak pedig az Unió, valamely társult ország vagy Ukrajna területén kell elhelyezkedniük. E katalógus létrehozásakor a Bizottságnak konzultálnia kell az EDA-val, és figyelembe kell vennie annak szakmai tanácsait.

(51) A Bizottságnak – többek között az Európai Védelmi Alap keretében az InvestEU vegyesfinanszírozási műveleteként létrehozott védelmi tőkefinanszírozási eszköz tapasztalataira építve – törekednie kell arra, hogy „a védelmi ellátási láncok átalakulását felgyorsító alap” (FAST) néven a program részeként külön eszközt hozzon létre. A FAST-ot közvetett irányítással kell végrehajtani. A FAST célja az Unió területén az uniós székhelyű kkv-k és a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok védelmi gyártási kapacitásának növeléséhez szükséges beruházások előmozdítása, az azokhoz kapcsolódó kockázatok csökkentése és azok felgyorsítása olyan vegyesfinanszírozási művelet formájában, amely hitel vagy tőke formájában nyújt támogatást. Mivel a FAST keretében hitel formájában nyújtott támogatás iránti kérelem tartalmazhat az adott kkv vagy kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalat által védelmi termékek ipari módon történő előállítása vagy gyártása céljából használt infrastruktúrákra, létesítményekre, eszközökre vagy erőforrásokra vonatkozó információkat, helyénvaló e támogatást olyan szabályokhoz kötni, amelyek előírják, hogy az ilyen infrastruktúráknak, létesítményeknek, eszközöknek és erőforrásoknak – néhány célzott kivétellel – valamely tagállam vagy társult ország területén kell elhelyezkedniük. A FAST-ot többek között az (EU) 2021/523 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([26]) létrehozott InvestEU Program keretében, vegyesfinanszírozási műveletként, a végrehajtó partnerekkel szoros együttműködésben kell létrehozni.

(52) A FAST-nak a hitel–tőke kombinációval összhangban megfelelő multiplikátorhatást kell elérnie, és hozzá kell járulnia mind a köz-, mind a magánszektorból származó finanszírozás bevonzásához. Az EDTIB versenyképességének fokozására irányuló átfogó célkitűzéshez való hozzájárulás érdekében a FAST-nak az Unió egészében támogatást kell nyújtania azoknak a kkv-knek, így többek között az induló innovatív vállalkozásoknak és a növekvő innovatív vállalkozásoknak és azoknak a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatoknak is, amelyek az uniós védelmi ellátási lánc részét képezik, vagy a közeljövőben tervezik, hogy annak részévé váljanak a védelmi termékek gyártása és ipari módon történő előállítása terén, vagy a közeljövőben ezt tervezik, és nehézségekkel küzdenek a finanszírozáshoz jutás terén. A FAST-nak fel kell gyorsítania a védelmi technológiák és termékek gyártására irányuló beruházásokat, és ezáltal meg kell erősítenie az uniós védelmi ipari értékláncok ellátásbiztonságát.

(53) A program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz célkitűzéseinek eléréséhez növelni kell az EDTIB-től és az ukrán DTIB-től származó védelmi termékek közös beszerzéseinek számát és nagyságrendjét. A költségvetési rendelet 168. cikkének (2) és (3) bekezdésével összhangban a tagállamok felkérhetik a Bizottságot, hogy folytasson velük közös közbeszerzést, többek között előzetes beszerzési megállapodások révén vagy központi beszerző szervként. A társult országok számára lehetővé kell tenni, hogy felkérjék a Bizottságot, hogy folytasson velük közös közbeszerzést, a költségvetési rendelet 168. cikke (2) bekezdésének második albekezdésétől eltérve, mivel az ezen országokkal kötött két- vagy többoldalú szerződések nem rendelkeznek ilyen lehetőségről. A társult országok számára lehetővé kell tenni azt is, hogy legalább egy tagállammal együtt felkérjék a Bizottságot, hogy központi beszerző szervként járjon el, a költségvetési rendelet 168. cikkének (3) bekezdésétől eltérve, mivel a költségvetési rendelet nem rendelkezik harmadik országok ilyen tevékenységekben való részvételéről.

Hasonlóképpen, az Ukrajna támogatását célzó eszköz alkalmazásában Ukrajna számára lehetővé kell tenni, hogy részt vegyen ilyen tevékenységekben. Ukrajna számára lehetővé kell tenni, hogy legalább egy tagállammal együtt felkérje a Bizottságot, hogy folytasson velük közös közbeszerzést, a költségvetési rendelet 168. cikke (2) bekezdésének második albekezdésétől eltérve, mivel az Ukrajnával kötött két- vagy többoldalú szerződések nem rendelkeznek ilyen lehetőségről. Ugyanezen okból Ukrajna számára lehetővé kell tenni azt is, hogy legalább egy tagállammal együtt felkérje a Bizottságot, hogy központi beszerző szervként járjon el, a költségvetési rendelet 168. cikkének (3) bekezdésétől eltérve. Közös közbeszerzés esetén a keresletösszesítés előmozdítása érdekében a Bizottságnak gondoskodnia kell arról, hogy az ilyen közbeszerzési eljárás valamennyi tagállam és adott esetben társult ország előtt nyitva álljon. Annak érdekében, hogy elő lehessen mozdítani az EDTIB és az ukrán DTIB gyártási kapacitásának ipari bővítését, a Bizottságnak továbbá elő kell segítenie a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodások megkötését, összhangban az uniós verseny- és közbeszerzési szabályokkal. A Bizottság támogatásával megvalósuló közös közbeszerzés céljából az uniós költségvetés felhasználása összhangban lesz a program vagy az Ukrajna támogatását célzó eszköz célkitűzéseivel és alkalmazandó jogosultsági kritériumaival, és a védelmi ipari ellátási láncok gyártási kapacitása kiigazításának támogatására fog irányulni. Az uniós költségvetésből származó támogatás különösen az olyan ipari beruházásokhoz kapcsolódó kockázatok csökkentését szolgálhatja, mint a gyártási kapacitások növelése vagy a szerződés teljesítésének biztosításához szükséges szerszámgépek beszerzése, és e felhasználásnak minden esetben szigorúan védelmi termékek beszerzésével vagy karbantartásával összefüggésben felmerülő, nem ismétlődő költségek fedezésére kell korlátozódnia. A költségvetési allokációt bele kell foglalni a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz munkaprogramjaiba.

([26]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/523 rendelete (2021. március 24.) az InvestEU program létrehozásáról és az (EU) 2015/1017 rendelet módosításáról (HL L 107., 2021.3.26., 30. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

(54) A jelenlegi geopolitikai helyzetre tekintettel indokolt lehet az, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó esetekben közvetlenül odaítéljenek és még az aláírás előtt teljesítenek egy az e rendelet alkalmazásában a Bizottság támogatásával lefolytatott közbeszerzési eljárásokból eredő szerződést, különösen akkor, ha a körülmények súlyossága és az uniós polgárok biztonságára gyakorolt hatásaik megkövetelik, hogy az érintett védelmi termék szállítását ténylegesen és késedelem nélkül teljesítsék. E konkrét célból és a költségvetési rendelet 175. cikkének (1) bekezdésétől eltérve lehetővé kell tenni, hogy a szerződés teljesítése a szerződés aláírása előtt megkezdődhessen, amennyiben az ajánlatkérő szerv megfelelően dokumentálja az ilyen intézkedés szükségességét.

(55) Az együttműködésen alapuló fegyverkezési programok jelentős kihívásokkal szembesülnek az Unióban, mivel többnyire eseti alapon jönnek létre, és összetettség, késedelmek és költségtúllépés jellemzi őket. E helyzet orvoslása és a védelmi termékek életciklusának végéig tartó, folyamatos tagállami elkötelezettség biztosítása érdekében strukturáltabb uniós szintű megközelítésre van szükség. E megközelítés megvalósításához támogatni kell a tagállamok erőfeszítéseit egy olyan új jogi keret létrehozásával, amely alátámasztja és megerősíti együttműködésüket, nevezetesen a SEAP-pal. Annak érdekében, hogy teljesíteni tudják az EDTIB és adott esetben az ukrán DTIB versenyképességének növelésére vonatkozóan kitűzött céljukat, a SEAP-oknak képeseknek kell lenniük a védelmi termékek közös fejlesztésére, beszerzésére, életciklus-menedzsmentjére vagy rendelkezésre állásuk dinamikus kezelésére. Lehetővé kell tenni, hogy a SEAP-ok keretében a tagok az általuk kitűzött célok megvalósításához szükséges olyan további tevékenységeket is végezzenek, mint például a védelmi termékekhez közvetlenül kapcsolódó infrastruktúrákra vonatkozó tevékenységek. A SEAP keretében végzett tevékenységeknek kölcsönösen erősíteniük kell a KKBP, és különösen a képességfejlesztési terv összefüggésében végzett tevékenységeket. E tevékenységek emellett nem sérthetik az Unió és tagállamai biztonsági és védelmi érdekeit, így a jószomszédi kapcsolatok elvének tiszteletben tartását sem.

(56) Fontos, hogy a SEAP-ok keretében a tagállamok a Bizottság által esetlegesen rendelkezésre bocsátandó szabványosított eljárásokat vehessenek igénybe az együttműködésen alapuló fegyverkezési programok kezdeményezése és irányítása tekintetében, ideértve a projektirányításra, a beszerzésre, a pénzgazdálkodásra és a jelentéstételre vonatkozó iránymutatásokat is. A SEAP keret szerinti együttműködésnek – a 2006/112/EK tanácsi irányelvben ([27]) és az (EU) 2020/262 tanácsi irányelvben ([28]) meghatározott feltételek mellett – lehetővé kell továbbá tennie a héa- vagy a jövedékiadó-mentességet is, amennyiben a beszerzett felszerelések a SEAP tulajdonában állnak. A SEAP-ok számára lehetővé kell tenni, hogy a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz által biztosított hozzájárulásokon túl más uniós programokból is hozzájárulást kapjanak, feltéve, hogy e hozzájárulások nem ugyanazon költségek fedezésére szolgálnak. Az érintett tevékenységhez való megfelelő hozzájárulásra a vonatkozó uniós program szabályait kell alkalmazni.

(57) A SEAP-ok számára lehetővé kell tenni, hogy amennyiben a tagjaik egyhangúlag így kívánják – azon tagállam jogával összhangban, amelyben a létesítő okirat szerinti székhelyük található – értékpapírokat bocsássanak ki annak érdekében, hogy biztosítani tudják a fegyverkezési programok hosszú távú finanszírozási tervét és a gazdasági kormányzási keretnek való megfelelést. Az Unió nem lehet felelős a SEAP-ok által kibocsátott értékpapírokért. Az uniós pénzügyi hozzájárulások javíthatják a fegyverkezési programok tagállamok általi finanszírozásának feltételeit.

(58) Ahhoz, hogy meg tudják valósítani a célkitűzéseiket, a SEAP-ok számára lehetővé kell tenni, hogy – hatáskör-átruházási megállapodás útján – egy vagy több feladatukkal egy vagy több olyan szervezetet bízzanak meg, amely a program szerinti közös beszerzési tevékenységek keretében finanszírozásra jogosult. Különösen az olyan nemzetközi szervezetek, mint például az OCCAR és a NSPA és az EDA erőforrásokkal, kompetenciákkal és készségekkel rendelkeznek a védelmi együttműködés irányítása terén, ami hozzáadott értéket biztosíthat a SEAP-ok számára. Amennyiben egy SEAP másik szervezetet bíz meg feladatai végrehajtásával, továbbra is felelősnek kell maradnia az uniós jogszabályok – és különösen az e rendelet – szerinti kötelezettségei teljesítéséért. Gondoskodnia kell ezért arról, hogy a hatáskör-átruházási megállapodás tartalmazza ezeket a kötelezettségeket, és minden megfelelő intézkedést meg kell tennie annak biztosítására, hogy a kötelezettségek teljesüljenek.

(59) A SEAP-ok létrehozására irányuló eljárás hatékonysága érdekében egy SEAP-ot létrehozni kívánó tagállamoknak, társult országoknak vagy Ukrajnának kérelmet kell benyújtaniuk a Bizottsághoz, amelynek meg kell vizsgálnia, hogy a SEAP javasolt alapszabálya összhangban áll-e ezzel a rendelettel. Az említett kérelemnek tartalmaznia kell annak a tagállamnak a nyilatkozatát, amelyben a tervek szerint a SEAP létesítő okirat szerinti székhelye lesz, és a nyilatkozatban a 2006/112/EK és az (EU) 2020/262 irányelv alkalmazásában a SEAP-ot létrehozásának időpontjától nemzetközi szervként vagy szervezetként kell elismerni. A Bizottságnak indokolatlan késedelem nélkül, ideális esetben a hiánytalan kérelem kézhezvételétől számított két hónapon belül értékelnie kell a kérelmet. A Bizottságnak képesnek kell lennie arra, hogy e célból felkérje az EDA-t, hogy az adjon szakmai tanácsot.

([27]) A Tanács 2006/112/EK irányelve (2006. november 28.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről (HL L 347., 2006.12.11., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj).

([28]) A Tanács (EU) 2020/262 irányelve (2019. december 19.) a jövedéki adóra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról (HL L 58., 2020.2.27., 4. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/262/oj).

(60) Az átláthatóság érdekében az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzé kell tenni a SEAP-ok létrehozásáról szóló végrehajtási jogi aktusokat, a SEAP felszámolásáról és lezárásáról szóló határozatokat, valamint az arra az esetre vonatkozó értesítéseket, hogy a SEAP nem tudja visszafizetni adósságait.

(61) Annak érdekében, hogy tevékenységét a lehető leghatékonyabban tudja végezni, a SEAP-ot a létrehozásáról szóló végrehajtási jogi aktushatálybalépésének napjától jogi személyiséggel kell felruházni, és annak valamennyi tagállamban a legteljesebb jogképességgel kell rendelkeznie. A SEAP-nak a társult országokban és Ukrajnában is a legteljesebb jogképességgel kell rendelkeznie, amennyiben az említett országok tagjai az adott SEAP-nak. Minden SEAP esetében a létesítő okirat szerinti székhelynek valamely tagállam területén kell lennie.

(62) A SEAP-oknak tagállamok, társult országok és Ukrajna lehetnek a tagjai. Egy SEAP tagságának legalább három országból kell állnia, amelyek közül legalább kettőnek tagállamnak kell lennie.

(63) A SEAP alapszabályának részletes előírásokat kell tartalmaznia a megvalósítására vonatkozóan, aminek alapján a Bizottságnak meg kell vizsgálnia, hogy a kérelem megfelel-e e rendelet szabályainak. Fontos, hogy az alapszabály tisztázza, a tagok milyen adminisztratív kapacitásokat irányoznak elő a védelmi termékek kezelésére alkalmazandó uniós és nemzeti szabályoknak való megfelelés biztosítása érdekében. A védelmi termékek kivitelére vonatkozó meglévő uniós és nemzeti szabályok sérelme nélkül a SEAP tagjai számára lehetővé kell tenni, hogy egyhangúlag megállapodjanak a kivitelre vonatkozó megközelítésről.

(64) Biztosítani kell egyrészt azt, hogy a SEAP rendelkezzen az alapszabályának módosításához szükséges rugalmassággal, másrészt pedig azt, hogy uniós szinten végzett ellenőrzés révén biztosított legyen bizonyos alapvető – különösen a SEAP jogállás megadásához szükséges – elemek megőrzése. Az alapszabály alapvető elemét érintő módosítás esetén a szóban forgó módosítást – annak hatálybalépését megelőzően – a Bizottságnak kell jóváhagynia. Minden egyéb módosításról értesíteni kell a Bizottságot. Lehetővé kell tenni, hogy a védelmi termékek kivitelének lehetséges megközelítésével kapcsolatos módosítások kivételével a Bizottság kifogást emelhessen az ilyen módosítások ellen, ha azokat e rendelettel ellentétesnek ítéli.

(65) A SEAP-oknak képeseknek kell lenniük arra, hogy saját nevükben vagy tagjaik nevében vagy javára védelmi termékeket szerezzenek be. E célból a SEAP-okat a 2009/81/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([29]) 12. cikke c) pontjának értelmében vett nemzetközi szervezeteknek kell tekinteni. A 2009/81/EK irányelv ezért nem alkalmazandó az ilyen beszerzésekre. Amikor a SEAP olyan tagjai javára végez beszerzéseket, amelyek tagállamok vagy adott esetben társult országok, a 2009/81/EK irányelv nem alkalmazandó azokban az esetekben, amikor a beszerzési eljárás összhangban van a SEAP arra irányuló célkitűzéseivel, hogy előmozdítsa az EDTIB és adott esetben az ukrán DTIB versenyképességét. A 2009/81/EK irányelv nem alkalmazandó a tagállamok által valamely SEAP javára vagy nevében végrehajtott beszerzési eljárásokra sem, mivel az ilyen szerződéseket a SEAP beszerzési szabályaival összhangban kell odaítélni. Amennyiben tagállamok, vagy adott esetben társult országok védelmi termékeket szereznek be egy SEAP-tól, a beszerzést a 2009/81/EK irányelv 13. cikkének f) pontjában említett, valamely kormányzat által egy másik kormányzatnak odaítélt szerződésnek kell tekinteni. A SEAP-oknak az elsődleges uniós jog beszerzésre alkalmazandó elveivel – és különösen az egyenlő bánásmód, az átláthatóság, a megkülönböztetésmentesség és az arányosság elvével –, valamint az e rendeletben meghatározott szabályokkal összhangban meg kell határozniuk a saját beszerzési szabályaikat. Amennyiben a SEAP-ok megbíznak egy vagy több szervezetet beszerzési feladatokkal, biztosítaniuk kell, hogy az alkalmazandó beszerzési szabályok megfeleljenek az említett elveknek.

(66) A valamely SEAP-ban részt vevő tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az adott SEAP beszerzési politikája összhangban legyen az EDTIB vagy az ukrán DTIB versenyképességének előmozdítására irányuló célkitűzésekkel, beleértve azt az esetet is, amikor nem áll rendelkezésre uniós pénzügyi támogatás. Ez nem érinti azokat a különös feltételeket, amelyek abban az esetben alkalmazandók, ha a SEAP adott program keretében uniós finanszírozásban részesül.

([29]) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/81/EK irányelve (2009. július 13.) a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról, valamint a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelv módosításáról (HL L 216., 2009.8.20., 76. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

(67) Feladatainak leghatékonyabb teljesítése érdekében és jogi személyiségének logikus következményeként minden SEAP-nak felelnie kell az adósságaiért. Annak érdekében, hogy felelősségük tekintetében a tagok számukra megfelelő megoldást találhassanak, lehetővé kell tenni, hogy az alapszabály a tagok hozzájárulására korlátozódó felelősségen túlmutató különböző felelősségi rendszerekről rendelkezhessen.

(68) Az e rendeletnek való megfelelés kielégítő ellenőrzésének biztosítása érdekében a SEAP-oknak éves jelentést kell benyújtaniuk a Bizottság részére, valamint továbbítaniuk kell a Bizottság részére minden olyan körülményre vonatkozó információt, amely súlyosan veszélyeztetheti feladataik ellátását. A Bizottságnak magyarázatot vagy intézkedéseket kell kérnie a SEAP-tól vagy annak tagjaitól, ha az éves jelentés vagy egyéb körülmények alapján azt feltételezi, hogy a SEAP súlyosan megsérti e rendeletet vagy más alkalmazandó jogszabályt. Szélsőséges esetben, és ha nem hoznak korrekciós intézkedéseket, a Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy hatályon kívül helyezze a SEAP-ot létrehozó végrehajtási jogi aktust, ami elindítja a SEAP felszámolását. A Bizottság összesített éves jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az összes aktív SEAP tevékenységéről.

(69) Oroszország Ukrajna elleni, provokáció nélkül indított és indokolatlan agressziós háborúja nyomán az ellátás biztonsága egyre fontosabb tényezővé vált a tagállamok védelmi termékekre vonatkozó beszerzési döntéseiben. Következésképpen versenyképességük szempontjából meghatározó tényezővé vált, hogy az Unió rendelkezzen olyan, határokon átnyúló ellátási láncokkal, amelyek képesek biztosítani a védelmi termékekkel való zavartalan ellátást. Egy az egész Unióra kiterjedő ellátásbiztonsági rendszer bevezetése ezért pozitív hatást gyakorolhat az EDTIB versenyképességére.

(70) Az (EU) 2023/1525 rendelet elfogadását követően az Európai Parlament és a Tanács a 2023. július 11-i együttes nyilatkozatukban felszólították a Bizottságot, hogy fontolja meg egy az ellátásbiztonság biztosítását célzó jogi keret előterjesztését. Ebben az együttes nyilatkozatban tükröződtek egyrészről az Európai Tanács 2013. decemberi következtetései, amelyek átfogó, az egész Unióra kiterjedő ellátásbiztonsági rendszer kialakítására szólítottak fel, másrészről az Európai Parlament 2022. június 8-i ajánlása, amelyben a Parlament arra sürgette a Bizottságot, hogy haladéktalanul terjesszen elő egy ilyen rendszert.

(71) Közelmúltbeli válságok, így a Covid19-világjárvány és egyes védelmi termékek, különösen a lőszerek iránti kereslet ugrásszerű növekedése rávilágítottak arra, hogy az Unió ellátási láncai sebezhetőek. E válságok arra is rámutattak, hogy az említett termékekkel, illetve a gyártásuk szempontjából kritikus részegységekkel vagy nyersanyagokkal való ellátás zavarai hogyan akadályozhatják a belső piac működését. Ezek a válságok rávilágítottak egyrészt arra, hogy valószínűleg fennáll a kockázata annak, hogy nemzeti szinten eltérő intézkedések születnek, többek között a készletek nemzetbiztonsági okokból való megőrzése és a védelmi termékek tanúsítása tekintetében, másrészt pedig arra, hogy nincs uniós szinten olyan koordináció, amelynek keretében kezelni lehetne a kialakuló válságokra való reagálás szempontjából kritikus fontosságú termékek, valamint az előállításukhoz nélkülözhetetlen részegységek és nyersanyagok hiányát, ami nehézségeket okoz a releváns termékek gyártásához szükséges termékekhez, részegységekhez és nyersanyagokhoz való hozzáférés és azok beszerzése terén, és így teljes termelési láncok akadályozásának konkrét kockázatával jár. Rendkívül fontos megelőzni, hogy a nemzeti jog eltérései miatt a tagállamok közötti, határokon átnyúló kereskedelmet gátló akadályok alakuljanak ki, mert ezen eltérések korlátoznák a kritikus fontosságú termékek, valamint a kapcsolódó részegységek és nyersanyagok szabad mozgását a belső piacon, és megzavarnák az ellátási láncok működését. Az ellátási láncok mentén tapasztalt nehézségek nemcsak a válságkezelési eszközök és koordinációs mechanizmusok hiányára mutattak rá, hanem arra is, hogy az Unióban lévő gyártási kapacitások tekintetében, különösen a védelmi termékeket illetően, elégtelen az információmegosztás és a gyártási kapacitások nem kellően áttekinthetők.

(72) A biztonsági környezet folyamatos romlása, amelyet hosszú távú fenyegetések megjelenése, a védelmi technológia és innováció fejlesztésének felgyorsulása, valamint a védelmi kiadások várható növekedése jellemez, várhatóan a védelmi termékek iránti kereslet növekedését idézi elő, és súlyosbítja a jövőbeli ellátási válságokat az ilyen termékek tekintetében. Valószínű, hogy az ilyen megnövekedett kereslet fokozni fogja a védelmi termékek uniós ellátási láncaira nehezedő nyomást, és uniós szintű keret elfogadása nélkül egymástól eltérő nemzeti intézkedések fognak megjelenni vagy nyerhetnek teret a hiány kezelésére, a belső piac megfelelő működését gátló akadályok kialakulásához vezetve, és ezáltal aláásva az Unió és tagállamai védelmi és biztonsági érdekeit.

(73) Emellett a gyorsan változó biztonsági környezet további, különböző formákat öltő válságokhoz is hozzájárulhat, például a védelmi iparágak elleni kibertámadásokhoz vagy a kritikus infrastruktúrák nagyszabású zavaraihoz, amelyek gyors és határozott, összehangolt reagálást igényelnek a kapcsolódó védelmi ellátási láncok súlyos zavarainak megelőzése érdekében. Mivel várhatóan nő a védelmi termékek iránti kereslet, és fokozott nyomás nehezedik a kapcsolódó ellátási láncokra, elengedhetetlen, hogy ezek az ellátási láncok megbízhatóan működjenek, és ezzel biztosítsák a védelmi termékek belső piacának megfelelő működését.

(74) Amint azt a védelmi célú közös beszerzéssel foglalkozó munkacsoportnak a nagyon rövid távú védelmi beszerzési igények koordinálására vonatkozó munkájából és az (EU) 2023/1525 rendelet végrehajtásából levont tanulságok is mutatják, az Unió védelmi ellátási láncai gyakran határokon átnyúló dimenzióval rendelkeznek, különösen az alacsonyabb szinteken. Mindenképpen el kell kerülni azt, hogy a védelmi termékek uniós szintű ellátási láncainak egyre összetettebb jellege az EDTIB általános termelési kapacitásai és ellátási láncai láthatóságának hiányához, valamint ahhoz vezessen, hogy a tagállamok nem képesek megalapozott döntéseket hozni, különösen a hiányok kezelése vagy kockázatuk csökkentése érdekében.

(75) Fennáll annak a konkrét kockázata, hogy a nemzeti szinten elfogadott ellátásbiztonsági intézkedések a jövőben nem lesznek elegendőek a kihívások hatékony kezeléséhez, és hogy az uniós szintű védelmi ellátási láncokra gyakorolt, határokon átnyúló hatásokat az egyes tagállamok nem tudják megfelelően figyelembe venni és megfelelően kezelni. Emellett a nemzeti szintű, nem összehangolt megközelítések – különösen a védelmi termékek tanúsítását és Unión belüli transzferét és a katonai célú megrendelések előresorolását illetően – súlyos negatív hatást gyakorolhatnak a védelmi termékek belső piacának működésére, különösen a határokon átnyúló kereskedelem akadályozása révén, és súlyosbíthatják az általános hiányt és a zavarokat az ellátási láncokban.

(76) Az említett kihívások fényében szükségesnek és helyénvalónak tűnik egy olyan, az egész Unióra kiterjedő ellátásbiztonsági rendszer létrehozása, amelynek célja, hogy fokozza a védelmi termékekkel való ellátás biztonságát, és ezzel biztosítsa a belső piac megfelelő működését és az esetleges sokkhatásokkal szembeni rezilienciáját. Ebben az összefüggésben alapvetően fontos koordinációs intézkedésekről rendelkezni, valamint felkészülni és reagálni a jövőbeli ellátási válságoknak a védelmi termékek belső piacára gyakorolt hatására; biztosítani az ellátásbiztonságot a védelmi termékek, azok részegységei és nyersanyagai, valamint a gyártásuk szempontjából kritikus termékek és szolgáltatások terén, amelyek rendelkezésre állása elengedhetetlen a belső piac és ellátási láncai megfelelő működéséhez és amelyeket garantálni kell az ellátási válságokra való reagálás érdekében („válság szempontjából releváns termékek”); továbbá biztosítani a védelmi termékek belső piacának megfelelő működését, többek között az azt gátló akadályok kialakulásának megelőzése révén. Az említett intézkedéseknek az EUMSZ 114. cikkén kell alapulniuk.

(77) A 2009/81/EK irányelv a tagállamok biztonsági követelményeinek és a EUMSZ-ből eredő kötelezettségeknek való megfelelés érdekében többek között – az európai védelmieszköz-piac létrehozásának előfeltételét jelentő – megfelelő jogszabályi keret létrehozását célozza a szerződések odaítélésére irányuló beszerzési eljárások összehangolására vonatkozóan. E cél elérése érdekében a 2009/81/EK irányelv kitér a válsághelyzetekre is, különösen a válságból fakadó sürgős helyzetek kezelésére irányuló olyan különös rendelkezéseket tartalmaz, mint például az ajánlatok beérkezésére rendelkezésre álló határidők lerövidítése és a hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás alkalmazásának lehetősége. Bizonyos sürgős esetekben azonban ezek a szabályok elégtelenek lehetnek, különösen akkor, ha a válságból fakadó sürgős helyzet csak úgy kezelhető, ha két vagy több tagállam közös beszerzésben vesz részt. Az ilyen esetekben e tagállamok biztonsági érdekeinek kielégítésére gyakran nem kínálkozik más megoldás, mint egy meglévő keretmegállapodás megnyitása azon tagállamok ajánlatkérő szervei előtt, amelyek eredetileg nem voltak a keretmegállapodás részes felei, még akkor is, ha ezt a lehetőséget az eredeti keretmegállapodás nem írta elő. Mivel a 2009/81/EK irányelv e rendelet hatálybalépésének időpontjában nem rendelkezik ezekről a lehetőségekről, e rendelet – válságból fakadó sürgős helyzet esetén – lehetőséget biztosít az említett irányelv rendelkezéseinek kiegészítésére vagy az azoktól való eltérésre, feltéve, hogy a keretmegállapodást megkötő vállalkozás ehhez hozzájárul.

(78) Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban a közbeszerzési szerződések módosításának szigorúan az adott körülmények között feltétlenül szükséges mértékre kell korlátozódnia, ugyanakkor a lehető legnagyobb mértékben tiszteletben kell tartania a megkülönböztetésmentesség, az átláthatóság és az arányosság elvét. E tekintetben lehetővé kell tenni a 2009/81/EK irányelvtől azáltal történő eltérést, hogy a keretmegállapodásban előírt mennyiségeket a keretmegállapodás más tagállamok ajánlatkérő szervei előtti megnyitása során megnövelik az adott keretmegállapodás értékének legfeljebb 100 %-ával, amennyiben ez a növelés feltétlenül szükséges a keretmegállapodás ezen ajánlatkérő szervek előtti megnyitásához. Ezekre az ajánlatkérő szervekre az említett kiegészítő mennyiségek tekintetében ugyanazokat a feltételeket kell alkalmazni, mint az eredeti keretmegállapodást megkötő eredeti ajánlatkérő szervre. Emellett megfelelő átláthatósági intézkedéseket kell hozni annak biztosítására, hogy valamennyi potenciálisan érdekelt fél tájékoztatást kapjon.

(79) Az elmúlt években a tagállamok egyre nagyobb mértékben folytattak védelmi együttműködést, különösen annak érdekében, hogy közelítsék egymáshoz katonai képességeiket. Az olyan uniós folyamatoknak, mint például a CARD és a PESCO különösen az a célja, hogy támogassák a releváns prioritások megvalósítását a szorosabb védelmi együttműködésre kínálkozó lehetőségek azonosítása és azok kiaknázása révén, a biztonság és a védelem területén fennálló uniós ambíciószint megvalósítása érdekében. A geopolitikai környezet folyamatos romlása és a nemzetközi környezet szélsőséges volatilitása még inkább szükségessé teszi az operatív együttműködés fejlesztését. A hatékonyság érdekében a védelmi együttműködés megkövetelheti, hogy az együttműködő tagállamok fegyveres erői pontosan ugyanazt a védelmi terméket vagy legalább egymáshoz annyira közelítő termékeket használjanak, hogy azok csereszabatosak legyenek. Ezekben az esetekben az ilyen, a védelmi termékek pusztán együttműködésen alapuló beszerzésén túlmutató együttműködési kezdeményezés létrehozásában részt vevő vagy ahhoz csatlakozó tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy eltérjenek az átláthatóság és a verseny elvétől, és előzetes versenyeztetés vagy hirdetmény közzététele nélkül közvetlenül ítéljenek oda szerződést az EDTIB azon vállalkozása részére, amely az adott terméket gyártja, feltéve, hogy ez az érintett védelmi együttműködés végrehajtásához szükséges.

(80) Tekintettel a biztonsági helyzetre, valamint a védelmi termékek belső piacán és ellátási láncaiban jelenleg fennálló és előreláthatólag bekövetkező feszültségekre és szűk keresztmetszetekre, amelyek elsősorban az Unió korlátozott gyártási kapacitásai és az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújának kezdete óta tapasztalható keresletnövekedés közötti eltérésből erednek, olyan intézkedésekről kell rendelkezni, amelyek lehetővé teszik az Unió számára, hogy előrejelezze a védelmi termékekkel való ellátás terén bekövetkező olyan súlyos zavarokat, mérsékelje azok kockázatát és felkészüljön azokra, amelyek a belső piac megfelelő működésére súlyos negatív hatást gyakorló eltérő nemzeti intézkedések elfogadását eredményeznék vagy valószínűsíthetően eredményeznék.

(81) Az, hogy az Unió képes-e előre jelezni és kezelni a védelmi termékekkel való ellátás terén kialakuló, a belső piac megfelelő működését érintő válságokat, az ilyen termékek uniós ellátási láncai szerkezetének, erősségeinek és gyengeségeinek uniós szintű ismeretétől és felügyeletétől függ. Tekintettel a védelmi ellátási láncok összetettségére, valamint az ezen ellátási láncok mentén meglévő feszültségekre és esetleges hiányokra, eszközöket szükséges biztosítani a válság szempontjából releváns termékek uniós ellátási láncainak feltérképezésére és nyomon követésére vonatkozó folyamatos koordinált megközelítéshez. A feltérképezés eredményei releváns információkkal fognak szolgálni az EDTIB versenyképességének megerősítését célzó uniós intézkedések kidolgozásához, valamint a globális védelmi ellátási láncokban az Unió által betöltött pozíció értékeléséhez is. E tekintetben a feltérképezésnek és a nyomon követésnek azokra a termékekre kell összpontosítania, amelyek súlyos zavara vagy az ilyen zavar bekövetkezésének közvetlen kockázata olyan eltérő nemzeti intézkedések elfogadását eredményezné vagy valószínűsíthetően eredményezné, amelyek súlyos negatív hatással vannak a belső piac megfelelő működésére, különös tekintettel a határokon átnyúló kereskedelem akadályaira.

(82) A feltérképezés céljából a Bizottságnak azonosítania és rendszeresen aktualizálnia kell a válság szempontjából releváns termékek jegyzékét, az ilyen termékek ellátásbiztonságát érintő esetleges zavarokra vagy szűk keresztmetszetekre összpontosítva. E termékek Bizottság általi azonosításának a tagállamok által szolgáltatott, a releváns gyártási kapacitások és ellátási láncok azonosításából származó adatokon kell alapulnia. Az összesített adatok teljeskörűségének biztosítása érdekében a Bizottságnak össze kell vetnie ezeket az adatokat, felhasználva e célból a rendelkezésre álló adatokat, valamint szükség esetén a vállalkozások önkéntes információszolgáltatás iránti kérelmei révén szerzett adatokat.

(83) A Bizottságnak keretet és módszertant kell biztosítania a válság szempontjából releváns termékek azonosításához. A feltérképezés hatékonyságának biztosítása érdekében ezt a keretet és módszertant úgy kell meghatározni, hogy elkerülhetők legyenek a tagállamokra nehezedő szükségtelen adminisztratív terhek. Ezért azokra a meglévő nemzeti keretekre és módszertanokra kellene épülniük, amelyeket a tagállamok megosztanának a Bizottsággal. Ennek a keretnek és módszertannak elsősorban a védelmi ellátási láncok mentén meglévő szűk keresztmetszetekre kell összpontosítania, és a gyártási kapacitások és ellátási láncok azonosításához kell vezetnie.

(84) A feltérképezés részeként a Bizottságnak meg kell határoznia és ki kell dolgoznia a korai előrejelző mutatók listáját is, amelyek célja azon tényezők azonosítása, amelyek zavarhatják, veszélyeztethetik vagy negatívan befolyásolhatják az ilyen termékekkel való ellátást. Ezek a mutatók kiterjedhetnek a megrendelésteljesítési idő atipikus növekedésére, a válság szempontjából releváns termékek gyártásához szükséges nyersanyagok, közbenső termékek és humán tőke, illetve a megfelelő gyártóberendezések rendelkezésre állására, a várható keresletre, a szokásos áringadozást meghaladó áremelkedésekre, a balesetekre, támadásokra, természeti katasztrófákra vagy más súlyos eseményekre, a kereskedelempolitikák, vámok, exportkorlátozások, kereskedelmi akadályok és egyéb kereskedelmi vonatkozású intézkedések hatására, valamint a válság szempontjából releváns termékek fő beszállítói megszűnésének, termelőkapacitásai külföldre telepítésének vagy felvásárlásának hatására. A Bizottság nyomonkövetési tevékenységeinek ezekre a korai előrejelző mutatókra kell összpontosítaniuk, amelyek magukban foglalhatják – szükség esetén – az érintett szereplők önkéntes információszolgáltatása iránti kérelmeket is.

(85) A nyomon követés keretében választ adó vállalkozások terheinek minimalizálása, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a megszerzett információk érdemi módon összesíthetők legyenek, a Bizottságnak minden információgyűjtéshez szabványosított és biztonságos eszközöket kell biztosítania. Ezeknek az eszközöknek biztosítaniuk kell az összegyűjtött információk bizalmas kezelését, biztosítva az üzleti titoktartást és a kiberbiztonságot. Hasonlóképpen, a nemzeti közigazgatások adminisztratív terheinek csökkentése érdekében a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy felkérjék a Bizottságot a védelmi termékek ellátási láncainak feltérképezése céljából rájuk bízott feladatok elvégzésére.

(86) A tagállamoknak a Bizottság által azonosított, a válság szempontjából releváns termékek jegyzéke alapján azonosítaniuk kell a területükön az ilyen termékek fő beszállítóit. A hatékony, koordinált uniós szintű megközelítés biztosítása érdekében továbbítani kell a Bizottság részére e beszállítók jegyzékét. Annak érdekében, hogy azonosítani és jelenteni lehessen minden olyan eseményt, amely kedvezőtlen és tartós következményekkel járhat e termékek időben történő rendelkezésre állására és az azokkal való, időben történő ellátásra nézve, a tagállamoknak a Bizottság által azonosított korai előrejelző mutatók fényében nyomon kell követniük az ilyen beszállítók képességét tevékenységeik végzésére. Ugyanezen célból a válság szempontjából releváns termékek fő beszállítóinak tájékoztatniuk kell azt a tagállamot is, amelynek területén letelepedtek, ha olyan ellátási zavarokat észlelnek, amelyek jelentősen befolyásolhatják a válság szempontjából releváns termékek gyártásával kapcsolatos tevékenységeiket.

(87) A válsághelyzetekre való felkészültségi keret részeként a Bizottságnak stressztesztek és szimulációkat kell végeznie és koordinálnia, különösen a védelmi ellátásbiztonsági tanácsnak (a továbbiakban: a tanács) a védelmi ellátási láncok szempontjából kritikus jelentőségű témákkal kapcsolatos tanácsaira építve. Ezzel összefüggésben a Bizottság kidolgozhatna olyan forgatókönyveket és paramétereket, amelyek figyelembe veszik a válság szempontjából releváns termékekkel való ellátás válságához kapcsolódó sajátos kockázatokat. Biztosítandó minden érintett szereplő felkészültségét a válsághelyzetekre, valamennyi tagállamot és adott esetben a főképviselőt, az EDA-t és más érintett szereplőket fel kell kérni az említett stressztesztekben – önkéntes alapon – való részvételre. Ebben az összefüggésben a Bizottság elősegíthetné és ösztönözhetné a szükséghelyzeti felkészültségi stratégiák kidolgozását, beleértve a válságkommunikációs stratégiákat és a kihívást jelentő körülmények között alkalmazandó korlátozásokkal kapcsolatos információcserére vonatkozó stratégiákat. Tekintettel arra, hogy az ellátási láncok szűk keresztmetszeteivel kapcsolatos információk érzékenyeknek minősülnek az Unió és tagállamai védelmi és biztonsági érdekei szempontjából, az említett stressztesztek eredményeit minősített adatnak kell tekinteni.

(88) Az Unión belül a tanúsító hatóságok kilétével és a védelmi termékekre vonatkozó tanúsítási eljárásokkal kapcsolatos átláthatóság hiánya miatt korlátozott mértékű a védelmi termékek kölcsönös tanúsítása, ami a védelmi termékek belső piacának további széttagoltságához vezet, különösen ellátási válságok idején, amint azt a 2023. évi lőszerellátási válság is illusztrálta. A felkészültségi keret részeként ezért növelni szükséges a nemzeti tanúsítási eljárások átláthatóságát, és elő kell segíteni a tanúsító hatóságok közötti információmegosztást a védelmi termékek kölcsönös tanúsításának megkönnyítése és az ilyen termékek belső piacon való mozgásának előmozdítása érdekében. E célból a Bizottságnak össze kell állítania és naprakészen kell tartania a nemzeti tanúsító hatóságok jegyzékét.

(89) A válság szempontjából releváns termékekkel való ellátás terén a hiányok kockázatának csökkentése érdekében fel kell gyorsítani az említett termékek gyártásához kapcsolódó gyártólétesítmények bővítését, különösen az ilyen létesítmények tervezésével, építésével és üzemeltetésével kapcsolatos kérelmek hatékony és időben történő adminisztratív kezelésének biztosítása révén. E célból a tagállami hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az ilyen kérelmeket a jogilag lehetséges leggyorsabb módon kezeljék.

(90) Annak lehetővé tétele érdekében, hogy az Unió csökkentse egy ellátási válság kitörésének a kockázatát, a tagállamok illetékes hatóságainak riasztaniuk kell a tanácsot, ha tudomást szereznek a válság szempontjából releváns termékekkel való ellátás terén mutatkozó súlyos zavar kockázatáról, vagy ha konkrét és megbízható információkkal rendelkeznek bármely egyéb releváns kockázati tényezőről vagy bekövetkező eseményről. Az e kockázat csökkentésére irányuló összehangolt megközelítés biztosítása érdekében a Bizottságnak – amint tudomást szerez ilyen kockázatról – megelőző intézkedéseket kell végrehajtania, például össze kell hívnia a tanács rendkívüli ülését a lehetséges zavarok súlyosságának és a lehetséges válaszoknak a megvitatása céljából, valamint adott esetben konzultálnia kell az érintett harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel annak érdekében, hogy a nemzetközi kötelezettségekkel összhangban együttműködésen alapuló megoldásokat találjanak az ellátási lánc zavarainak elkerülésére vagy kezelésére.

(91) E rendeletnek olyan eszközökről is rendelkeznie kell, amelyek lehetővé teszik a küszöbön álló vagy már bekövetkezett ellátási válság hatékony és összehangolt kezelését. Mivel célzott intézkedésekről kell rendelkezni attól függően, hogy a belső piac működésére gyakorolt súlyos negatív hatás vagy annak közvetlen kockázata a válság szempontjából releváns olyan termékeket érint-e, amelyek nem minősülnek védelmi terméknek vagy olyanokat, amelyek válság szempontjából releváns védelmi termékek, e rendeletnek ennek megfelelően két különböző ellátási válsághelyzetről kell rendelkeznie.

(92) Konkrét és megbízható bizonyítékok alapján aktiválni kell az ellátási válsághelyzetet abban az esetben, ha súlyos zavarok állnak fenn – vagy ilyen zavarok bekövetkezésének közvetlen kockázata fenyeget – a válság szempontjából releváns termékek biztosításában, és amennyiben ezek a súlyos zavarok – vagy azok bekövetkezésének közvetlen kockázata – a válság szempontjából releváns, védelmi terméknek nem minősülő termékekkel kapcsolatban eltérő nemzeti intézkedések elfogadását eredményezik vagy azt valószínűsíthetően eredményezhetik, ami súlyos negatív hatást gyakorol a belső piac megfelelő működésére, és különösen az ilyen, a válság szempontjából releváns termékekkel folytatott határokon átnyúló kereskedelem előtti akadályokhoz vezet.

(93) A biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzetet abban az esetben kell aktiválni, ha súlyos zavarok állnak fenn – vagy ilyen zavarok bekövetkezésének közvetlen kockázata fenyeget – a védelmi termékek biztosításában, és amennyiben ezek a súlyos zavarok – vagy azok bekövetkezésének közvetlen kockázata – a válság szempontjából releváns védelmi termékekkel kapcsolatban eltérő nemzeti intézkedések elfogadását eredményezik vagy azt valószínűsíthetően eredményezhetik, ami súlyos negatív hatást gyakorol a belső piac megfelelő működésére, és különösen az ilyen, válság szempontjából releváns védelmi termékekkel folytatott határokon átnyúló kereskedelem útjában álló akadályokhoz vezet. Amikor a Bizottság értékeli, hogy teljesülnek-e a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet aktiválásának feltételei, figyelembe kell vennie, hogy azonosítottak-e az Unió és tagállamai biztonsági és védelmi érdekeit érintő válságot a KKBP területén, például hogy egy tagállam aktiválta-e az EUSZ 42. cikkének (7) bekezdése szerinti kölcsönös segítségnyújtási záradékot. Ezzel összefüggésben a Bizottság figyelembe vehetné, hogy a NATO-n belül is azonosítottak-e ilyen válságot.

(94) Az ellátási válsághelyzet vagy a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet aktiválására vonatkozó határozat érzékeny jellege miatt – amely különösen az ilyen válsághelyzetre válaszul esetlegesen hozandó intézkedések potenciális következményeiből, többek között az ilyen intézkedések által az uniós magánvállalkozásokra esetlegesen gyakorolt jelentős hatásból fakad – a Tanácsot fel kell hatalmazni arra, hogy végrehajtási jogi aktust fogadjon el az ellátási válsághelyzetek aktiválása, meghosszabbítása és megszüntetése tekintetében. Annak biztosítása érdekében, hogy az uniós szintű reagálás igazodjon az ellátási válság jellegéhez, a Tanácsnak azt is meg kell határoznia, hogy az e rendeletben előírt intézkedések közül melyeket kell aktiválni az aktuális ellátási válság kezelése céljából, és képesnek kell lennie annak meghatározására, hogy ezeket az intézkedéseket mely, válság szempontjából releváns termékek tekintetében kell aktiválni.

(95) Annak érdekében, hogy lehetővé váljon az ellátási válság jellegének és súlyosságának, valamint annak pontos és közel valós idejű értékelése, hogy szükség lenne-e előresorolási intézkedések bevezetésére, a Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy információkéréseket intézzen a válság szempontjából releváns, érintett termékek gyártásához hozzájáruló gazdasági szereplőkhöz, amennyiben a Tanács végrehajtási jogi aktusa az ellátási válsághelyzet vagy a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet keretében ilyen intézkedést aktivál. Ilyen információkéréseket csak akkor helyénvaló tenni, ha a rendelkezésre álló információk nem elegendőek, és azokat a gyártási képességekre, a gyártási kapacitásokra vagy az esetleges elsődleges zavarokra vonatkozó információkra kell korlátozni. Tekintettel a kérhető információk érzékeny jellegére, a Bizottságnak meg kell kapnia annak a tagállamnak az előzetes hozzájárulását, amelyben az adott gazdasági szereplő gyártási telephelye található, és a kért információkat e tagállamon keresztül kell továbbítani. Amennyiben az érintett tagállam hozzájárul ilyen információkérés megtételéhez, lehetővé kell tenni a számára, hogy úgy döntsön, hogy ezt a kérést közvetlenül az érintett gazdasági szereplőhöz kell intézi, és erről tájékoztatja a Bizottságot. Fontos továbbá, hogy a Bizottság előtt ismertek legyenek az Unióban letelepedett gazdasági szereplők tevékenységeivel kapcsolatos, harmadik országoktól érkező, a válság szempontjából releváns termékekkel való ellátásra vonatkozó információkérések, mivel az ilyen információkérések olyan előresorolási intézkedéseket eredményezhetnek az említett harmadik országok részéről, amelyek jelentős hatást gyakorolhatnak az ilyen termékekkel való ellátásra az Unión belül és a belső piac megfelelő működésére. Ezért az érintett gazdasági szereplőnek kellő időben tájékoztatnia kell azt a tagállamot, amelynek területén a gyártási helye található, e tagállamnak pedig tájékoztatnia kell a Bizottságot, annak lehetővé tétele érdekében, hogy az érintett tagállam és a Bizottság az érintett gazdasági szereplőtől a harmadik ország által kért információkhoz hasonló információkat kérhessen.

(96) A válság szempontjából releváns termékek súlyos és tartós hiánya vagy az ilyen termékek iránti rendkívül magas kereslet esetén, amely magában hordozza a belső piac megfelelő működésére gyakorolt súlyos negatív hatás közvetlen kockázatát vagy annak megvalósulását, a válság szempontjából releváns termékek rendelkezésre állásának biztosítását célzó, uniós szintű előresorolási intézkedések nélkülözhetetlennek bizonyulhatnak a védelmi termékek belső piaca és annak ellátási láncai megfelelő működésének a biztosításához. A Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy e tekintetben valamely tagállam kérésére felhasználhasson a válság szempontjából releváns védelmi és a válság szempontjából releváns, védelmi terméknek nem minősülő termékekkel való ellátás megkönnyítésére irányuló kiemelt fontosságú kérelmeket, valamint a válság szempontjából releváns, nem védelmi termékekkel való ellátás biztosítására irányuló kiemelt fontosságú megrendeléseket. Ezeket az előresorolási intézkedéseket a Tanácsnak kell aktiválnia.

(97) A kiemelt fontosságú kérelmeknek a Bizottság által valamely tagállam kezdeményezésére az Unióban letelepedett érintett gazdasági szereplőkhöz intézett, a válság szempontjából releváns termékekre vonatkozó megrendelések elfogadására vagy előresorolására irányuló kérelmeket kell tartalmazniuk. Végső eszközként annak biztosítása érdekében, hogy a védelmi ellátási láncok ellátási válság idején is folytathassák működésüket, és csak amennyiben használatuk e célból szükséges és arányos, az említett kiemelt fontosságú kérelmeknek azon tagállamok támogatására kell irányulniuk, amelyek súlyos nehézségekkel szembesülnek a válság szempontjából releváns termékekkel való ellátásra vonatkozó megrendelések leadása vagy az ilyen termékekkel való ellátásra vonatkozó szerződések végrehajtása során. A gazdasági szereplők számára lehetővé kell tenni annak megtagadását, hogy kiemelt fontosságú kérelem hatálya alá tartozzanak. A kiemelt fontosságú kérelem kibocsátásakor a Bizottságnak figyelembe kell vennie a belső piaci versenyre gyakorolt lehetséges negatív hatást és a piaci torzulások súlyosbodásának kockázatát. Továbbá a kiemelt fontosságú kérelmek címzettjeinek és kedvezményezettjeinek kiválasztása nem lehet diszkriminatív.

(98) Tekintettel az Unió biztonsági környezetének fokozott mértékű – az Oroszország jelentette, annak Ukrajna elleni agressziós háborújával összefüggő, tartós és intenzívebb fenyegetéshez kapcsolódó – romlására, döntő fontosságú kezelni azokat a nehézségeket, amelyekkel a tagállamok szembesülhetnek a védelmi termékekkel való ellátásra vonatkozó megrendelések leadása vagy az ilyen termékekkel való ellátáshoz kapcsolódó szerződések végrehajtása során, különösen akkor, ha ezek a nehézségek válság szempontjából releváns védelmi terméknek nem minősülő termékek biztosításának zavaraiból erednek. Ugyanis, amennyiben a válság szempontjából releváns termékek kettős felhasználású vagy polgári termékek, a védelmi ellátási láncok a válság szempontjából releváns termékekhez való hozzáférés megkísérlése során a lényegesen erősebb vásárlóerővel rendelkező nem védelmi ellátási láncok versenyével szembesülhetnek. Ezért rendelkezni kell egy további, végső eszközként alkalmazható eszközről azokra az esetekre, amikor a válság szempontjából releváns, védelmi terméknek nem minősülő termékek gyártása vagy az azokkal való ellátás más intézkedésekkel nem valósítható meg, a kiemelt fontosságú kérelmeket is ideértve. Ezért a kiemelt fontosságú megrendeléseknek lehetővé kell tenniük a Bizottság számára, hogy az Unióban letelepedett gazdasági szereplőket arra kötelezze, hogy bizonyos, válság szempontjából releváns, védelmi terméknek nem minősülő termékeket gyártsanak vagy biztosítsák az azokkal való ellátást, miután megkapták azon tagállam előzetes beleegyezését, amelynek területén az érintett gazdasági szereplő gyártási helye található, valamint azon tagállam előzetes beleegyezését, amelynek területén a gazdasági szereplő ügyvezetési struktúrája található. A Bizottság nem adhat ki kiemelt fontosságú megrendeléseket, ha a gazdasági szereplő – akár elégtelen gyártási képesség vagy gyártási kapacitás miatt vagy technikai okokból – nem képes teljesíteni a megrendelést, még akkor sem, ha azt előresorolják, vagy mert ez észszerűtlen gazdasági terhet jelentene és különös nehézségeket okozna a gazdasági szereplőnek, beleértve az üzletmenet-folytonossághoz kapcsolódó lényeges kockázatot is. Amennyiben ilyen okok azt követően merülnek fel, hogy a Bizottság olyan végrehajtási jogi aktust fogadott el, amely valamely gazdasági szereplőt kiemelt fontosságú megrendelés vagy kérelem teljesítésére kötelez, lehetővé kell tenni az adott gazdasági szereplő számára, hogy felkérje a Bizottságot az érintett végrehajtási jogi aktus módosítására.

(99) A kiemelt fontosságú megrendelésnek vagy a kiemelt fontosságú kérelemnek objektív, tényszerű, mérhető és megalapozott adatokon kell alapulnia. Figyelembe kell vennie a vállalkozások jogos érdekeit, valamint a gyártási sorrendben bekövetkező változásokhoz szükséges költségeket és erőfeszítéseket. Elfogadása vagy előírása esetén a kiemelt fontosságú kérelem vagy a kiemelt fontosságú megrendelés teljesítésére vonatkozó kötelezettségnek elsőbbséget kell élveznie minden, a magánjog vagy a közjog szerinti teljesítési kötelezettséggel szemben. Amennyiben a kiemelt fontosságú kérelem tárgya védelmi termékre vonatkozik, a kérelemben meg kell határozni azon szerződéses kötelezettségek körét, amelyekkel szemben elsőbbséget kell élveznie. A kiemelt fontosságú kérelmeket vagy megrendeléseket minden esetben méltányos és észszerű áron kell eszközölni. Lehetővé kell tenni, hogy ezt az árat a megelőző évek vonatkozó árai alapján számítsák ki, amelyekhez képest meg kell indokolni minden – például az inflációt vagy az előállítási költségeket figyelembe vevő – áremelést vagy -csökkentést. Tekintettel a válság szempontjából releváns, a belső piac megfelelő működése szempontjából nélkülözhetetlen termékekkel való ellátás biztosításának fontosságára, a kiemelt fontosságú kérelmek vagy megrendelések teljesítésére vonatkozó kötelezettség teljesítése nem vonhatja maga után a harmadik felekkel szembeni felelősséget az olyan károkért, amelyek valamely tagállam joga által szabályozott szerződéses kötelezettségek megszegéséből eredhetnek abban a mértékben, amennyiben az elrendelt előre sorolásnak való megfeleléshez a szerződéses kötelezettségek megszegésére volt szükség. A potenciálisan egy kiemelt fontosságú kérelem hatálya alá tartozó gazdasági szereplők számára lehetővé kell tenni, hogy kereskedelmi szerződéseik feltételei között rendelkezzenek egy kiemelt fontosságú kérelem lehetséges következményeiről.

(100) Amennyiben a gazdasági szereplő kifejezetten elfogadott egy kiemelt fontosságú kérelmet, és a Bizottság az elfogadást követően végrehajtási jogi aktust fogadott el, vagy ha a gazdasági szereplőt a Bizottság által elfogadott valamely végrehajtási jogi aktussal kiemelt fontosságú megrendelés teljesítésére kötelezték, a gazdasági szereplőnek meg kell felelnie az említett végrehajtási jogi aktusban foglalt valamennyi feltételnek. Amennyiben a gazdasági szereplő nem felel meg a végrehajtási jogi aktusban meghatározott feltételeknek, elveszíti a szerződéses felelősség alóli mentesülés jelentette előnyt. Lehetővé kell tenni, hogy amennyiben a meg nem felelés szándékosan vagy súlyos gondatlanságnak tulajdoníthatóan történt, a Bizottság az arányosság elvére is figyelemmel pénzbírságot vagy kényszerítő bírságot szabjon ki a gazdasági szereplőre. Annak megállapítása érdekében, hogy a pénzbírságok vagy a kényszerítő bírságok szükségesnek és arányosnak tekinthetők-e, a Bizottságnak figyelembe kell vennie az érintett gazdasági szereplő által a mulasztással kapcsolatban benyújtott minden, kellően megalapozott indoklást.

(101) Abban a rendkívüli esetben, ha egy, az Unióban letelepedett gazdasági szereplő harmadik ország olyan intézkedésének hatálya alá tartozik, amely válság szempontjából releváns termékre vonatkozó kiemelt fontosságú megrendelést vagy kiemelt fontosságú kérelmet foglal magában, értesítenie kell a Bizottságot annak érdekében, hogy az értékelhesse, hogy a szóban forgó intézkedés jelentős hatással lesz-e a válság szempontjából releváns termékekkel való ellátás biztonságára és a belső piac megfelelő működésére, valamint hogy értékelhessen minden olyan megfelelő lépést, amelynek megtétele az adott intézkedésre adandó válaszként szükségessé válhat.

(102) Az egyes termékek előresorolt gyártására vagy az azokkal való ellátás előresorolására irányuló kérelem vagy kötelezettség nem érinti aránytalanul az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: a Charta) 16. cikkében megállapított vállalkozási szabadságot és szerződési szabadságot, sem a Charta 17. cikkében megállapított, a tulajdonhoz való jogot. A Charta 52. cikke (1) bekezdésének megfelelően e jogok és szabadságok gyakorlása csak törvény által, és e jogok és szabadságok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával és az arányosság elvére figyelemmel korlátozható.

(103) A biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet aktiválása esetén az ellátási válsághelyzetben rendelkezésre álló intézkedéseknek szintén rendelkezésre kell állniuk, ha azt a Tanács helyénvalónak ítéli, és a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzetet aktiváló végrehajtási jogi aktus arról rendelkezik.

(104) A védelmi termékek Unión belüli transzferét a 2009/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([30]) szabályozza, amelynek célja e transzferek egyszerűsítése a védelmi termékek belső piaca megfelelő működésének biztosítása érdekében. Amint azt az említett irányelv korábbi értékelései is dokumentálták, a védelmi termékek belső piacon belüli mozgása tekintetében továbbra is nagyrészt az a priori globális és egyedi transzferengedélyek megadása jelenti a normát, és a kérelmek feldolgozásának átlagos időtartama a tagállamok között olykor jelentősen eltérhet. Lehetővé kell tenni, hogy – biztonsági vonatkozású ellátási válság esetén, és amennyiben a Tanács szükségesnek ítéli – a Tanács biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzetet aktiváló végrehajtási jogi aktust fogadjon el egy időkeret meghatározása érdekében, amely nem lehet hosszabb két hétnél, és amelyen belül az érintett nemzeti hatóságoknak a teljes kérelmek beérkezését követően kezelniük kell azokat annak érdekében, hogy tovább könnyítsék e termékek mozgását a belső piacon. E rendelet célja továbbá, hogy valamely ellátási válsággal összefüggésben megkönnyítse a válság szempontjából releváns termékek Unión belüli transzferét. Ezért egyértelművé kell tenni, hogy az a tagállam, amely a válság szempontjából releváns terméknek minősülő és általa a 2009/43/EK irányelv értelmében érzékenynek ítélt részegységekre kiviteli korlátozásokat vezet be, nem írhat elő további engedélyeket az érintett részegységek Unión belüli transzferéhez, amennyiben a címzett olyan felhasználási nyilatkozatot mutat be, amelyben kijelenti, hogy az említett transzferengedély hatálya alá tartozó részegységek valamely védelmi termékbe vannak beépítve vagy azokat abba fogják beépíteni, és önmagukban nem lehet őket transzferálni vagy exportálni. Ez az intézkedés nem érintheti a védelmi termékek transzferére és kivitelére vonatkozó hatályos uniós és nemzeti szabályokat.

(105) Mivel a védelmi termékek tanúsítása kulcsfontosságú ahhoz, hogy biztosítani lehessen a védelmi termékek belső piacának megfelelő működését, különösen a biztonsági vonatkozású ellátási válságok idején, e rendeletnek – a meglévő nemzeti folyamatok felgyorsítása mellett – lehetővé kell tennie a valamely tagállamban jogszerűen tanúsított, válság szempontjából releváns védelmi termékek kötelező kölcsönös elismerését.

([30]) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/43/EK irányelve (2009. május 6.) a védelmi vonatkozású termékek Közösségen belüli transzferére vonatkozó feltételek egyszerűsítéséről (HL L 146., 2009.6.10., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj).

(106) Kiegészítendő a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet kezelése céljából e rendeletben meghatározott egyéb intézkedéseket, a tagállamoknak – amennyiben a Tanács aktiválja ezeket az intézkedéseket – eseti alapon mérlegelniük kell a nemzeti és az alkalmazandó uniós jog szerinti, védelmi vonatkozású mentességek vagy eltérések alkalmazását a válság szempontjából releváns védelmi termékeket gyártó létesítmények tervezésével, építésével és üzemeltetésével kapcsolatos engedélyek megadása, vagy az ilyen termékek gyártása folyamatosságának biztosítása céljából, ha megítélésük szerint az ilyen mentességek vagy eltérések alkalmazása elősegítené a válság szempontjából releváns védelmi termékekkel való ellátás biztonságát. Ez különösen a környezetvédelmi, egészségügyi és biztonsági kérdésekre vonatkozó uniós jog esetében alkalmazható, amely jog elengedhetetlen az emberi egészség és a környezet védelmének javításához, valamint a fenntartható és biztonságos fejlődés megvalósításához. Mivel a biztonsággal kapcsolatos ellátási válsághelyzetet a válság szempontjából releváns védelmi termékek belső piaci mozgásának akadályozottsága jellemzi, helyénvaló, hogy ilyen körülmények fennállása esetén a program keretében pénzügyi támogatásban lehessen részesíteni innovációs tevékenységeket, lehetővé téve ezáltal a védelmi termékek különösen gyors rendelkezésre állását a piacon. Az ilyen tevékenységek támogatása ugyanis hozzájárulna az érintett akadályok kezeléséhez, különösen azáltal, hogy lehetővé teszi a védelmi termékek szállítási átfutási idejének jelentős lerövidítését vagy az ilyen termékek tömeggyártását. A Tanács számára ezért lehetővé kell tenni, hogy amikor aktiválja a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzetet, az ilyen innovációs tevékenységeket a program keretében támogathatóvá tegye.

(107) Helyénvaló, hogy az e rendelet szerinti kötelezettségeknek való megfelelést pénzbírság és kényszerítő bírság útján lehessen érvényesíteni. E célból megfelelő bírságmértékeket kell meghatározni az információkéréseknek való meg nem felelésre, a kiemelt fontosságú kérelmekből eredő kötelezettségeknek való meg nem felelésre, valamint az abban az esetben alkalmazandó értesítési kötelezettségnek való meg nem felelésre vonatkozóan, ha az Unióban letelepedett gazdasági szereplő valamely harmadik országbeli előresorolási intézkedés hatálya alá tartozik, figyelembe véve a meg nem felelés eltérő súlyosságát a két kötelezettség között, valamint eltérő felső határokat megállapítva a kkv-k tekintetében. Ezenkívül kényszerítő bírságokat kell megállapítani a kiemelt fontosságú megrendelések elfogadására és teljesítésére vonatkozó kötelezettség be nem tartásának esetére, és e bírságoknak arányosnak kell lenniük, a kkv-k esetében eltérő felső határokat alkalmazva. Elévülési időket kell megállapítani mind a pénzbírságok és kényszerítő bírságok kiszabására, mind pedig e szankciók érvényesítésére vonatkozóan. Emellett a Bizottságnak biztosítania kell az érintett gazdasági szereplők számára a meghallgatáshoz való jogot.

(108) A Covid19-válság során azonosított egyik kihívás az volt, hogy nem létezik olyan hálózat, amely biztosítaná a felkészültséget, valamint hogy nem volt elégséges szintű az információmegosztás és a reagálási intézkedések koordinációja egyrészt a tagállamok között, másrészt a tagállamok és a Bizottság között. Ezért az e rendelet által kitűzött, a jövőbeli ellátási válságok által a védelmi termékek belső piacára gyakorolt hatásra való felkészülésre és reagálásra irányuló célkitűzés elérését egy irányítási mechanizmusnak kell támogatnia. E rendeletnek létre kell hoznia egy tanácsot, megkönnyítendő az együttműködést, az információcserét és a védelmi termékekkel való ellátás biztonságának garantálását célzó, e rendeletben meghatározott intézkedések zökkenőmentes, hatékony és harmonizált végrehajtását. A tanácsnak a tagállamok és a Bizottság képviselőiből kell állnia. Mivel ahhoz, hogy ellátási válság idején biztosítani lehessen a védelmi termékek belső piacának megfelelő működését vagy hogy fel lehessen készülni az ilyen ellátási válságokra, figyelembe kell venni, hogy a tagállamok képesek-e fejleszteni, beszerezni és kezelni védelmi képességeiket, valamint fokozni védelmi készültségüket, helyénvaló, hogy a Bizottság és az a tagállam, amely a Tanács soros elnökségét betölti, közösen elnökölje a tanácsot. Emellett, tekintettel arra, hogy az ellátásbiztonsági rendszer hozzájárul az Unió azon képességéhez, hogy megvédje biztonsági és védelmi érdekeit, a főképviselőnek és az EDA-nak szintén a tanács tagjai közé kell tartoznia. Különösen az EDA által a védelmi termékekkel való ellátás biztonsága terén jelenleg folytatott munka hasznos lehet e rendelet végrehajtása szempontjából. Az EDA elősegíti a legjobb gyakorlatok megosztását, és megerősíti a tagállamok közötti együttműködést a védelmi vonatkozású ellátásbiztonság terén. Emellett betekintést nyújt a védelmi termékek ellátási láncait érintő szűk keresztmetszetekre vonatkozóan. Ezért az EDA számára lehetővé kell tenni, hogy megossza nézeteit és szakértelmét többek között a tanácsban, ami hozzá fog járulni az ellátási válságok által a védelmi termékek belső piacára gyakorolt hatásra való felkészüléshez és reagáláshoz. A társult országokat fel kell jogosítani arra, hogy – az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban meghatározott feltételekkel összhangban – szavazati joggal nem rendelkező tagokká váljanak a tanácsban. Az Európai Parlament képviselőit megfigyelőként meg kell hívni a tanács üléseire. A tanácsnak elő kell segítenie a tagállamok közötti koordinációt, továbbá ajánlásokat kell tennie a Bizottságnak és segítenie kell azt az ellátás biztonságának biztosítását célzó, e rendelettel létrehozott mechanizmusok végrehajtásában, különösen a válság szempontjából releváns termékekkel való ellátás terén a válságok előrejelzése, megelőzése, kezelése és az azokra való felkészülés révén.

(109) E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni a következők tekintetében: a finanszírozási prioritások és az alkalmazandó finanszírozási feltételek meghatározására irányuló munkaprogramok elfogadása, az egyes tevékenységek finanszírozásának odaítélése, a SEAP-ok létrehozása, a válság szempontjából releváns termékek azonosítása és jegyzékének aktualizálása, a nemzeti tanúsító hatóságok jegyzékének összeállítása és vezetése, előresorolási intézkedések, valamint a szankciók kiszabása. Figyelembe kell venni a védelmi ágazat sajátosságait, különösen a tagállamoknak, a társult országoknak vagy Ukrajnának a tervezési és beszerzési folyamattal kapcsolatos felelősségét. Ezeket a hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([31]) megfelelően kell gyakorolni.

(110) Lehetővé kell tenni, hogy Ukrajna képviselőit meghívják a bizottság üléseire, amennyiben szükség van tőlük származó információkra az Ukrajnát érintő végrehajtási intézkedésekkel, például az Ukrajna támogatását célzó eszközzel kapcsolatos végrehajtási jogi aktusokkal kapcsolatban. Ez lehetővé tenné az említett képviselők számára, hogy megosszák nézeteiket és válaszoljanak a tagállamok kérdéseire. Helyénvaló azonban, hogy ne lehessenek jelen a tanácskozásokon, és ne vehessenek részt a bizottság szavazásain.

(111) Ezt a rendeletet az uniós versenyszabályok, különösen az EUMSZ 101–109. cikke és az említett cikkeket végrehajtó jogi aktusok sérelme nélkül kell alkalmazni.

(112) Az e rendelet szerinti uniós finanszírozás csak a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz célkitűzéseinek megvalósításához szükséges költségeket fedezheti, és nem fedezheti a KKBP-ből eredő költségeket. Következésképpen helyénvaló, hogy a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében nyújtott uniós finanszírozás ne fedezhesse a védelmi termékek katonai vagy védelmi célú beszerzésének és karbantartásának költségeit, a védelmi ipari készültségi tartalékok létrehozásával, kezelésével és fenntartásával összefüggésben sem. Helyénvaló ugyanakkor lehetővé tenni, hogy a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében nyújtott uniós finanszírozás fedezhesse az ilyen termékek beszerzésével vagy karbantartásával összefüggésben felmerülő, az EDTIB versenyképességének megerősítéséhez vagy az ukrán DTIB helyreállításához, újjáépítéséhez és korszerűsítéséhez szükséges költségeket, különösen a nem rendszeres költségeket.

(113) Az EUMSZ 241. cikkével összhangban a Tanács felkérheti a Bizottságot, hogy végezze el a Tanács által a közös célkitűzések eléréséhez szükségesnek tartott vizsgálatokat, és terjesszen be hozzá megfelelő javaslatokat. A Bizottság haladéktalanul és részletesen megvizsgálja az ilyen javaslattételi kérelmeket.

(114) Ezt a rendeletet bizonyos tagállamok biztonság- és védelempolitikája egyedi jellegének sérelme nélkül kell alkalmazni.

(115) Ez a rendelet nem érinti a védelmi termékek kivitelére vonatkozó hatályos uniós és nemzeti szabályokat és a 2009/43/EK irányelvben előírt kötelezettségeket.

(116) Mivel ezen irányelv céljait, nevezetesen az EDTIB technológiai vezető szerepének, innovációjának, készültségének, hosszú távú versenyképességének, rezilienciájának, integrációjának és felkészültségének a fokozását – ami biztosítja a védelmi termékek időben történő rendelkezésre állását és az azokkal való, időben történő ellátást, valamint hozzájárul az ukrán DTIB helyreállításához, újjáépítéséhez és korszerűsítéséhez – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az intézkedés léptéke vagy hatása miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az említett cikkben foglalt arányosság elvével összhangban ez az irányelv nem lépi túl az említett célok eléréséhez szükséges mértéket.

(117) Annak érdekében, hogy e rendelet végrehajtása a célkitűzései megvalósítása céljából a lehető leghamarabb megkezdődhessen, e rendeletnek sürgősen hatályba kell lépnie,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

([31]) Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1.cikk

Általános célkitűzések és tárgy

(1) E rendelet célja az európai védelmi technológiai és ipari bázis (a továbbiakban: EDTIB) technológiai vezető szerepének, innovációjának, készültségének, hosszú távú versenyképességének, rezilienciájának, integrációjának és felkészültségének a fokozása, ami biztosítja a védelmi termékek időben történő rendelkezésre állását és az azokkal való, időben történő ellátást, valamint hozzájárul az ukrán védelmi technológiai és ipari bázis (a továbbiakban: az ukrán DTIB) helyreállításához, újjáépítéséhez és korszerűsítéséhez.

(2) Ez a rendelet létrehozza a 2025–2027-es időszakra vonatkozó költségvetést, valamint a következőket:

1. az európai védelmi ipari program (a továbbiakban: a program), amely az EDTIB versenyképességének, reagálóképességének és alkalmasságának megerősítését célzó intézkedéseket tartalmaz a II. fejezetben foglaltak szerint;

2. az Ukrajna támogatását célzó eszköz, amely egy együttműködési program Ukrajnával az ukrán DTIB helyreállítása, újjáépítése és korszerűsítése céljából, figyelembe véve annak az EDTIB-be való lehetséges jövőbeli integrációját, a III. fejezetben foglaltak szerint;

3. a közös érdekű európai védelmi projektek kerete a IV. fejezetben foglaltak szerint;

4. egy európai katonai értékesítési mechanizmus az V. fejezetben foglaltak szerint;

5. az európai fegyverkezési programok céljára szolgáló struktúrák (SEAP-ok) jogi kerete a VI. fejezetben foglaltak szerint;

6. egy – a VII. fejezetben foglaltak szerinti – jogi keret az ellátási válságok belső piacra gyakorolt hatására való felkészülés és reagálás érdekében, amelynek célja a következők biztosítása:

   a) a válság szempontjából releváns termékek ellátásbiztonsága; és

   b) a védelmi termékek belső piaca megfelelő működése, többek között az azt gátló akadályok kialakulásának megelőzése révén.

(3) Ez a rendelet nem érinti egyrészt azt, hogy az egyes tagállamok nemzeti biztonsága – ahogyan az az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 4. cikkének (2) bekezdésében is szerepel – a saját kizárólagos felelősségük, másrészt pedig nem érinti a tagállamoknak az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 346. cikke szerinti, az alapvető biztonsági érdekeik védelméhez fűződő jogát.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „előzetes beszerzési megállapodás”: egy vagy több gazdasági szereplővel kötött olyan közbeszerzési szerződés, amelynek célja egy termék gyors fejlesztésének vagy gyártásának támogatása, és amelynek értelmében meghatározott számú termék adott időn belül és adott áron történő megvásárlásának joga az érintett gazdasági szereplők által viselt előzetes költségek egy részének előfinanszírozásától függ; bár az előzetes beszerzési megállapodás jogilag kötelező erejű a részt vevő ajánlatkérő szervekre és a szerződő félre nézve, annak végrehajtását az érintett szerződő felekkel történő szerződéskötések révén kell folytatni;

2. „másik harmadik országbeli szervezet”: Ukrajnától eltérő nem társult harmadik országban letelepedett jogalany, vagy olyan jogalany, amely az Unióban, Ukrajnában vagy valamely társult országban letelepedett, de amelynek ügyvezetési struktúrája Ukrajnától eltérő nem társult harmadik országban található;

3. „társult országok”: az Európai Szabadkereskedelmi Társulás azon tagjai, amelyek az Európai Gazdasági Térség tagjai, és amelyek e rendeletet az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodással összhangban alkalmazzák;

4. „szűk keresztmetszet”: egy olyan, fennakadást okozó pont a gyártási rendszerben, amely miatt a gyártás leáll vagy súlyos mértékben lelassul;

5. „vegyesfinanszírozási művelet”: az uniós költségvetésből – többek között a költségvetési rendelet 2. cikkének 6. pontjában meghatározott vegyes finanszírozási eszköz vagy platform keretében – támogatott olyan tevékenység, amely az uniós költségvetésből nyújtott nem visszafizetendő támogatási formákat vagy pénzügyi eszközöket ötvözi fejlesztési vagy egyéb állami pénzügyi intézményektől, vagy kereskedelmi pénzügyi intézményektől és befektetőktől származó visszafizetendő támogatási formákkal;

6. „minősített adat”: bármilyen formát öltő olyan információ vagy anyag, amelynek jogosulatlan hozzáférhetővé tétele különböző mértékekben sértheti az Unió, vagy egy vagy több tagállam érdekeit, és amelyet az Európai Uniónak a Tanács keretében ülésező tagállamai közötti, az Európai Unió érdekében kicserélt minősített adatok védelméről szóló megállapodással ([32]) létrehozott uniós minősítési jelöléssel vagy annak megfelelő minősítési jelöléssel láttak el;

7. „ajánlatkérő szerv”: a 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([33]) 2. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában és a 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([34]) 3. cikkének (1) bekezdésében meghatározott ajánlatkérő szerv;

8. „ellenőrzés”: a valamely jogalany felett akár közvetlenül, akár pedig egy vagy több köztes jogalanyon keresztül közvetve meghatározó befolyás gyakorlására való képesség;

9. „válság szempontjából releváns termékek”: olyan védelmi termékek vagy azok részegységei vagy nyersanyagai, vagy a gyártásuk szempontjából kritikus termékek vagy szolgáltatások, amelyek rendelkezésre állása nélkülözhetetlen a belső piac és annak ellátási láncai megfelelő működésének biztosításához, és amelyeket garantálni kell az ellátási válságra való reagálás lehetővé tételéhez.

10. „védelmi innovációs tevékenység”: elsősorban olyan tevékenységeket magában foglaló tevékenység, amelyek közvetlenül új, módosított vagy jobb minőségű védelmi termékek, folyamatok vagy szolgáltatások terveinek, szabályainak és kialakítási módjának elkészítésére irányulnak, és amelyeknek része lehet a prototípusgyártás, a tesztelés, a demonstrációs tevékenységek, a kísérleti bevezetés, a nagy léptékű termékvalidálás és a piaci elterjesztés;

11. „védelmi termékek”: a 2009/43/EK irányelv mellékletében említett bármely védelmi vonatkozású termék, valamint a 2009/81/EK irányelv 2. cikkének c) pontja értelmében az e termékekhez azok teljes életciklusa során közvetlenül kapcsolódó építési beruházások, árubeszerzések és szolgáltatások;

12. „a rendelkezésre állás dinamikus kezelése”: a védelmi termékek időben, a megállapodás szerinti helyszínen és a megállapodás szerinti rendelkezésreállási szinten történő biztosítása, valamint az esetlegesen az érintett védelmi termékek hiánya formájában jelentkező rendelkezésreállási kockázatok kezelése; ebben az összefüggésben a „rendelkezésre állás” a védelmi termék azon képességét jelenti, hogy a meghatározott feltételek mellett hibátlanul működjön, és igény esetén készen álljon a használatra;

13. „ügyvezetési struktúra”: a jogalany olyan, a nemzeti jognak megfelelően kinevezett és adott esetben a vezérigazgatónak beszámolni köteles testülete, amely hatáskörrel rendelkezik arra, hogy meghatározza a jogalany stratégiáját, célkitűzéseit és általános irányítását, és amely felügyeli és nyomon követi a jogalany vezetői döntéshozatalát;

14. „új információk”: olyan adatok, know-how vagy információk, amelyek az e rendelet szerinti valamely adott tevékenység keretében jönnek létre, formájuktól vagy jellegüktől függetlenül;

15. „megrendeléstelјesítési idő”: a megrendelés leadása és a megrendelés gyártó általi teljesítése közötti időszak;

([32]) HL C 202., 2011.7.8., 13. o.

([33]) Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 65. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

([34]) Az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelve (2014. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 243. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

16. „jogalany”: az uniós, a nemzeti vagy a nemzetközi jog alapján létrehozott és e minőségében elismert jogi személy, amely jogi személyiséggel rendelkezik, és képes arra, hogy saját nevében eljárjon, jogokat gyakoroljon és kötelezettségeket vállaljon, vagy pedig a költségvetési rendelet 200. cikke (2) bekezdésének c) pontjában említtet, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet;

17. „életciklus”: valamely termék összes egymást követő lehetséges életszakasza, a kutatástól és fejlesztéstől a leszerelésig és a használatból való kivonásig;

18. „karbantartás”: minden olyan tevékenység, amelyet valamely védelmi termék készenlétének és működőképességének biztosítása érdekében végeznek, különösen a felszerelések meghatározott állapotban való megőrzésének vagy az ilyen állapotra való helyreállításának a céljából a használatuk végéig, beleértve a küldetésre való készenlétet, a hosszú élettartamot és a frissítéseket, az egyedi és a speciális kialakítást, az ellenőrzést, a nagyjavítást, a tesztelést, a szervizelést, a módosításokat, a szervizelhetőség szerinti besorolást, a javítást, a helyreállítást, az újjáépítést, a visszanyerést, a kinyerést és a kannibalizálást;

19. „közepes piaci tőkeértékű vállalat”: olyan vállalkozás, amely nem kkv, az alkalmazottainak létszáma pedig – a személyzet létszámát a 2003/361/EK bizottsági ajánlás ([35]) mellékletének 3–6. cikke szerint számítva – legfeljebb 3 000 fő;

20. „nem társult harmadik országbeli szervezet”: nem társult harmadik országban letelepedett jogalany, vagy olyan jogalany, amely az Unióban vagy valamely társult országban letelepedett, de amelynek az ügyvezetési struktúrája nem társult harmadik országban található;

21. „nem rendszeres költségek”: egyszeri vagy rendszertelen időközönként felmerülő költségek, különösen a védelmi termékek gyártásához vagy karbantartásához, illetve a gyártási kapacitások saját célra történő elkülönítéséhez szükséges tervezési, fejlesztési és beruházási költségek;

22. „a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodás”: egyrészt legalább három tagállam – és adott esetben társult országok vagy Ukrajna –, másrészt a védelmi termékek legalább egy gyártója között létrejött olyan szerződéses megállapodás, amely vagy a tagállamok – és adott esetben társult országok vagy Ukrajna – által arra vonatkozóan tett kötelezettségvállalást tartalmaz, hogy bizonyos mennyiségű védelmi terméket bizonyos időszak alatt beszereznek, vagy a védelmi termékek gyártója által arra vonatkozóan tett kötelezettségvállalást tartalmaz, hogy a tagállamok – és adott esetben társult országok vagy Ukrajna – számára lehetőséget biztosít ilyen beszerzésre;

23. „adatlétrehozó”: az az uniós intézmény, ügynökség vagy szerv, tagállam vagy az e rendelet alapján létrehozott szervezet, amelynek felügyelete alatt minősített adatokat hoztak létre;

24. „beszerzési megbízott”: valamely tagállamban vagy társult országban letelepedett, ajánlatkérő szerv, az európai fegyverkezési program céljára szolgáló struktúra (SEAP), az Európai Védelmi Ügynökség (EDA) vagy olyan nemzetközi szervezet, amelyet a tagállamok, a társult országok, Ukrajna vagy valamely SEAP jelölt ki arra, hogy a nevükben közös beszerzést folytasson le;

25. „nyersanyag”: az (EU) 2024/1252 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([36]) 2. cikkének 1. pontjában meghatározott nyersanyag;

26. „eredmények”: egy adott tevékenység bármilyen fizikai vagy immateriális hatása, például adatok, know-how vagy információk, függetlenül azok formájától vagy jellegétől, valamint attól, hogy oltalom alá helyezhetők-e vagy sem, valamint a hozzájuk kapcsolódó jogok, beleértve a szellemitulajdon-jogokat is;

27. „Kiválósági Pecsét”: minőségi védjegy, amely azt mutatja, hogy valamely, a program vagy az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében pályázati felhívásra benyújtott pályázat megfelelt a munkaprogramban meghatározott valamennyi értékelési küszöbértéknek, de azt a munkaprogramban az adott pályázati felhívásra rendelkezésre álló költségvetés hiánya miatt nem lehetett finanszírozni, és az más uniós vagy tagállami finanszírozási forrásból kaphat támogatást;

([35]) A Bizottság 2003/361/EK ajánlása (2003. május 6.) a mikro-, kis- és középvállalkozások fogalmának meghatározásáról (HL L 124., 2003.5.20., 36. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

([36]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1252 rendelete (2024. április 11.) a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való biztonságos és fenntartható ellátást biztosító keret létrehozásáról és a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1724 és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1252, 2024.5.3., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

28. „érzékeny információ”: olyan nem minősített információ és adat, amelyet az uniós vagy adott esetben a nemzeti jogban meghatározott kötelezettségek miatt, vagy természetes vagy jogi személy adatvédelme vagy biztonságának megóvása érdekében védeni kell a jogosulatlan hozzáféréssel vagy hozzáférhetővé tétellel szemben;

29. „kis- és középvállalkozások” (kkv-k): a 2003/361/EK ajánlás mellékletének 2. cikkében meghatározott kis- és középvállalkozások;

30. „kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalat”: az (EU) 2025/1099 bizottsági ajánlás ([37]) mellékletében meghatározott kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalat;

31. „alvállalkozó”: olyan gazdasági szereplő, amelyet valamely részvételre jelentkező, ajánlattevő vagy szerződő fél meghatározott feladatoknak vagy szolgáltatásoknak a fővállalkozó felügyelete alatt történő elvégzésére javasol, és amely hozzájárul a beszállítók által a szerződés teljesítéséhez biztosított termékektől eltérő olyan védelmi termékek tervezéséhez vagy gyártásához, amelyekre a szerződés értékének legalább 15 %-át allokálták a részére, és amelynek az említett szerződés teljesítéséhez hozzá kell férnie minősített adatokhoz; e fogalommeghatározás alkalmazásában a „beszállító” olyan gazdasági szereplő, amely saját maga által tervezett vagy gyártott részegységeket szállít a szerződő fél részére;

3. cikk

Költségvetés

(1) A program végrehajtására a 2025. december 30. és 2027. december 31. közötti időszakra szánt pénzügyi keretösszeg a következőkből áll:

a) 1 200 000 000 EUR folyó árakon; és

b) az 5. cikk szerinti kiegészítő hozzájárulások.

(2) Az Ukrajna támogatását célzó eszköz végrehajtására a 2025. december 30. és 2027. december 31. közötti időszakra szánt pénzügyi keretösszeg a következőkből áll:

a) 300 000 000 EUR folyó árakon; és

b) a 23. cikk szerinti kiegészítő hozzájárulások összege az előirányzott mértékben.

(3) Az e rendelet szerinti uniós finanszírozás csak a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz célkitűzéseinek megvalósításához szükséges költségeket fedezheti. Ennélfogva a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében nyújtott uniós finanszírozás nem fedezheti a védelmi termékek katonai vagy védelmi célú beszerzésének és karbantartásának költségeit, a védelmi ipari készültségi tartalékoknak (a továbbiakban: védelmi ipari készültségi tartalékok) a 38. cikkben említettek szerinti létrehozásával, kezelésével és fenntartásával összefüggésben sem. Az e rendelet szerinti uniós finanszírozás fedezheti az ilyen termékek beszerzésével vagy karbantartásával összefüggésben felmerülő költségeket, ha azok az EDTIB versenyképességének megerősítéséhez vagy az ukrán DTIB helyreállításához, újjáépítéséhez és korszerűsítéséhez szükségesek, különösen a nem rendszeres költségeket.

(4) Az e cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi keretösszeg legalább 15 %-át a 11. cikkben említett tevékenységekre, és legalább 30 %-át a 12. cikkben említett tevékenységekre kell elkülöníteni. Az említett pénzügyi keretösszeg legfeljebb 25 %-át a 35. cikkben említett tevékenységekre lehet elkülöníteni.

(5) Az előre nem látható helyzetekre vagy az új fejleményekre és igényekre való reagálás érdekében a Bizottság – a költségvetési rendelettel összhangban – átcsoportosíthatja az e cikk (1) és (2) bekezdésében említett összegeket a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz között.

(6) Az e cikk (1) és (2) bekezdésében említett összeg legfeljebb 3,5 %-a felhasználható a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz végrehajtásához kapcsolódó technikai és adminisztratív segítségnyújtásra, így például előkészítő, nyomonkövetési, kontroll-, audit- és értékelési tevékenységekre, beleértve az árvizsgálatokat és a szervezeti információ-technológiai rendszereket és platformokat, valamint minden egyéb technikai és adminisztratív segítségnyújtási vagy személyzeti kiadásra, amely a Bizottságnál a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz irányításával kapcsolatban merül fel.

([37]) A Bizottság (EU) 2025/1099 ajánlása (2025. május 21.) a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok fogalommeghatározásáról (HL L, 2025/1099, 2025.5.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj).

(7) Az egy pénzügyi évnél hosszabb időn átívelő tevékenységekre vonatkozó költségvetési kötelezettségvállalások több éven át, éves részletekre is felbonthatók.

(8) Amennyiben a 2027. december 31-ig be nem fejezett tevékenységek igazgatásának lehetővé tételéhez szükséges, a 2033-ig szóló uniós költségvetésekbe is bevihetők előirányzatok, egyrészt a programra vonatkozóan a 4. cikkben vagy – adott esetben – az Ukrajna támogatását célzó eszközre vonatkozóan a 22. cikkben meghatározott célkitűzések teljesítéséhez szükséges kiadások fedezése céljából, a program vagy az Ukrajna támogatását célzó eszköz végéig be nem fejezett tevékenységek igazgatásának lehetővé tétele érdekében, másrészt pedig a kritikus működési tevékenységekkel és szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások fedezése céljából.

II. FEJEZET

A PROGRAM

1. SZAKASZ

A PROGRAMRA ALKALMAZANDÓ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

4. cikk

Célkitűzések

(1) A program célja az EDTIB versenyképességének, rezilienciájának és készültségének a növelése azáltal, hogy kezdeményezi és felgyorsítja az ipar alkalmazkodását a változó biztonsági környezet által előidézett strukturális változásokhoz. A program céljai különösen a következők:

a) a védelmi beszerzések terén folytatott együttműködés fokozása egyrészt azáltal, hogy a tagállamokat ösztönzi a védelmi termékekkel kapcsolatos igények összevonására, a védelmi képességekre vonatkozó követelmények harmonizálására, valamint a tagállamok közötti szolidaritás megerősítésére, ami végső soron az interoperabilitás és a csereszabatosság fokozódásához vezet, másrészt pedig azáltal, hogy javítja a kereslet kiszámíthatóságát az EDTIB számára, hogy az megfeleljen a tagállamok védelmi termékek iránti igényeinek;

b) a védelmi ipari ellátási láncok alkalmazkodóképességének javítása és felgyorsítása, az ellátási láncok megnyitása a határokon átnyúló együttműködés előtt – különösen a kkv-k és a közepes piaci tőkeértékű vállalatok számára –, a gyártási kapacitások növelése, a védelmi termékek gyártása terén a megrendeléstelesítési idő csökkentése, valamint a védelmi termékeknek az Unió által finanszírozott tevékenységek, vagy a tagállamok támogatásával végzett más uniós együttműködési tevékenységek által támogatott ipari módon történő előállításának és piaci hasznosításának támogatása annak érdekében, hogy Unió-szerte biztosított legyen a védelmi termékek rendelkezésre állása és az azokkal való ellátás, és figyelembe véve a tagállamok sajátos szükségleteit is hagyományos katonai fenyegetések bekövetkezése esetén;

c) az ellátásbiztonságnak és az EDTIB rezilienciájának a javítása azáltal, hogy Unió-szerte támogatja az EDTIB fejlesztését és jelenlétét.

(2) A programot a biztonság és a védelem területére vonatkozó stratégiai irányú célkitűzéseinek a figyelembevételével kell végrehajtani, és annak összhangban kell állnia a tagállamok által a közös kül- és biztonságpolitika (a továbbiakban: KKBP) keretében – és különösen a képességfejlesztési tervvel (a továbbiakban: CDP) összefüggésben – közösen elfogadott védelmi képességbeli prioritásokkal, valamint a koordinált éves védelmi szemle (a továbbiakban: CARD) során azonosított együttműködési lehetőségekkel.

(3) A programnak összhangban kell állnia a tagállamok által az állandó strukturált együttműködés (a továbbiakban: PESCO), az EDA kezdeményezései és projektjei, valamint az Ukrajnának nyújtott uniós polgári és katonai segítségnyújtás keretében folytatott együttműködéssel. A programnak kellően figyelembe kell vennie az Észak-atlanti Szerződés Szervezete (a továbbiakban: NATO) és más partnerek által végzett idevágó tevékenységeket, amennyiben e tevékenységek az Unió biztonsági és védelmi érdekeit szolgálják.

5. cikk

Kiegészítő pénzügyi források

(1) A tagállamok, az uniós intézmények, szervek és ügynökségek, harmadik országok, nemzetközi szervezetek, nemzetközi pénzügyi intézmények vagy más harmadik felek a költségvetési rendelet 211. cikkének (2) bekezdésével összhangban kiegészítő pénzügyi hozzájárulást nyújthatnak a programhoz, többek között az e rendelet 14. cikkében említett, a védelmi ellátási láncok átalakítását felgyorsító alaphoz (a továbbiakban: FAST). Az említett pénzügyi hozzájárulásokat a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének a), d) vagy e) pontja vagy 21. cikkének (5) bekezdése értelmében vett külső címzett bevételnek kell tekinteni.

(2) Feltéve, hogy hozzájárulnak az (EU) 2021/241 rendelet 4. cikkében meghatározott egy vagy több célkitűzés megvalósításához, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből támogatott tagállami hozzájárulásokat az érintett tagállam javára kell felhasználni, és azok – e rendelet 20. cikkének (6) bekezdésétől és a költségvetési rendelet 193. cikkének (1) bekezdésétől eltérve – az e rendelet 12. cikke szerinti támogatható tevékenységek finanszírozásához való hozzájárulás céljára használhatók fel az elszámolható költségek akár 100 %-áig.

Az (EU) 2021/241 rendelet 5. cikkének (2) bekezdésétől, 18. cikke (4) bekezdésének d) pontjától, 19. cikke (3) bekezdésének d) pontjától és V. mellékletének 2.4. kritériumától eltérve „a jelentős károkozás elkerülését célzó" elv nem alkalmazandó a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből támogatott tagállami hozzájárulásokra, feltéve, hogy az érintett tagállam a Bizottsággal kötött adott hozzájárulási megállapodásban igazolja, hogy nem megvalósítható vagy nem célszerű biztosítani, hogy az e rendelet szerint támogatni tervezett tevékenységek típusa megfeleljen „a jelentős károkozás elkerülését célzó" elvnek.

(3) Az (EU) 2025/1106 tanácsi rendelet ([38]) 17. cikke értelmében megkötött kétoldalú vagy többoldalú megállapodások alapján kapott kiegészítő összegeket a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdése értelmében vett külső címzett bevételnek kell tekinteni, és azokat e rendelet szabályaival összhangban a programra kell felhasználni.

(4) A tagállamok számára megosztott irányítás keretében allokált források az érintett tagállamok kérésére átcsoportosíthatók a programhoz az (EU) 2021/1060 rendeletben meghatározott feltételek mellett. A Bizottság az említett forrásokat a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjával összhangban közvetlenül, vagy az említett albekezdés c) pontjával összhangban közvetve hajtja végre. Az említett forrásokat az érintett tagállam javára kell felhasználni.

(5) Az e cikk (1) bekezdésével összhangban hozzájárulás tárgyát képező összegek tekintetében az érintett tagállamok dönthetnek arról, hogy ezen összegek mekkora hányadát kell az e rendelet alapján finanszírozásra jogosult valamennyi szervezet rendelkezésére bocsátani, kizárólag az érintett tagállamok javára rendelkezésre bocsátani, vagy kiegészítő támogatásként más tagállamok javára rendelkezésre bocsátani. Amennyiben az összegeket az érintett tagállam javára vagy kiegészítő támogatásként más tagállamok javára bocsátják rendelkezésre, ezek az összegek – e rendelet 20. cikkének (6) bekezdésétől és a költségvetési rendelet 193. cikkének (1) bekezdésétől eltérve – az e rendelet 12. cikke szerinti támogatható tevékenységek finanszírozásához való hozzájárulás céljára használhatók fel az elszámolható költségek akár 100 %-áig.

(6) Amennyiben a Bizottság legkésőbb 2028. december 31-ig nem tesz jogi kötelezettségvállalást közvetlen vagy közvetett irányítás keretében az e cikk (4) bekezdésének megfelelően átcsoportosított forrásokra vonatkozóan, a megfelelő le nem kötött források – az érintett tagállam kérésére, az (EU) 2021/1060 rendeletben meghatározott feltételekkel összhangban – visszautalhatók egy vagy több olyan vonatkozó programhoz, amelyből a források származnak.

6. cikk

Alternatív, kombinált és kumulatív finanszírozás

(1) A programot más uniós programokkal szinergiában kell végrehajtani. A más uniós program keretében hozzájárulásban részesült tevékenység a programból is kaphat hozzájárulást, feltéve, hogy a hozzájárulás nem ugyanazokat a költségeket fedezi. A megfelelő hozzájárulásra az érintett uniós program szabályai alkalmazandók, vagy valamennyi hozzájárulásra alkalmazható bármely hozzájáruló uniós program egységes szabályrendszere, és egyetlen jogi kötelezettségvállalás köthető. Az uniós költségvetésből származó kumulatív támogatás nem haladhatja meg a tevékenység teljes elszámolható költségét, és az a támogatás feltételeit meghatározó dokumentumokkal összhangban arányosan is kiszámítható.

(2) Ahhoz, hogy a program keretében Kiválósági Pecsétet ítéljenek oda számukra, a tevékenységeknek a következő feltételek mindegyikét teljesíteniük kell:

a) értékelésükre a program keretében meghirdetett pályázati felhívás keretében került sor;

b) megfelelnek az említett pályázati felhívás minőségi minimumkövetelményeinek;

([38]) A Tanács (EU) 2025/1106 rendelete (2025. május 27.) az Európa biztonságát az európai védelmi ipar megerősítése révén szolgáló cselekvési eszköz (SAFE) létrehozásáról (HL L, 2025/1106, 2025.5.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

c) az említett pályázati felhívás keretében költségvetési korlátok miatt nem kapnak finanszírozást.

(3) Az (EU) 2021/1060 rendelet idevágó rendelkezéseivel összhangban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (a továbbiakban: ERFA) vagy az Európai Szociális Alap Pluszból (a továbbiakban: ESZA+) támogathatók olyan, a program keretében közzétett pályázati felhívás nyomán benyújtott pályázatok, amelyek számára Kiválósági Pecsétet ítéltek oda.

7. cikk

Az uniós finanszírozás végrehajtása és formái

(1) A programot a költségvetési rendelettel összhangban közvetlen irányítással, vagy a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett szervek révén közvetett irányítással kell végrehajtani.

(2) Az uniós finanszírozás – e rendelet 20. cikke (3) bekezdésének sérelme nélkül – a költségvetési rendeletben megállapított bármely formában, és különösen vissza nem térítendő támogatások, pénzdíjak, közbeszerzések, valamint az InvestEU program vegyesfinanszírozási műveletei keretében pénzügyi eszközök formájában is nyújtható, a költségvetési rendelet X. címével összhangban.

(3) Az e rendelet 12. cikkének (1) bekezdésében említett tevékenységek tekintetében, amelyek vissza nem térítendő támogatás formájában részesülnek uniós finanszírozásban és nyereséget termelnek, a Bizottság az uniós hozzájárulás végleges összegének erejéig jogosult beszedni a nyereség azon százalékát, amely a tevékenységet végrehajtó kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségekhez való uniós hozzájárulásnak felel meg. A költségvetési rendelet 195. cikkének (2) bekezdésétől eltérve a nyereséget a tevékenység elszámolható költségeit meghaladó bevételek többleteként kell kiszámítani, ahol a bevételek az uniós finanszírozásra, a tagállami finanszírozásra – beleértve a közbeszerzést is –, a tevékenység során keletkező egyéb bevételekre és a tevékenységből származó bármely bevételre korlátozódnak. Az e rendelet 21. cikkében említett munkaprogramok további részleteket is meghatározhatnak.

(4) A költségvetési rendelet 196. cikkének (2) bekezdésétől eltérve, amennyiben az adott tevékenység végrehajtásához releváns és szükséges, a pénzügyi hozzájárulásokból fedezhetők olyan tevékenységek és költségek is, amelyeket már a rájuk vonatkozó pályázat benyújtásának időpontja előtt megkezdtek, illetve eszközöltek, feltéve, hogy az említett tevékenységek megkezdésére 2024. március 5. előtt nem került sor és azokat nem fejezték be a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás aláírása előtt.

8. cikk

A programhoz társult harmadik országok

A program nyitva áll a társult országok előtt, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban megállapított feltételekkel összhangban.

9. cikk

Támogatható jogalanyok

(1) Az uniós finanszírozás címzettjeinek az Unióban vagy valamely társult országban letelepedettnek kell lenniük, és ügyvezetési struktúráiknak az Unióban vagy valamely társult országban kell lenniük

(2) A költségvetési rendeletben meghatározott kritériumokon túl az e cikk (3)–(9) bekezdésében foglalt jogosultsági kritériumok alkalmazandók.

(3) Az uniós finanszírozás valamely tevékenységben közreműködő címzettjeinek az adott tevékenység céljából igénybe vett infrastruktúrái, létesítményei, eszközei és erőforrásai a tevékenység teljes időtartama alatt valamely tagállam vagy társult ország területén kell, hogy legyenek.

(4) E cikk (3) bekezdésétől eltérve, az uniós finanszírozás valamely tevékenységben közreműködő címzettjei használhatják a tagállamok vagy a társult országok területén kívül található vagy tárolt infrastruktúrájukat, létesítményeiket, eszközeiket vagy erőforrásaikat, amennyiben nem állnak rendelkezésükre az Unióban és valamely társult országban használatra kész alternatívák vagy releváns infrastruktúrák, létesítmények, eszközök és erőforrások, feltéve, hogy az ilyen használat nem ellentétes az Unió és a tagállamok biztonsági és védelmi érdekeivel, a jószomszédi kapcsolatok elvének tiszteletben tartását is beleértve, és összhangban áll a 4. cikkben foglalt célkitűzésekkel. Az ezen infrastruktúrákat, létesítményeket, eszközöket vagy erőforrásokat használó tevékenységekkel kapcsolatos költségek nem jogosultak a programból való támogatásra.

(5) A program keretében nyújtott uniós finanszírozás címzettjei nem állhatnak nem társult harmadik ország vagy nem társult harmadik országbeli szervezet ellenőrzése alatt.

(6) cikk (5) bekezdésétől eltérve, egy az Unióban vagy valamely társult országban letelepedett és valamely nem társult harmadik ország vagy nem társult harmadik országbeli szervezet ellenőrzése alatt álló jogalany akkor lehet az uniós finanszírozás címzettje, ha vele kapcsolatban a letelepedési helye szerinti tagállam vagy társult ország nemzeti eljárásainak megfelelően jóváhagyott garanciák – például az (EU) 2019/452 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([39]) 2. cikkének 3. pontjában meghatározottak szerinti átvilágítás alapján hozott megfelelő intézkedések – állnak a Bizottság rendelkezésére.

Az e bekezdés első albekezdésében említett garanciáknak biztosítékot kell nyújtaniuk arra vonatkozóan, hogy a szóban forgó albekezdésben említett jogalany valamely tevékenységben való részvétele nem ellentétes sem az Unió és tagállamainak a KKBP keretében az EUSZ V. címe szerint meghatározott biztonsági és védelmi érdekeivel – a jószomszédi kapcsolatok elvének tiszteletben tartását is beleértve –, sem pedig az e rendelet 4. cikkében foglalt célkitűzésekkel. E garanciákkal különösen azt kell alátámasztani, hogy az adott tevékenységgel összefüggésben olyan intézkedésekre került sor, amelyek biztosítják, hogy:

a) a jogalany feletti ellenőrzést ne úgy gyakorolják, hogy azzal szűkítik vagy korlátozzák azon képességét, hogy a tevékenységet végrehajtsa és eredményeket érjen el, vagy hogy azzal korlátozásokat vezessenek be a jogalanynak a tevékenység céljából szükséges infrastruktúrájára, létesítményeire, eszközeire, erőforrásaira, szellemi tulajdonára vagy know-how-jára vonatkozóan, illetve hogy azzal meggyengítsék a jogalanynak a tevékenység végrehajtásához szükséges képességeit és normáit;

b) nem társult harmadik országok vagy nem társult harmadik országbeli szervezetek ne férhessenek hozzá a tevékenységhez kapcsolódó minősített adatokhoz vagy érzékeny információkhoz, valamint hogy az alkalmazottak és a tevékenységben részt vevő egyéb személyek adott esetben rendelkezzenek valamely tagállam vagy társult ország által a nemzeti törvényeknek és jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően kiadott nemzeti biztonsági tanúsítvánnyal;

c) a 12. cikk (1) bekezdésének d) pontjában említett tevékenységek keretében kidolgozott szellemi tulajdon tulajdonjoga nem tartozik nem társult harmadik ország vagy nem társult harmadik országbeli szervezet általi korlátozás hatálya alá, és nem ruházható át a tagállamok vagy társult országok területén kívül letelepedett szervezetekre azon tagállam vagy társult ország jóváhagyása nélkül, amelyben a jogalany letelepedett. Az ilyen jóváhagyás nem lehet ellentétes a 4. cikkben meghatározott célkitűzésekkel.

Ha az a tagállam vagy társult ország, amelyben a jogalany letelepedett, célszerűnek tartja, további garanciák is nyújthatók.

A Bizottság tájékoztatja a 77. cikkben említett bizottságot az e bekezdésnek megfelelően az uniós finanszírozás címzettjeként támogathatónak minősülő jogalanyokról.

(7) Az Unió-szerte harmonizált megközelítés biztosítása érdekében az e cikk (6) bekezdésében említett garanciák a Bizottság által – a 77. cikkben említett bizottság segítségével – egységesített sablonon is alapulhatnak.

(8) A támogatható tevékenységek végrehajtása során a címzettek együttműködhetnek a tagállamok vagy a társult országok területén kívül letelepedett, illetve valamely nem társult harmadik ország vagy nem társult harmadik országbeli szervezet ellenőrzése alatt álló jogalanyokkal is, többek között az ilyen jogalanyok eszközeinek, infrastruktúrájának, létesítményeinek és erőforrásainak igénybevétele révén, amennyiben ez az igénybevétel nem ellentétes az Unió és tagállamai biztonsági és védelmi érdekeivel – a jószomszédi kapcsolatok elvének tiszteletben tartását is beleértve –, vagy a 4. cikkben meghatározott célkitűzésekkel.

Valamely nem társult harmadik ország vagy más, nem társult harmadik országbeli szervezet engedély nélkül nem férhet hozzá a tevékenység végrehajtásával kapcsolatos minősített adatokhoz, és el kell kerülni az olyan hatásokat, amelyek a tevékenység tekintetében alapvető fontosságú inputok biztosításának biztonságát kedvezőtlenül érinthetik.

A tagállamok vagy a társult országok területén kívül letelepedett, illetve valamely nem társult harmadik ország vagy nem társult harmadik országbeli szervezet ellenőrzése alatt álló jogalanyokkal való együttműködéssel kapcsolatos költségek nem jogosultak a programból való támogatásra.

([39]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/452 rendelete (2019. március 19.) az Unióba irányuló közvetlen külföldi befektetések átvilágítási keretének létrehozásáról (HL L 79. I, 2019.3.21., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj).

(9) Az (5) és a (6) bekezdés a következők esetében nem alkalmazandó:

a) a tagállamok és a társult országok ajánlatkérő szervei;

b) nemzetközi szervezetek;

c) SEAP-ok;

d) az EDA.

2. SZAKASZ

TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK

10. cikk

Támogatható tevékenységek

(1) A program keretében finanszírozásra jogosult tevékenységek a 4. cikkben meghatározott célkitűzéseket valósítják meg, és azok az alábbi formák valamelyikét vagy azok kombinációját ölthetik:

a) a 11. cikkben említett közös beszerzési tevékenységek, beleértve a védelmi ipari készültségi tartalékok létrehozása, kezelése és fenntartása céljából;

b) a 12. cikkben említett, az ipar megerősítését célzó tevékenységek;

c) a 13. cikkben említett támogató tevékenységek;

d) a 35. cikkben említett EDPCI-k megvalósítása.

(2) A következő tevékenységek nem jogosultak a program keretében történő finanszírozásra:

a) az alkalmazandó nemzetközi jog által tiltott védelmi termékekkel kapcsolatos tevékenységek;

b) a felelős emberi vezetési és irányítási láncon kívül működő, vagy a nemzetközi humanitárius jog értelmében nem használható, halált okozó autonóm rendszerekkel kapcsolatos tevékenységek;

c) kazettás lőszerekkel kapcsolatos tevékenységek;

d) olyan tevékenységek vagy résztevékenységek, amelyeket más köz- vagy magánforrásokból már teljes mértékben finanszíroznak.

(3) A 11., a 13. és a 35. cikk alapján végrehajtott, uniós finanszírozással támogatott beszerzések esetében az Unión és a társult országokon kívülről származó részegységek költsége nem haladhatja meg a végtermék részegységei becsült költségének 35 %-át. Nem szerezhetők be részegységek olyan harmadik országokból, amelyek sértik az Unió és tagállamai biztonsági és védelmi érdekeit.

(4) A 12. cikk alapján végrehajtott tevékenységek, valamint a 35. cikk alapján végrehajtott, a beszerzési tevékenységektől eltérő tevékenységek esetében az Unión és a társult országokon kívülről származó részegységek költsége nem haladhatja meg azon termék részegységei becsült költségének 35 %-át, amely termék gyártási kapacitásának növelését uniós finanszírozás támogatja. Azon termékek esetében, amelyek gyártási kapacitásának növelését uniós finanszírozás támogatja, a termék egyetlen részegysége sem szerezhető be olyan harmadik országokból, amelyek sértik az Unió és tagállamai biztonsági és védelmi érdekeit.

(5) Az uniós finanszírozás címzettjeinek, illetve adott esetben a szerződő feleknek vagy a szerződő felek konzorciumának képesnek kell lenniük arra, hogy – nem társult harmadik országok vagy nem társult harmadik országbeli szervezetek által előírt korlátozások nélkül – döntsenek az érintett védelmi termékek kialakításának meghatározásáról, kiigazításáról és továbbfejlesztéséről, többek között jogi hatáskörrel rendelkezzenek az olyan részegységek helyettesítésére vagy eltávolítására vonatkozóan, amely részegységek nem társult harmadik országok vagy nem társult harmadik országbeli szervezetek által előírt korlátozások hatálya alá tartoznak.

(6) A 2009/43/EK irányelv 5. cikkének sérelme nélkül a tagállamok általános transzferengedélyeket tehetnek közzé a program által támogatott tevékenységekhez kapcsolódó termékek más tagállamok részére történő átadása céljából.

11. cikk

Közös beszerzési tevékenységek

(1) A közös beszerzési tevékenységeknek olyan tevékenységekből kell állniuk, amelyek a védelmi termékek beszerzése során – azok életciklusának bármely szakaszában – a jogalanyok által folytatott együttműködéssel kapcsolatosak, ideértve a védelmi ipari készültségi tartalékok létrehozására, kezelésére és fenntartására irányuló tevékenységeket is.

(2) Kizárólag a következő jogalanyok lehetnek jogosultak közös beszerzési tevékenységekre:

a) a tagállamok és a társult országok ajánlatkérő szervei;

b) nemzetközi szervezetek;

c) SEAP-ok;

d) az EDA.

(3) A közös beszerzési tevékenységeket a következőknek kell végrehajtaniuk:

a) a (2) bekezdésben említett jogalanyok által alkotott konzorcium, amelynek magában kell foglalnia legalább három, a (2) bekezdés a) pontjában említett szervezetet legalább három tagállamból vagy társult országból, amelyek közül legalább kettőnek két tagállam ajánlatkérő szervének kell lennie; vagy

b) egy SEAP.

(4) A közös beszerzési tevékenységet végrehajtó tagállamok és társult országok egyhangú döntéssel beszerzési megbízottat jelölnek ki arra a célra, hogy az a nevükben az említett közös beszerzés céljából eljárjon. A beszerzési megbízottnak kell lefolytatnia a beszerzési eljárásokat, és az ennek eredményeként létrejövő szerződéseket a részt vevő országok nevében meg kell kötnie a szerződő felekkel. A beszerzési megbízott kedvezményezettként részt vehet a tevékenységben, és a jogalanyok konzorciumának koordinátoraként járhat el, így képes kezelni és összevonni a programból és a részt vevő tagállamoktól és társult országoktól származó forrásokat.

(5) A (4) bekezdésben említett beszerzési eljárásoknak a részt vevő tagállamoknak és társult országoknak a beszerzési megbízottal a munkaprogramban meghatározott feltételek szerint aláírandó megállapodásán kell alapulniuk. A megállapodásban meg kell határozni különösen a közös beszerzésre, valamint az eljárás megválasztásával, az ajánlatok értékelésével és a szerződés odaítélésével kapcsolatos döntéshozatali folyamatra irányadó gyakorlati szabályokat.

(6) A beszerzési megbízottnak a 9. cikkben meghatározottakkal egyenértékű kritériumokat kell alkalmaznia a közbeszerzési eljárásaira és a szerződő felekkel kötött szerződéseire, és elő kell írnia, hogy ezeket a kritériumokat az alvállalkozókra is alkalmazni kell.

(7) A (6) bekezdéstől eltérve, a nem társult harmadik országokkal folytatott ipari együttműködés figyelembevétele érdekében, azon közös beszerzések, amelyekben olyan alvállalkozó vesz részt, akinek a részére a szerződés értékének 15–35 %-át allokálták, és aki nem az Unióban vagy egy társult országban letelepedett, illetve akinek az ügyvezetési struktúrája nem az Unióban vagy egy társult országban található, jogosultak a program keretében nyújtott támogatásra, feltéve, hogy a szerződő fél és az alvállalkozó között e rendelet hatálybalépése előtt közvetlen szerződéses kapcsolat jött létre a védelmi termékkel kapcsolatban.

(8) A beszerzési megbízottaknak értesíteniük kell a Bizottságot a 9. cikk (6) bekezdésében említett garanciákról. Kérésre további információkat kell a Bizottság rendelkezésére bocsátani az említett garanciákra vonatkozóan. A Bizottság tájékoztatja a 77. cikkben említett bizottságot az e bekezdéssel összhangban tett értesítésekről.

(9) Az e rendelet szerinti közös beszerzési tevékenységekre vonatkozó beszerzési eljárások elindítása előtt a beszerzési megbízottnak tájékoztatnia kell a tervezett eljárásban részt nem vevő tagállamokat, és lehetőséget kell biztosítania számukra, hogy észszerű időn belül indokolással ellátott kérelmet nyújtsanak be a beszerzési megbízotthoz arra vonatkozóan, hogy vásároljon számukra további védelmi termékeket. Ilyen kérelem benyújtása esetén a közös beszerzési szerződésben fenn kell tartani a részt vevő ajánlatkérő szervek számára a jogot arra, hogy az említett tagállamok számára további védelmi termékeket vásároljanak, a védelmi termékek kivitelére vonatkozó, alkalmazandó uniós és nemzeti szabályok sérelme nélkül.

(10) Az e rendelet szerinti közös beszerzési tevékenységekre vonatkozó beszerzési eljárás elindítása előtt a beszerzési megbízottnak – amennyiben lehetséges – tájékoztatnia kell a társult országokat és Ukrajnát is a tervezett eljárásról, és lehetőséget kell biztosítania számukra, hogy indokolással ellátott kérelmet nyújtsanak be a beszerzési megbízotthoz arra vonatkozóan, hogy vásároljon számukra további védelmi termékeket. Ilyen kérelem benyújtása esetén a közös beszerzési szerződésben fenn kell tartani a részt vevő ajánlatkérő szervek számára a jogot arra, hogy a társult országok és Ukrajna számára további védelmi termékeket vásároljanak.

12. cikk

Az ipar megerősítését célzó tevékenységek

(1) Az ipar megerősítését célzó tevékenységeknek olyan tevékenységekből kell állniuk, amelyek a védelmi termékek – beleértve azok részegységeit és a megfelelő nyersanyagokat is, amennyiben azokat teljes egészében védelmi termékek gyártására szánják vagy használják fel – gyártási kapacitása tekintetében a strukturális változásokhoz való alkalmazkodás felgyorsításával kapcsolatosak, és különösen a következőket foglalhatják magukban:

a) a védelmi termékek, a részegységek és a megfelelő nyersanyagok meglévő gyártási kapacitásainak optimalizálása, bővítése, korszerűsítése – ideértve az automatizálást is –, továbbfejlesztése vagy rendeltetésmódosítása, vagy új gyártási kapacitások létrehozása, többek között a szükséges szerszámgépek és bármilyen egyéb szükséges bemeneti anyag beszerzése vagy megszerzése révén;

b) határokon átnyúló ipari partnerségek létrehozása közös ipari erőfeszítés keretében, többek között a köz- és magánszféra közötti partnerségek vagy az ipari együttműködés más formái – például kkv-kal és kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatokkal való együttműködés – révén, ideértve a védelmi termékek, részegységek és megfelelő nyersanyagok beszerzésének vagy saját célra történő elkülönítésének és felhalmozásának koordinálását célzó, valamint a gyártási kapacitások és a gyártási tervek összehangolását célzó tevékenységeket is;

c) a védelmi termékek, azok részegységei és megfelelő nyersanyagai szükséghelyzetre fenntartott sürgős gyártási kapacitásainak kiépítése és rendelkezésre bocsátása, a megrendelt vagy tervezett gyártási volumennek megfelelően;

d) az Unió által finanszírozott tevékenységek vagy legalább két tagállam támogatásával folytatott egyéb együttműködési tevékenységek keretében kifejlesztett védelmi termékek ipari módon történő előállításának és piaci hasznosításának előmozdítása, többek között határokon átnyúló ipari partnerségek, köz- és magánszféra közötti partnerségek vagy az ipari együttműködés egyéb formáinak létrehozása, a kezdeti gyártás bővítése, valamint adott esetben a gyártás engedélyezése révén;

e) a tesztelés, beleértve a szükséges infrastruktúrát is, és adott esetben a védelmi termékek felújításának tanúsítása elavulásuk kezelése és a végfelhasználók általi használatuk lehetővé tétele érdekében.

(2) Az (1) bekezdés d) pontjában említett tevékenységek esetében a tevékenységet olyan jogalanyoknak kell végrehajtaniuk, amelyek együttműködnek egy legalább három olyan támogatható jogalanyból álló konzorcium keretében, amelyek közül legalább kettő különböző tagállamokban van letelepedve. E támogatható, legalább két különböző tagállamban letelepedett jogalanyok közül legalább hármat a tevékenység végrehajtásának teljes időszaka során sem közvetlen, sem közvetett módon nem ellenőrizheti egyazon jogalany, és a jogalanyok nem ellenőrizhetik egymást.

(3) A (2) bekezdéstől eltérve, az (1) bekezdésben említett tevékenységeket SEAP is végezheti.

(4) A lőszerek és rakéták gyártása tekintetében az uniós finanszírozás címzettjeinek vagy az érintett tagállamok releváns kormányzati hatóságainak képesnek kell lenniük arra, hogy – nem társult harmadik országok vagy nem társult harmadik országbeli szervezetek által előírt korlátozások nélkül – döntsenek az adott védelmi termék kialakításának meghatározásáról, kiigazításáról és továbbfejlesztéséről, többek között jogi hatáskörrel rendelkezzenek az olyan részegységek helyettesítésére vagy eltávolítására vonatkozóan, amely részegységekre nem társult harmadik országok vagy nem társult harmadik országbeli szervezetek által előírt korlátozások vonatkoznak, vagy alternatív megoldásként, a 10. cikk (5) bekezdésétől eltérve meg kell szerezniük az érintett nem társult harmadik ország vagy nem társult harmadik országbeli szervezet arra vonatkozó, jogilag kötelező érvényű kötelezettségvállalását, hogy az adott tevékenység összetettségével arányos, észszerű határidőn belül, de mindenképpen legkésőbb 2033. december 31-ig képesek lesznek az említett döntés meghozatalára.

13. cikk

Támogató tevékenységek

(1) A támogató tevékenységeknek a következőkből kell állniuk:

a) az interoperabilitás és a csereszabatosság fokozását célzó tevékenységek, beleértve a védelmi termékek kölcsönös tanúsítását és a tanúsítás kölcsönös elismeréséhez vezető tevékenységeket, illetve a katonai szabványok – különösen a NATO- és más vonatkozó szabványok – végrehajtásának megkönnyítését, csökkentve ezáltal a védelmi termékeknek az Unión belüli túlzott különbözőségét;

b) a kkv-k, a közepes piaci tőkeértékű vállalatok és az induló innovatív vállalkozások védelmi piachoz való hozzáférésének megkönnyítését, valamint a szükséges minőségi és gyártási tanúsítványok megszerzésének támogatását célzó tevékenységek;

c) kapacitásépítés, a személyzet képzése, átképzése vagy továbbképzése a 10. cikk (1) bekezdésében említett tevékenységekkel kapcsolatban;

d) fizikai védelmi és kibervédelmi rendszerek beszerzése a 12. cikkben említett tevékenységekkel kapcsolatban;

e) koordinációs és technikai támogató tevékenységek, különösen a gyártási kapacitásokban és az ellátási láncokban azonosított szűk keresztmetszetek kezelése a válság szempontjából releváns termékek előállításának biztosítása és felgyorsítása érdekében, hogy biztosított legyen az azokkal való tényleges ellátás és azok időben történő rendelkezésre állása;

f) az V. fejezetben említett Európai katonai értékesítési katalógus létrehozása;

g) a SEAP-ok létrehozásának és működésének támogatása, többek között a védelmi ipari készültségi tartalékok irányításának, kezelésének és fenntartásának céljából;

h) polgári felhasználású termékek védelmi felhasználásra történő gyors adaptációját és módosítását célzó tevékenységek;

i) védelmi innovációs tevékenységek, beleértve a veszélyhelyzeti védelmi innovációt is, amennyiben a 68. cikkben említett intézkedést aktiválják.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában említett tevékenységek esetében a tevékenységet olyan jogalanyoknak kell végrehajtaniuk, amelyek együttműködnek egy legalább három olyan támogatható jogalanyból álló konzorcium keretében, amelyek közül legalább kettő legalább két különböző tagállamban van letelepedve. E támogatható jogalanyok közül legalább hármat a tevékenység végrehajtásának teljes időszaka során sem közvetlen, sem közvetett módon nem ellenőrizheti egyazon jogalany, és a jogalanyok nem ellenőrizhetik egymást.

(3) A (2) bekezdéstől eltérve, az (1) bekezdésben említett tevékenységeket SEAP is végezheti.

3. SZAKASZ

A VÉDELMI ELLÁTÁSI LÁNCOK ÁTALAKÍTÁSÁT FELGYORSÍTÓ ALAP (FAST)

14. cikk

A védelmi ellátási láncok átalakítását felgyorsító alap (FAST)

(1) A 9. cikk (1) bekezdésében – és adott esetben a 9. cikk (3) és (4) bekezdésében – megállapítottakkal egyenértékű kritériumoknak megfelelő kkv-k és kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok védelmi gyártási kapacitásainak növeléséhez szükséges beruházások fellendítése, az azokhoz kapcsolódó kockázatok csökkentése és azok felgyorsítása érdekében hiteltámogatást, tőketámogatást vagy mindkettőt kínáló vegyesfinanszírozási műveletet lehet létrehozni „a védelmi ellátási láncok átalakítását felgyorsító alap (FAST)” néven. A művelet végrehajtásának a költségvetési rendelet X. címével és az (EU) 2021/523 rendelettel összhangban kell történnie.

(2) A FAST konkrét célkitűzései a következők:

a) a hitel és a tőke kombinációjával összhangban olyan megfelelő multiplikátorhatás elérése, amely hozzájárul mind az állami, mind a magánszektor finanszírozásának bevonzásához;

b) támogatás nyújtása az Unió egészében azoknak a kkv-knek, köztük az induló és a növekvő innovatív vállalkozásoknak és kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatoknak, amelyek nehezen jutnak finanszírozáshoz, és amelyek:

i. a védelmi termékek ipari módon történő előállítását vagy gyártását végzik, vagy a közeljövőben ezt tervezik; vagy

ii. az uniós védelmi ellátási lánc részét képezik, vagy a közeljövőben tervezik, hogy annak részévé válnak;

c) a védelmi termékek gyártásának és a védelmi technológiák fejlesztésének területére irányuló beruházások felgyorsítása, és ezáltal az uniós védelmi ipari értékláncok ellátásbiztonságának megerősítése.

4. SZAKASZ

BESZERZÉS

15. cikk

A Bizottság támogatásával történő beszerzés

(1) A költségvetési rendelet 168. cikkével összhangban a tagállamok felkérhetik a Bizottságot arra, hogy:

a) a költségvetési rendelet 168. cikkének (2) bekezdésében említetteknek megfelelően velük közös közbeszerzésben vegyen részt, amelynek keretében a tagállamok teljes mértékben megvásárolhatják, bérelhetik vagy lízingelhetik a közösen beszerzett védelmi termékeket;

b) a költségvetési rendelet 168. cikkének (3) bekezdésében említetteknek megfelelően védelmi termékek beszerzése céljából központi beszerző szervként járjon el az érdekelt tagállamok nevében vagy megbízásából.

(2) A Bizottság e cikk (1) bekezdése szerinti cselekvésre való felkérésekor úgy kell tekinteni, hogy a tagállamok ajánlatkérő szervei eleget tettek a 2009/81/EK irányelvben meghatározott követelményeknek.

(3) A költségvetési rendelet 168. cikke (2) bekezdésének második albekezdésétől eltérve valamely társult ország felkérheti a Bizottságot az e cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett közös közbeszerzésben való részvételre. Az említett közös közbeszerzésekre alkalmazni kell a költségvetési rendelet 168. cikkének (2) bekezdésében meghatározott egyéb feltételeket.

(4) A költségvetési rendelet 168. cikkének (3) bekezdésétől eltérve valamely társult ország – legalább egy tagállammal együtt –felkérheti a Bizottságot, hogy az e cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett központi beszerző szervként járjon el. Ha a Bizottság központi beszerző szervként jár el, a költségvetési rendelet 168. cikkének (3) bekezdésében meghatározottakkal egyenértékű feltételeket kell alkalmazni.

(5) A költségvetési rendeletben foglalt feltételeken túlmenően az e cikk (1), (3) és (4) bekezdésében említett beszerzési eljárásnak meg kell felelnie a következő feltételeknek:

a) a beszerzési eljárásban való részvétel lehetősége nyitva áll valamennyi tagállam előtt, és – a költségvetési rendelet 168. cikkének (2) és (3) bekezdésétől eltérve – nyitva állhat a társult országok előtt;

b) a Bizottság minden egyes részt vevő országból felkér legalább egy, a tárgyalások szempontjából releváns tapasztalattal rendelkező szakértőt egy közös tárgyalócsoport létrehozása céljából;

c) a részt vevő országok egyértelműen nyilatkoznak arról, hogy úgy döntenek-e, hogy az adott termékre vonatkozóan párhuzamos tárgyalási eljárásokat kívánnak folytatni; e döntést a részt vevő országoknak egyhangúlag jóvá kell hagyniuk.

(6) Amennyiben a Bizottság az (1) bekezdés b) pontja és a (4) bekezdés értelmében központi beszerző szervként jár el, stratégiai tartalékoknak a részt vevő országok általi képzése céljából beszerezhet a tagállamok vagy társult országok nevében vagy megbízásából a védelmi termékekkel való ellátáshoz szükséges részegységeket és nyersanyagokat, beleértve ezek készleteinek felhalmozását is.

(7) Amennyiben a helyzet rendkívüli sürgőssége kellően indokolja, a Bizottság a költségvetési rendelet 175. cikkének (1) bekezdésétől eltérve igényelheti védelmi termékek szállítását attól a naptól kezdve, amikor az e rendelet alkalmazása céljából végrehajtott beszerzések eredményeként létrejött szerződéstervezeteket megküldik.

(8) Beszerzési megállapodásoknak a gazdasági szereplőkkel való megkötése érdekében a Bizottság képviselői vagy a Bizottság által kijelölt szakértők az érintett nemzeti hatóságokkal együttműködve helyszíni látogatásokat tehetnek a releváns védelmi termékek gyártólétesítményeinek helyszínein.

(9) Ez a cikk nem sérti a védelmi termékek tulajdonjogára, kivitelére és transzferére vonatkozó meglévő uniós és nemzeti szabályokat.

(10) A Bizottság biztosítja, hogy a részt vevő országok egyenlő bánásmódban részesüljenek a beszerzési eljárások lefolytatása és az azok eredményeként létrejövő megállapodások végrehajtása során.

(11) Az e cikk alapján lefolytatott beszerzések eredményeként létrejött szerződések esetében a költségvetési rendeletben meghatározott feltételeken túlmenően az e rendelet 9. cikkének (1), (3) és (4) bekezdésében megállapítottakkal egyenértékű kritériumokat kell alkalmazni az ajánlattevőkre, a szerződő felekre és az alvállalkozókra.

(12) Az e cikk (1) bekezdésének a) pontja és (3) bekezdése alapján lefolytatott beszerzésekre a 10. cikk (3) és (5) bekezdésében meghatározott szabályokat kell alkalmazni.

16. cikk

Védelmi termékek előzetes beszerzése

(1) A 15. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett közös beszerzés védelmi termékekre vonatkozó, a részt vevő országok nevében vagy megbízásából megtárgyalt és megkötött előzetes beszerzési megállapodások formájában is megvalósulhat. Az említett megállapodások a szóban forgó termékek gyártása tekintetében előlegfizetési mechanizmust is magukban foglalhatnak az eredményhez való jog ellenében, amely nem haladhatja meg a szerződés nem rendszeres költségekre vonatkozó részeit, ideértve a gyártási kapacitások saját célra történő elkülönítését is.

(2) Amennyiben az e cikk (1) bekezdésében említett megállapodások előlegfizetési mechanizmust tartalmaznak, a 3. cikk (1) bekezdésében meghatározott pénzügyi keretösszeg fedezheti a szerződő fél részére történő előlegfizetést. A részt vevő országok 5. cikkben említett hozzájárulásait a részt vevő országok által rendelt tételek szerint egyenlő mértékben kell figyelembe venni.

(3) Azokban az esetekben, amikor a letárgyalt mennyiségek meghaladják a keresletet, a Bizottság az érintett részt vevő országok kérésére a nemzeti készletekhez való átcsoportosításra vagy védelmi ipari készültségi tartalék létrehozására szolgáló mechanizmust hoz létre.

17. cikk

A beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodások elősegítése

(1) A Bizottság létrehoz egy rendszert az EDTIB gyártási kapacitásának ipari bővítésével kapcsolatos, a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó, egyrészről a tagállamok vagy – adott esetben – a társult országok, másrészről az EDTIB gazdasági szereplői közötti megállapodások megkötésének elősegítésére, az uniós verseny- és közbeszerzési szabályokkal összhangban. A Bizottság biztosítja, hogy nem társult harmadik országok vagy nem társult harmadik országbeli szervezetek ne férjenek hozzá a tevékenységhez kapcsolódó minősített adatokhoz vagy érzékeny információkhoz, és hogy a tevékenységben részt vevő alkalmazottak vagy egyéb személyek valamely tagállam vagy társult ország által kibocsátott nemzeti biztonsági tanúsítvánnyal rendelkezzenek.

(2) Az (1) bekezdésben említett rendszernek lehetővé kell tennie az érdeklődő tagállamok és társult országok számára, hogy védelmi termékekre vonatkozó ajánlatokat tegyenek, feltüntetve a következőket:

a) a védelmi termékek mennyisége és minősége;

b) a tervezett ár vagy ártartomány;

c) a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodás tervezett időtartama.

(3) Az e cikk (1) bekezdésében említett rendszernek lehetővé kell tennie a védelmi termékek azon gyártói számára, amelyek teljesítik a 9. cikk (1), (3) és (4) bekezdésében meghatározottakkal egyenértékű kritériumokat, hogy ajánlatokat tegyenek, feltüntetve a következőket:

a) azon védelmi termékek mennyisége és minősége, amelyekre vonatkozóan a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodásokat kívánnak kötni;

b) az a tervezett ár vagy ártartomány, amelyen hajlandóak azokat értékesíteni;

c) a védelmi termékek becsült szállítási átfutási ideje a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodás keretében;

d) a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodás tervezett időtartama.

(4) A (2) és a (3) bekezdés szerint beérkezett ajánlatok alapján a Bizottság kapcsolatot teremt a védelmi termékek releváns gyártói és az érdeklődő tagállamok és társult országok között.

(5) Az e cikk (4) bekezdésében említett kapcsolatteremtésen túlmenően, az érdeklődő országok felkérhetik a Bizottságot, hogy a 15. cikk értelmében a nevükben vagy megbízásukból közös beszerzési eljárásban vagy beszerzési eljárásban vegyen részt.

(6) A 3. cikk (1) bekezdésében említett pénzügyi keretösszeg fedezheti a szerződés nem rendszeres költségekre vonatkozó részeit, ideértve a gyártási kapacitások saját célra történő elkülönítését is.

5. SZAKASZ

ODAÍTÉLÉSI KRITÉRIUMOK ÉS MUNKAPROGRAMOK

18. cikk

Odaítélési kritériumok

(1) A tevékenységekre vonatkozó javaslatokat az adott tevékenység tekintetében meghatározott célkitűzésekre és prioritásokra, az adott tevékenység várt eredményeire, valamint a végrehajtás minőségére és hatékonyságára figyelemmel kell értékelni. Az értékelésnek magában kell foglalnia különösen a következő kritériumok közül egyet vagy többet:

a) hozzájárulás a versenyképességhez;

b) hozzájárulás a rezilienciához és a gyártási kapacitások földrajzi eloszlásához;

c) a gyártási kapacitások növelése;

d) az interoperabilitás növelése;

e) a csereszabatosság fokozása; valamint

f) hozzájárulás a stratégiai függőségek csökkentéséhez.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében foglalt kritériumokon túlmenően a 11. cikkben említett közös beszerzési tevékenységekre vonatkozó javaslatokat a következő kritériumok alapján kell értékelni:

a) a részt vevő tagállamok vagy társult országok száma;

b) a tevékenység hozzájárulása az EDTIB kiigazításához, korszerűsítéséhez és fejlesztéséhez az Unió egészében; és

c) kkv-k és közepes piaci tőkeértékű vállalatok részvétele.

(3) Az e cikk (1) bekezdésében foglalt kritériumokon túlmenően a 12. cikkben említett, az ipar megerősítését célzó tevékenységekre vonatkozó javaslatokat a következő kritériumok alapján kell értékelni:

a) a gyártási átfutási idő csökkenése és a gyártási kapacitás növekedése az Unióban, valamint a szükséghelyzetre fenntartott kapacitás és a szakképzett munkaerő bővülése;

b) a rendelkezésre állás és az ellátásbiztonság biztosításához való hozzájárulás az Unió egészében, az azonosított kockázatokra – köztük különösen a hagyományos katonai fenyegetések bekövetkezése kockázatának való nagy mértékű kitettségre – válaszul; és

c) a határokon átnyúló védelmi ipari együttműködéshez való hozzájárulás az Unió egészében, a kkv-k és a közepes piaci tőkeértékű vállalatok bevonásának javítása, vagy a védelmi termékek legalább három tagállam vagy társult ország általi közös beszerzéséből eredő megrendelésekhez való kapcsolódás.

(4) A 21. cikkben említett munkaprogramokban meg kell határozni az e cikk (1) bekezdésében megállapított kritériumok alkalmazásának további részleteit, beleértve az alkalmazandó súlyozást is. A munkaprogramban nem állapíthatók meg egyedi küszöbértékek.

(5) Az értékelőbizottságot a költségvetési rendelet 153. cikkének (3) bekezdésével összhangban független külső szakértők segíthetik. A munkaprogramokban előírható, hogy az említett szakértők érvényes személyi biztonsági tanúsítvánnyal rendelkezzenek.

19. cikk

Kiválasztási és odaítélési eljárás

A Bizottság – a 11. cikkben, a 13. cikk (1) bekezdésének g) pontjában és a 10. cikk (1) bekezdésének d) pontjában említett tevékenységek kivételével – végrehajtási jogi aktusok útján ítéli oda az e fejezet szerinti finanszírozást. Az említett végrehajtási jogi aktusokat a 77. cikk (4) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

20. cikk

Uniós pénzügyi hozzájárulás

(1) Az e rendelet 13. és 35. cikkében említett tevékenységek esetében, és a költségvetési rendelet 193. cikkének (1) bekezdésétől eltérve, amennyiben az uniós pénzügyi hozzájárulást vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtják, a programból az elszámolható költségek akár 100 %-a finanszírozható.

(2) Amennyiben az uniós vissza nem térítendő támogatás a költségvetési rendelet 183. cikkének (3) bekezdése értelmében költségfüggetlen finanszírozás formáját ölti, az egyes tevékenységekhez rendelt uniós hozzájárulás szintje olyan tényezőkön alapulhat, mint például:

a) a közös beszerzés összetettségi foka, amelyhez a közös beszerzés eredményeként létrejött szerződés becsült értékének meghatározott hányada és a hasonló tevékenységek során szerzett tapasztalat szolgálhat kezdeti helyettesítő mutatóként;

b) a tevékenység hozzájárulása az interoperabilitási eredmények javulásához;

c) a tevékenység azon jellemzői, amelyek az ipar számára valószínűleg megfelelőbb hosszú távú beruházási jelzésekhez vezetnek, különösen, ha a közös beszerzés olyan tevékenységekre terjed ki, amelyek az uniós költségvetésből támogathatók lennének, mint például kutatás-fejlesztés, tesztelés és tanúsítás, kezdeti gyártási vagy üzemeltetés közbeni támogatási tevékenységek;

d) a részt vevő tagállamok és társult országok száma, illetve további tagállamok vagy társult országok bevonása a meglévő együttműködésekbe;

e) a tevékenység hozzájárulása a szükséges gyártási kapacitások bővítéséhez;

f) a tevékenység hozzájárulása a nem társult országoktól való függőség csökkentéséhez;

g) a tevékenység hozzájárulása a tagállamok vagy társult országok közötti együttműködés fokozásához a védelmi ipari készültségi tartalék létrehozása, kezelése vagy fenntartása céljából;

h) a tevékenység hozzájárulása a tagállamok vagy társult országok közötti együttműködés fokozásához, ami további védelmi termékek közös beszerzését eredményezi Ukrajna vagy Moldova javára;

i) a beszerzett védelmi terméknek a részt vevő tagállam fegyveres erőinél való integrálásához szükséges technológiai megoldások összetettsége.

(3) Az e rendelet 11. cikkében említett tevékenységeket költségfüggetlen finanszírozás formáját öltő, vissza nem térítendő támogatások révén kell finanszírozni, a költségvetési rendelet 183. cikke (3) bekezdésének megfelelően.

(4) Az uniós pénzügyi hozzájárulás a 11. cikkben említett tevékenységek egyikének esetében sem haladhatja meg az érintett közös beszerzési szerződés becsült értékének 15 %-át.

(5) Az e cikk (4) bekezdésétől eltérve az uniós pénzügyi hozzájárulás a 11. cikkben említett tevékenységek mindegyike esetében legfeljebb az érintett közös beszerzési szerződés becsült értékének 25 %-a lehet, feltéve, hogy az alábbi feltételek közül legalább egy teljesül:

a) a tevékenységet egy SEAP hajtja végre;

b) a tevékenység támogatja korlátozásmentes végtermékek közös beszerzését;

c) a tevékenység további védelmi termékek közös beszerzését eredményezi Ukrajna vagy Moldova javára;

d) a tevékenység biztosítja a beszállítók nagyfokú megoszlását a tagállamok között, amelynek nyomán a végtermék összértékének több mint 20 %-át olyan beszállítók állítják elő, amelyek legalább egy olyan tagállamban letelepedettek, amely eltér attól a tagállamtól, amelyben a fővállalkozó letelepedett;

e) a tevékenységben részt vevő tagállamok többségének védelmi beruházásokkal kapcsolatos kiadásai a kérelmet megelőző pénzügyi évben meghaladták a védelmi kiadásaik 30 %-át.

(6) A 12. cikkben említett tevékenységek esetében az uniós pénzügyi hozzájárulás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 35 %-át.

(7) E cikk (6) bekezdésétől eltérve, a 12. cikkben említett minden egyes tevékenység esetében az uniós pénzügyi hozzájárulás elérheti az elszámolható költségek 50 %-át, feltéve, hogy a kedvezményezettek többsége valamely tagállamban vagy társult országban letelepedett kkv vagy közepes piaci tőkeértékű vállalat, vagy a tevékenységet SEAP hajtja végre, és az alábbi feltételek közül legalább egy teljesül:

a) a kedvezményezett demonstrálja a tagállamokban vagy a társult országokban letelepedett szervezetek közötti új, határokon átnyúló együttműködés létrehozásához való hozzájárulást;

b) a tevékenység kiterjed új infrastruktúrának, létesítményeknek vagy gyártósoroknak a teljesen új vagy olyan helyszíneken való kiépítésére, amelyeket korábban nem használtak ilyen tevékenységekre, hozzájárulva az ellátási láncok fejlesztéséhez és a technológiatranszferhez az Unió egészében;

c) a tevékenység hozzájárul válság szempontjából releváns termékek új gyártási kapacitásainak létrehozásához vagy a meglévő gyártási kapacitások bővítéséhez.

(8) A 21. cikkben említett munkaprogramokban további részleteket kell megállapítani.

21. cikk

Munkaprogramok

(1) A programot a költségvetési rendelet 110. cikkében említett munkaprogramokon keresztül kell végrehajtani. A munkaprogramok adott esetben többévesek is lehetnek. A munkaprogramokban meg kell határozni a program célkitűzéseinek eléréséhez szükséges tevékenységeket és a kapcsolódó költségvetést, valamint adott esetben a vegyesfinanszírozási műveletekre fenntartott teljes összeget.

(2) A Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján fogad el munkaprogramokat. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 77. cikk (4) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(3) A munkaprogramoknak tartalmazniuk kell különösen a következőket:

a) az uniós hozzájárulás teljes összege a 10. cikk (1) bekezdésében említett minden egyes tevékenységi típus vonatkozásában, valamint minden egyes tevékenységi típus részletes leírása;

b) a 11. és a 12. cikkben említett tevékenységek tekintetében a tevékenységek minimális pénzügyi mérete;

c) a 12. cikkben említett tevékenységek tekintetében a konzorcium részét képező jogalanyok maximális száma, ami nem haladhatja meg a 15 jogalanyt;

d) az ajánlatok értékelésére és kiválasztására szolgáló eljárás – beleértve adott esetben a mérföldkövek leírását, amelyeket úgy kell kialakítani, hogy az jelezze a tevékenységek végrehajtása terén tett jelentős előrelépést –, az elérendő eredmények és a kapcsolódó, folyósítandó összegek, valamint azok az intézkedések, amelyek a mérföldköveknek, a feltételek teljesítésének és az eredmények elérésének az ellenőrzésére szolgálnak;

e) a 15. cikk (1) bekezdésének a) pontjában és a 15. cikk (3) bekezdésében, a 16. cikkben és a 17. cikkben említett, a Bizottság támogatásával megvalósuló közös beszerzésekhez nyújtott uniós hozzájárulás teljes összege; és

f) a finanszírozás meghatározására és – adott esetben – kiigazítására vonatkozó módszerek.

(4) A munkaprogramok elfogadásakor a Bizottság figyelembe veszi az egyéb releváns uniós programokkal és eszközökkel való koherencia szükségességét.

(5) A 3. cikk (1) bekezdésében említett pénzügyi keretösszeg fedezheti a 15. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett közös beszerzéseket, amelyek nem haladhatják meg a szerződés nem rendszeres költségekre vonatkozó részeit, ideértve a gyártási kapacitások saját célra történő elkülönítését is.

III. FEJEZET

AZ UKRAJNA TÁMOGATÁSÁT CÉLZÓ ESZKÖZ

1. SZAKASZ

AZ UKRAJNA TÁMOGATÁSÁT CÉLZÓ ESZKÖZRE ALKALMAZANDÓ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

22. cikk

Célkitűzések

(1) Az Ukrajna támogatását célzó eszköznek az Unió és Ukrajna közötti együttműködés révén hozzá kell járulnia az ukrán DTIB helyreállításához, újjáépítéséhez és korszerűsítéséhez annak érdekében, hogy növelje annak védelmi ipari készültségét, figyelembe véve az EDTIB-be való esetleges jövőbeli integrációját, ezáltal fokozva a kölcsönös stabilitást, biztonságot, békét, jólétet, rezilienciát és fenntarthatóságot.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott célkitűzés megvalósítása során hangsúlyt kell helyezni az EDTIB és az ukrán DTIB közötti, határokon átnyúló együttműködés erősítésére – figyelembe véve az ukrajnai védelmi ipar megerősítését és Ukrajna védelmi termékekkel kapcsolatos igényeit –, a gyártási kapacitások NATO-szabványokkal és más vonatkozó szabványokkal összhangban történő létrehozása vagy bővítése, a vagyoni eszközök védelme, a technikai segítségnyújtás és a személyzet csereprogramjai, a védelmi termékek Ukrajna és az ukrán DTIB bevonásával történő közös beszerzésével kapcsolatos, e termékek karbantartását is magában foglaló fokozott együttműködés, továbbá a köz- és magánszféra közötti partnerségeken vagy más együttműködési formákon, például közös vállalkozásokon keresztül megvalósuló gyártási együttműködés engedélyezése révén. Különös figyelmet kell fordítani arra a célkitűzésre, amely Ukrajna abban való támogatására irányul, hogy a jövőbeli uniós tagság érdekében fokozatosan igazodjon az uniós szabályokhoz, normákhoz, szakpolitikákhoz és gyakorlatokhoz.

23. cikk

Kiegészítő pénzügyi források

(1) A tagállamok, az uniós intézmények, szervek és ügynökségek, a harmadik országok, nemzetközi szervezetek, nemzetközi pénzügyi szervezetek vagy más harmadik felek a költségvetési rendelet 208. cikkének (2) bekezdésével összhangban kiegészítő pénzügyi hozzájárulást nyújthatnak az Ukrajna támogatását célzó eszköz számára. Az említett pénzügyi hozzájárulásokat a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének a), d) vagy e) pontja vagy 21. cikkének (5) bekezdése értelmében vett külső címzett bevételnek kell tekinteni.

(2) Az (EU) 2025/1106 rendelet 17. cikke értelmében megkötött kétoldalú vagy többoldalú megállapodások alapján kapott kiegészítő összegeket a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdése értelmében külső címzett bevételnek kell tekinteni, és azokat e rendelettel összhangban az Ukrajna támogatását célzó eszközre kell felhasználni.

(3) A vonatkozó uniós korlátozó intézkedések keretében kapott kiegészítő összegek a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdése értelmében vett külső címzett bevételnek minősülnek, és azokat az ukrán DTIB megerősítését szolgáló tevékenységekre kell felhasználni.

(4) A tagállamok részére megosztott irányítás keretében allokált források az érintett tagállam kérésére átcsoportosíthatók az Ukrajna támogatását célzó eszközre, az (EU) 2021/1060 rendeletben meghatározott feltételekre figyelemmel. A Bizottság az említett forrásokat a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjával összhangban közvetlenül, vagy az említett albekezdés c) pontjával összhangban közvetve hajtja végre. Az említett forrásokat az érintett tagállam javára kell felhasználni.

(5) Az e cikk (1) bekezdésével összhangban hozzájárulás tárgyát képező összegek tekintetében az érintett tagállamok dönthetnek arról, hogy ezen összegek mekkora hányadát kell az e rendelet alapján finanszírozásra jogosult valamennyi szervezet rendelkezésére bocsátani, kizárólag az érintett tagállamok javára rendelkezésre bocsátani, vagy kiegészítő támogatásként más tagállamok vagy Ukrajna javára rendelkezésre bocsátani.

(6) Amennyiben a Bizottság legkésőbb 2028. december 31-ig nem tesz jogi kötelezettségvállalást közvetlen vagy közvetett irányítás keretében az e cikk (4) bekezdésének megfelelően átcsoportosított forrásokra vonatkozóan, a megfelelő le nem kötött források – az érintett tagállam kérésére, az (EU) 2021/1060 rendeletben meghatározott feltételekkel összhangban – visszautalhatók egy vagy több olyan vonatkozó programhoz, amelyből a források származnak.

24. cikk

Alternatív, kombinált és kumulatív finanszírozás

(1) Az Ukrajna támogatását célzó eszközt más uniós programokkal szinergiában kell végrehajtani. Az olyan tevékenységek, amelyek más uniós program keretében hozzájárulásban részesültek, az Ukrajna támogatását célzó eszközből is kaphatnak hozzájárulást, feltéve, hogy a hozzájárulás nem ugyanazokat a költségeket fedezi. A megfelelő hozzájárulásra az érintett uniós program szabályai alkalmazandók, vagy valamennyi hozzájárulásra alkalmazható bármely hozzájáruló uniós program egységes szabályrendszere, és egyetlen jogi kötelezettségvállalás köthető. Az uniós költségvetésből származó kumulatív támogatás nem haladhatja meg a tevékenység teljes elszámolható költségét, és az a támogatás feltételeit meghatározó dokumentumokkal összhangban arányosan is kiszámítható.

(2) Ahhoz, hogy valamely tevékenység az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében kiválósági pecsétet kapjon, a tevékenységnek a következő feltételek mindegyikét teljesítenie kell:

a) értékelésére az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében meghirdetett pályázati felhívás alapján került sor;

b) megfelel az említett pályázati felhívás minőségi minimumkövetelményeinek;

c) az említett pályázati felhívás keretében költségvetési korlátok miatt nem kap finanszírozást.

(3) Az (EU) 2021/1060 rendelet releváns rendelkezéseivel összhangban az ERFA vagy az ESZA+ támogathat olyan, az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében pályázati felhívásra benyújtott pályázatokat, amelyek számára kiválósági pecsétet ítéltek oda.

25. cikk

Az uniós finanszírozás végrehajtása és formái

(1) Az Ukrajna támogatását célzó eszközt a költségvetési rendelettel összhangban közvetlen irányítással, vagy a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett szervezetek révén közvetett irányítással kell végrehajtani.

(2) E rendelet 33. cikke (3) bekezdésének sérelme nélkül az uniós finanszírozás a költségvetési rendelet X. címével összhangban a költségvetési rendeletben megállapított bármely formában nyújtható, kivéve az InvestEU program keretében végrehajtott vegyesfinanszírozási műveleteket.

(3) Az e rendelet 12. cikke (1) bekezdésének d) pontjában említett azon tevékenységek esetében, amelyek az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében, vissza nem térítendő támogatás formájában részesülnek uniós finanszírozásban, és nyereséget termelnek, a Bizottság az uniós hozzájárulás végleges összegének erejéig jogosult beszedni a nyereség azon százalékát, amely a tevékenységet végrehajtó kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségekhez való uniós hozzájárulásnak felel meg. A költségvetési rendelet 195. cikkének (2) bekezdésétől eltérve a nyereséget a tevékenység elszámolható költségeit meghaladó bevételek többleteként kell kiszámítani, ahol a bevételek az uniós finanszírozásra, a tagállami finanszírozásra – beleértve a közbeszerzést is –, a tevékenység során keletkező egyéb bevételekre és a tevékenységből származó bármely bevételre korlátozódnak. Az e rendelet 34. cikkében említett munkaprogramokban további részletek is meghatározhatók.

(4) A költségvetési rendelet 196. cikkének (2) bekezdésétől eltérve, amennyiben az adott tevékenység végrehajtásához releváns és szükséges, a pénzügyi hozzájárulásokból fedezhetők olyan tevékenységek és költségek is, amelyeket már a rájuk vonatkozó pályázat benyújtásának időpontja előtt megkezdtek, illetve eszközöltek, feltéve, hogy az említett tevékenységek megkezdésére 2024. március 5. előtt nem került sor és azokat nem fejezték be a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás aláírása előtt.

26. cikk

Támogatható jogalanyok

(1) Az uniós finanszírozás címzettjeinek az Unióban vagy Ukrajnában letelepedettnek kell lenniük, és ügyvezetési struktúráiknak ott kell lenniük.

Az Ukrajna nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területein letelepedett jogalanyok nem jogosultak az e rendelet szerinti finanszírozásra.

(2) A költségvetési rendeletben meghatározott kritériumokon túl az e cikk (3)–(9) bekezdésében foglalt jogosultsági kritériumok alkalmazandók.

(3) Az uniós támogatás valamely tevékenységben részt vevő címzettjei az adott tevékenység céljából igénybe vett infrastruktúrájának, létesítményeinek, eszközeinek és erőforrásainak a tevékenység teljes időtartama alatt valamely tagállam vagy Ukrajna területén kell elhelyezkedniük.

(4) E cikk (3) bekezdésétől eltérve, az uniós támogatás adott tevékenységben közreműködő címzettjei használhatják a tagállamok területén kívül vagy egy Ukrajnától eltérő harmadik országban található vagy tárolt infrastruktúrájukat, létesítményeiket, eszközeiket és erőforrásaikat, amennyiben nem állnak rendelkezésükre az Unióban vagy Ukrajnában használatra kész alternatívák vagy releváns infrastruktúrák, létesítmények, eszközök vagy erőforrások, feltéve, hogy ez a használat nem ellentétes az Unió vagy a tagállamok biztonsági és védelmi érdekeivel, a jószomszédi kapcsolatok elvének tiszteletben tartását is beleértve, és összhangban áll a 22. cikkben foglalt célkitűzésekkel. Az ezen infrastruktúrákat, létesítményeket, eszközöket vagy erőforrásokat igénybe vevő tevékenységekkel kapcsolatos költségek nem jogosultak az Ukrajna támogatását célzó eszközből való támogatásra.

(5) Az Ukrajna támogatását célzó eszköz által támogatott tevékenységek céljából az uniós támogatás címzettjei nem állhatnak Ukrajnától eltérő nem társult harmadik ország vagy más harmadik országbeli szervezet ellenőrzése alatt.

(6) E cikk (5) bekezdésétől eltérve, egy az Unióban letelepedett és Ukrajnától eltérő nem társult harmadik ország vagy más harmadik országbeli szervezet ellenőrzése alatt álló jogalany akkor lehet jogosult az uniós támogatás címzettjévé válni, ha vele kapcsolatban a letelepedési helye szerinti tagállam nemzeti eljárásainak megfelelően jóváhagyott garanciák – például az (EU) 2019/452 rendelet 2. cikkének 3. pontjában meghatározottak szerinti átvilágítás alapján hozott megfelelő intézkedések – állnak a Bizottság rendelkezésére.

Az e bekezdés első albekezdésében említett garanciáknak biztosítékot kell nyújtaniuk arra vonatkozóan, hogy az említett albekezdésben meghatározottak szerinti jogalany valamely tevékenységben való részvétele nem ellentétes sem az Uniónak és tagállamainak a KKBP keretében az EUSZ V. címe szerint meghatározott biztonsági és védelmi érdekeivel – a jószomszédi kapcsolatok elvének tiszteletben tartását is beleértve –, sem pedig az e rendelet 22. cikkében foglalt célkitűzésekkel. Az említett garanciákkal különösen azt kell alátámasztani, hogy az adott tevékenységgel összefüggésben olyan intézkedésekre került sor, amelyek biztosítják, hogy:

a) a jogalany feletti ellenőrzést ne úgy gyakorolják, hogy azzal szűkítik vagy korlátozzák azon képességét, hogy a tevékenységet végrehajtsa és eredményeket érjen el, vagy hogy azzal korlátozásokat vezessenek be a jogalanynak a tevékenység céljából szükséges infrastruktúrájára, létesítményeire, eszközeire, erőforrásaira, szellemi tulajdonára vagy know-how-jára vonatkozóan, illetve hogy azzal meggyengítsék a jogalanynak a tevékenység végrehajtásához szükséges képességeit és normáit;

b) Ukrajnától eltérő nem társult harmadik országok vagy más harmadik országbeli szervezetek ne férhessenek hozzá a tevékenységhez kapcsolódó minősített adatokhoz vagy érzékeny információkhoz, valamint az alkalmazottak és a tevékenységben részt vevő egyéb személyek adott esetben rendelkeznek valamely tagállam, társult ország vagy Ukrajna által a nemzeti törvényeknek és jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően kiadott nemzeti biztonsági tanúsítvánnyal;

c) a 27. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett, az Unió által finanszírozott tevékenységek vagy a tagállamok támogatásával folytatott egyéb együttműködési tevékenységek keretében kifejlesztett védelmi termékek ipari módon történő előállításának és piaci hasznosításának előmozdítására irányuló, az ipar megerősítését célzó tevékenységekkel kapcsolatos tevékenységek keretében kidolgozott szellemi tulajdon tulajdonjoga nem tartozik Ukrajnától eltérő, nem társult harmadik ország vagy más, nem társult harmadik országbeli szervezet általi korlátozás hatálya alá, és nem ruházható át a tagállamok, társult országok vagy Ukrajna területén kívül letelepedett szervezetekre azon tagállam vagy társult ország jóváhagyása nélkül, amelyben a jogalany letelepedett, vagy ha a szervezet Ukrajnában letelepedett, Ukrajnajóváhagyása nélkül. Az említett jóváhagyás nem lehet ellentétes a 22. cikkben meghatározott célkitűzésekkel.

Ha a jogalany letelepedése szerinti tagállam célszerűnek tartja, további garanciák is nyújthatók.

A Bizottság tájékoztatja a 77. cikkben említett bizottságot azokról a jogalanyokról, amelyek e bekezdésnek megfelelően jogosultak az uniós támogatás címzettjévé válni.

(7) Az Unió-szerte harmonizált megközelítés biztosítása érdekében az e cikk (6) bekezdésében említett garanciák a Bizottság által – a 77. cikkben említett bizottság segítségével – egységesített sablonon is alapulhatnak.

(8) A támogatható tevékenységek végrehajtása során a címzettek együttműködhetnek a tagállamok vagy Ukrajna területén kívül letelepedett, illetve valamely Ukrajnától eltérő nem társult harmadik ország vagy más harmadik országbeli szervezet ellenőrzése alatt álló jogalanyokkal is, többek között az említett jogalanyok eszközeinek, infrastruktúrájának, létesítményeinek és erőforrásainak igénybevétele révén, feltéve hogy ez az igénybevétel nem ellentétes sem az Unió vagy tagállamai biztonsági és védelmi érdekeivel – a jószomszédi kapcsolatok elvének tiszteletben tartását is beleértve –, sem pedig a 22. cikkben meghatározott célkitűzésekkel.

Ukrajnától eltérő nem társult harmadik országok vagy más harmadik országbeli szervezetek engedély nélkül nem férhetnek hozzá a tevékenység végrehajtásával kapcsolatos minősített adatokhoz, és el kell kerülni az olyan hatásokat, amelyek a tevékenység tekintetében kritikus fontosságú inputok biztosításának biztonságát kedvezőtlenül érinthetik.

A tagállamok vagy Ukrajna területén kívül letelepedett, illetve valamely Ukrajnától eltérő nem társult harmadik ország vagy nem társult harmadik országbeli szervezet ellenőrzése alatt álló jogalanyokkal való együttműködéssel kapcsolatos költségek nem jogosultak támogatásra az Ukrajna támogatását célzó eszközből.

(9) Az (5) és a (6) bekezdés nem alkalmazandó a következők esetében:

a) a tagállamok és Ukrajna ajánlatkérő szervei;

b) nemzetközi szervezetek;

c) SEAP-ok;

d) az EDA.

2. SZAKASZ

TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK

27. cikk

Támogatható tevékenységek

(1) Az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében támogatásra jogosult tevékenységek összefüggésében a 22. cikkben meghatározott célkitűzéseket kell megvalósítani, és azoknak az alábbi formák valamelyikét vagy azok kombinációját kell ölteniük:

a) a 11. cikkben említett közös beszerzési tevékenységek, beleértve a védelmi ipari készültségi tartalékok létrehozását, kezelését és fenntartását;

b) a 12. cikkben említett, az ipar megerősítését célzó tevékenységek;

c) a 13. cikkben említett támogató tevékenységek.

(2) A következő tevékenységek nem jogosultak az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében történő finanszírozásra:

a) az alkalmazandó nemzetközi jog által tiltott védelmi termékekkel kapcsolatos tevékenységek;

b) a felelős emberi vezetési és irányítási láncon kívül működő, illetve a nemzetközi humanitárius jog értelmében nem használható, halált okozó autonóm rendszerekkel kapcsolatos tevékenységek;

c) kazettás lőszerekkel kapcsolatos tevékenységek;

d) olyan tevékenységek vagy résztevékenységek, amelyeket más köz- vagy magánforrásokból már teljes mértékben finanszíroznak.

(3) Az (1) bekezdés a) és c) pontja alapján végrehajtott, uniós finanszírozással támogatott beszerzés esetében az Unión és Ukrajnán kívülről származó részegységek költsége nem haladhatja meg a végtermék részegységei becsült költségének 35 %-át. Nem szerezhetők be részegységek olyan harmadik országokból, amelyek sértik az Unió és tagállamai biztonsági és védelmi érdekeit.

(4) Az (1) bekezdés b) pontja alapján végrehajtott tevékenységek esetében az Unión és Ukrajnán kívülről származó részegységek költsége nem haladhatja meg azon termék részegységei becsült költségének 35 %-át, amely termék gyártási kapacitásának növelését uniós finanszírozás támogatja. Azon termékek esetében, amelyek gyártási kapacitásának növelését uniós finanszírozás támogatja, a termék egyetlen részegysége sem szerezhető be olyan harmadik országokból, amelyek sértik az Unió és tagállamai biztonsági és védelmi érdekeit.

(5) Az uniós finanszírozás címzettjeinek, illetve adott esetben a szerződő feleknek vagy a szerződő felek konzorciumának képesnek kell lenniük arra, hogy – Ukrajnától eltérő, nem társult harmadik országok vagy más nem társult harmadik országbeli szervezetek által előírt korlátozások nélkül – döntsenek az érintett védelmi termékek kialakításának meghatározásáról, kiigazításáról és továbbfejlesztéséről, többek között jogi hatáskörrel rendelkezzenek az olyan részegységek helyettesítésére vagy eltávolítására vonatkozóan, amely részegységekre Ukrajnától eltérő, nem társult harmadik országok vagy más nem társult harmadik országbeli szervezetek által előírt korlátozások vonatkoznak.

(6) A 2009/43/EK irányelv 5. cikkének sérelme nélkül a tagállamok általános transzferengedélyeket tehetnek közzé az Ukrajna támogatását célzó eszköz által támogatott tevékenységekhez kapcsolódó termékek más tagállamok részére történő átadása céljából.

(7) Az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében azok a tevékenységek jogosultak finanszírozásra, amelyeknek a végrehajtására legalább Ukrajna vagy egy Ukrajnában letelepedett és az ügyvezetési struktúráit is Ukrajnában fenntartó jogalany által, illetve bevonásával kerül sor.

(8) E fejezet alkalmazása céljából a 11., 12., 13. és 38. cikkben található, a tagállamokra való hivatkozásokat úgy kell értelmezni, hogy azok Ukrajnára is vonatkoznak. A 11., 12., 13. és 38. cikkben található, a társult országokra való hivatkozások erre a fejezetre nem alkalmazandók. E fejezet alkalmazása céljából a 11. cikkben található, a 9. cikkre való hivatkozásokat a 26. cikkre való hivatkozásként kell értelmezni, a 12. cikkben található, a 10. cikk (5) bekezdésére való hivatkozásokat pedig az e cikk (5) bekezdésére való hivatkozásként kell értelmezni.

3. SZAKASZ

BESZERZÉS

28. cikk

A Bizottság támogatásával történő beszerzés

(1) A költségvetési rendelet 168. cikke (2) bekezdésének második albekezdésétől eltérve Ukrajna – legalább egy tagállammal együtt – felkérheti a Bizottságot a költségvetési rendelet 168. cikkének (2) bekezdésében említett közös közbeszerzésben való részvételre, amelynek keretében a tagállamok és Ukrajna teljes mértékben megvásárolhatják, bérelhetik vagy lízingelhetik a közösen beszerzett védelmi termékeket. Az említett közös közbeszerzésre alkalmazni kell a költségvetési rendelet 168. cikkének (2) bekezdésében meghatározott egyéb feltételeket.

(2) A költségvetési rendelet 168. cikkének (3) bekezdésétől eltérve Ukrajna – legalább egy tagállammal együtt – felkérheti a Bizottságot, hogy védelmi termékek megbízásából vagy nevében történő beszerzése során a költségvetési rendelet 168. cikkének (3) bekezdésében említett központi beszerző szervként járjon el. Ha a Bizottság központi beszerző szervként jár el, a költségvetési rendelet 168. cikkének (3) bekezdésében meghatározottakkal egyenértékű feltételeket kell alkalmazni.

(3) A Bizottság e cikk (1) bekezdése szerinti cselekvésre való felkérésekor úgy kell tekinteni, hogy a tagállamok ajánlatkérő szervei eleget tettek a 2009/81/EK irányelvben meghatározott követelményeknek.

(4) A költségvetési rendeletben foglalt feltételeken túlmenően az e cikk (1) és (2) bekezdésében említett beszerzési eljárásnak meg kell felelnie a következő feltételeknek is:

a) a beszerzési eljárásban való részvétel lehetősége nyitva áll valamennyi tagállam előtt;

b) a Bizottság minden egyes részt vevő országból felkér legalább egy, a tárgyalások szempontjából releváns tapasztalattal rendelkező szakértőt egy közös tárgyalócsoport létrehozása céljából;

c) a részt vevő országok egyértelműen nyilatkoznak arról, hogy úgy döntenek-e, hogy az adott termékre vonatkozóan párhuzamos tárgyalási eljárásokat kívánnak folytatni, amely döntést a részt vevő országoknak egyhangúlag jóvá kell hagynia.

(5) Amennyiben a Bizottság a (2) bekezdés értelmében központi beszerző szervként jár el, a beszerzés részeként, stratégiai tartalékoknak a részt vevő országok általi képzése céljából, beszerezhet a védelmi termékekkel való ellátáshoz szükséges részegységeket és nyersanyagokat, beleértve ezek készleteinek felhalmozását is.

(6) Amennyiben a helyzet rendkívüli sürgőssége kellően indokolja, a Bizottság a költségvetési rendelet 175. cikkének (1) bekezdésétől eltérve igényelheti termékek szállítását attól a naptól kezdve, amikor az e rendelet alkalmazása céljából végrehajtott beszerzések eredményeként létrejött szerződéstervezeteket megküldik.

(7) Beszerzési megállapodásoknak a gazdasági szereplőkkel való megkötése érdekében a Bizottság képviselői vagy a Bizottság által kijelölt szakértők az érintett nemzeti hatóságokkal együttműködve helyszíni látogatásokat tehetnek a releváns védelmi termékek gyártólétesítményeinek helyszínein.

(8) Ez a cikk nem sérti a védelmi termékek tulajdonjogára, kivitelére és transzferére vonatkozó meglévő uniós és nemzeti szabályokat.

(9) A Bizottság biztosítja, hogy a részt vevő országok egyenlő bánásmódban részesüljenek a beszerzési eljárások lefolytatása és az azok eredményeként létrejövő megállapodások végrehajtása során.

(10) A költségvetési rendeletben meghatározott feltételeken túlmenően az e cikk alapján lefolytatott beszerzések eredményeként létrejött szerződések esetében az e rendelet 26. cikkének (1), (3) és (4) bekezdésében megállapítottakkal egyenértékű kritériumokat kell alkalmazni az ajánlattevőkre, a szerződő felekre és az alvállalkozókra.

(11) Az e cikk (1) bekezdése alapján lefolytatott beszerzésekre a 27. cikk (3) és (5) bekezdésében meghatározott szabályokat kell alkalmazni.

29. cikk

Védelmi termékek előzetes beszerzése

(1) A 28. cikkben említett közös beszerzés védelmi termékekre vonatkozó, a részt vevő országok nevében vagy megbízásából megtárgyalt és megkötött előzetes beszerzési megállapodások formájában is megvalósulhat. Az említett megállapodások a szóban forgó termékek gyártása tekintetében előlegfizetési mechanizmust is magukban foglalhatnak az eredményhez való jog ellenében, amely nem haladhatja meg a szerződés nem rendszeres költségekre vonatkozó részeit, ideértve a gyártási kapacitások saját célra történő elkülönítését is.

(2) Amennyiben az e cikk (1) bekezdésében említett megállapodások előlegfizetési mechanizmust tartalmaznak, a 3. cikk (2) bekezdésében meghatározott pénzügyi keretösszeg fedezheti a szerződő fél részére történő előlegfizetést. A részt vevő országok 23. cikkben említett hozzájárulásait a részt vevő országok által rendelt tételek szerint egyenlő mértékben kell figyelembe venni.

(3) Azokban az esetekben, amikor a letárgyalt mennyiségek meghaladják a keresletet, a Bizottság az érintett részt vevő országok kérésére a nemzeti készletekhez való átcsoportosításra vagy a védelmi ipari készültségi tartalék létrehozására szolgáló mechanizmust hoz létre.

30. cikk

A beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodások elősegítése

(1) A Bizottság létrehoz egy rendszert az ukrán DTIB gyártási kapacitásának ipari bővítésével kapcsolatos, a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó, egyrészről a tagállamok és Ukrajna, másrészről az ukrán DTIB gazdasági szereplői közötti megállapodások megkötésének elősegítésére, az uniós verseny- és közbeszerzési szabályokkal összhangban. A Bizottság biztosítja, hogy Ukrajnától eltérő nem társult harmadik országok vagy más harmadik országbeli szervezetek ne férjenek hozzá a tevékenységhez kapcsolódó minősített adatokhoz vagy érzékeny információkhoz, és hogy a tevékenységben részt vevő alkalmazottak vagy egyéb személyek valamely tagállam, társult ország vagy Ukrajna által kibocsátott nemzeti biztonsági tanúsítvánnyal rendelkezzenek.

(2) Az (1) bekezdésben említett rendszernek lehetővé kell tennie az érdeklődő tagállamok és Ukrajna számára, hogy védelmi termékekre vonatkozó ajánlatokat tegyenek, feltüntetve a következőket:

a) mennyiség és minőség;

b) a tervezett ár vagy ártartomány;

c) a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodás tervezett időtartama.

(3) Az e cikk (1) bekezdésében említett rendszernek lehetővé kell tennie a védelmi termékek azon gyártói számára, amelyek teljesítik a 26. cikk (1), (3) és (4) bekezdésében meghatározottakkal egyenértékű kritériumokat, hogy ajánlatokat tegyenek, feltüntetve a következőket:

a) azon védelmi termékek mennyisége és minősége, amelyekre vonatkozóan a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodásokat kívánnak kötni;

b) az a tervezett ár vagy ártartomány, amelyen hajlandóak azokat értékesíteni;

c) a védelmi termékek becsült szállítási átfutási ideje a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodás keretében;

d) a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodás tervezett időtartama.

(4) A (2) és a (3) bekezdés szerint beérkezett ajánlatok alapján a Bizottság kapcsolatot teremt a védelmi termékek releváns gyártói és az érdeklődő tagállamok és Ukrajna között.

(5) Az e cikk (4) bekezdésében említett kapcsolatteremtésen túlmenően, Ukrajna és az érdeklődő tagállamok felkérhetik a Bizottságot, hogy a 28. cikk értelmében a nevükben vagy megbízásukból közös beszerzési eljárásban vagy beszerzési eljárásban vegyen részt.

(6) A 3. cikk (2) bekezdésében említett pénzügyi keretösszeg fedezheti a szerződés nem rendszeres költségekre vonatkozó részeit, ideértve a gyártási kapacitások saját célra történő elkülönítését is.

4. SZAKASZ

ODAÍTÉLÉSI KRITÉRIUMOK ÉS MUNKAPROGRAMOK

31. cikk

Odaítélési kritériumok

(1) A tevékenységekre vonatkozó javaslatokat az adott tevékenységek tekintetében meghatározott, a 22. cikkben említett célkitűzésekre, a releváns tevékenység várt eredményeire, valamint végrehajtása minőségére és hatékonyságára figyelemmel kell értékelni.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében foglalt kritériumokon túlmenően a 11. cikkben említett közös beszerzési tevékenységekre vonatkozó javaslatokat a következő kritériumok közül egy vagy több alapján lehet értékelni:

a) a közös beszerzés becsült értéke;

b) a tevékenységnek az ukrán DTIB helyreállításához, újjáépítéséhez és korszerűsítéséhez való hozzájárulása;

c) a tevékenység hozzájárulása a védelmi termékek beszerzésének felgyorsításához, valamint gyártási és szállítási átfutási idejének csökkentéséhez.

(3) Az e cikk (1) bekezdésében foglalt kritériumokon túlmenően a 12. cikkben említett, az ipar megerősítését célzó tevékenységekre vonatkozó javaslatokat a következő kritériumok közül egy vagy több alapján lehet értékelni:

a) a gyártási átfutási idő csökkenése és a gyártási kapacitás növekedése Ukrajnában;

b) hozzájárulás a védelmi termékek időben történő rendelkezésre állásának és az azokkal való, időben történő ellátásnak a biztosításához Ukrajnában;

c) hozzájárulás az Ukrajna és az Unió közötti, határokon átnyúló védelmi ipari együttműködéshez.

(4) A 34. cikkben említett munkaprogramokban meg kell határozni az odaítélési kritériumok alkalmazásának további részleteit, beleértve az alkalmazandó súlyozást is. A munkaprogramban nem állapíthatók meg egyedi küszöbértékek.

(5) Az értékelőbizottságot a költségvetési rendelet 153. cikkének (3) bekezdésével összhangban független külső szakértők segíthetik. A munkaprogramokban előírható, hogy az említett szakértők érvényes személyi biztonsági tanúsítvánnyal rendelkezzenek.

32. cikk

Kiválasztási és odaítélési eljárás

A Bizottság – a 11. cikkben és a 13. cikk (1) bekezdésének g) pontjában említett tevékenységek kivételével – végrehajtási jogi aktusok útján ítéli oda az e fejezet szerinti finanszírozást. Az említett végrehajtási jogi aktusokat a 77. cikk (4) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

33. cikk

Uniós pénzügyi hozzájárulás

(1) Az e rendelet 27. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontjában említett tevékenységek tekintetében, amennyiben az uniós pénzügyi hozzájárulás vissza nem térítendő támogatás formáját ölti, az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében – a költségvetési rendelet 193. cikke (3) bekezdésének megfelelően – az elszámolható költségek akár 100 %-a finanszírozható.

(2) Amennyiben az uniós vissza nem térítendő támogatás költségfüggetlen finanszírozás formáját ölti, az egyes tevékenységekhez rendelt uniós hozzájárulás szintje olyan tényezőkön alapulhat, mint például:

a) a közös beszerzés összetettségének mértéke, amelyhez a tevékenység becsült értékének meghatározott hányada és a hasonló tevékenységek során szerzett tapasztalat szolgálhat kezdeti helyettesítő mutatóként;

b) a tevékenység hozzájárulása az interoperabilitási eredmények javulásához;

c) a tevékenység azon jellemzői, amelyek az ipar számára valószínűleg nagyobb hosszú távú beruházási jelzésekhez vezetnek;

d) a tevékenység hozzájárulása a szükséges gyártási kapacitások bővítéséhez Ukrajnában;

e) Ukrajnának az uniós csatlakozáshoz vezető folyamatban való előrehaladása összetettségének mértéke, beleértve a strukturális reformokat és az uniós szabályokhoz, előírásokhoz, szakpolitikákhoz és gyakorlatokhoz való konvergenciát előmozdító intézkedéseket;

f) annak mértéke, hogy mennyire összetett Ukrajna számára kiigazítani védelmi beszerzési folyamatait és az ukrán védelmi ipari környezetet többek között a NATO-szabványoknak és más vonatkozó előírásoknak való megfelelés érdekében;

g) az Oroszország által Ukrajna ellen folytatott agressziós háborúval kapcsolatos nehézségek és kockázatok, figyelembe véve, hogy a háború következtében károsodott infrastruktúrát reziliens módon kell újjáépíteni és korszerűsíteni, és e károkat el kell kerülni, meg kell előzni vagy csökkenteni, illetve lehetőség szerint ellensúlyozni kell.

(3) Az e rendelet 27. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett tevékenységeket költségfüggetlen finanszírozás formáját öltő, vissza nem térítendő támogatások révén kell finanszírozni, a költségvetési rendelet 183. cikke (3) bekezdésének megfelelően.

(4) A 27. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett tevékenységek esetében az Ukrajna támogatását célzó eszközből származó támogatás nem haladhatja meg az érintett közös beszerzési szerződés becsült értékének 25 %-át.

(5) A 34. cikkben említett munkaprogramokban további részleteket kell megállapítani.

34. cikk

Munkaprogramok

(1) Az Ukrajna támogatását célzó eszközt a költségvetési rendelet 110. cikkében említett munkaprogramokon keresztül kell végrehajtani. A munkaprogramok adott esetben többévesek is lehetnek. A munkaprogramokban meg kell határozni az Ukrajna támogatását célzó eszköz célkitűzéseinek eléréséhez szükséges tevékenységeket és a kapcsolódó költségvetést.

(2) A Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján fogad el munkaprogramokat. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 77. cikk (4) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(3) A munkaprogramoknak tartalmazniuk kell különösen a következőket:

a) az uniós hozzájárulás teljes összege a 27. cikk (1) bekezdésében említett minden egyes tevékenységi típus vonatkozásában, valamint minden egyes tevékenységi típus részletes leírása;

b) a 27. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett tevékenységek tekintetében a tevékenységek minimális pénzügyi mérete;

c) a 27. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett tevékenységek tekintetében a konzorciumot alkotó jogalanyok maximális száma, ami nem haladhatja meg a 15 jogalanyt;

d) az ajánlatok értékelésére és kiválasztására szolgáló eljárás – beleértve adott esetben a mérföldkövek leírását, amelyeket oly módon kell kialakítani, hogy jelezzék a tevékenységek végrehajtása terén tett jelentős előrelépést –, az elérendő eredmények és a kapcsolódó, folyósítandó összegek, valamint azok az intézkedések, amelyek a mérföldköveknek, a feltételek teljesítésének és az eredmények elérésének az ellenőrzésére szolgálnak;

e) a 28. cikk (1) bekezdésében, a 29. cikkben és a 30. cikkben említett, a Bizottság támogatásával megvalósuló közös beszerzéshez nyújtott uniós hozzájárulás teljes összege; és

f) a finanszírozás meghatározására és – adott esetben – kiigazítására vonatkozó módszerek.

(4) A munkaprogramok elfogadásakor a Bizottság figyelembe veszi az egyéb releváns uniós programokkal és eszközökkel való koherencia szükségességét.

IV. FEJEZET

KÖZÖS ÉRDEKŰ EURÓPAI VÉDELMI PROJEKTEK

35. cikk

Közös érdekű európai védelmi projektek

(1) A közös érdekű európai védelmi projektek (EDPCI-k) olyan együttműködésen alapuló ipari projektekből állnak, amelyek célja, hogy Unió-szerte megerősítsék az EDTIB versenyképességét, és egyidejűleg hozzájárulnak a tagállamok az Unió biztonsági és védelmi érdekei szempontjából kritikus katonai képességeinek fejlesztéséhez, ideértve azokat a képességeket is, amelyek hozzáférést biztosítanak valamennyi műveleti területhez, nevezetesen a szárazföldi, tengeri, légi, űr- és kiberterülethez.

(2) Az EDPCI-knek meg kell felelniük a következő kritériumok mindegyikének:

a) jelentősen erősítik az EDTIB versenyképességét, hatékonyságát és innovációs kapacitását, különösen azáltal, hogy:

i. hozzájárulnak új, határokon átnyúló együttműködések létrehozásához vagy meglévő ilyen együttműködések kiszélesítéséhez – egyebek mellett kkv-kkel és közepes piaci tőkeértékű vállalatokkal;

ii. pozitív tovagyűrűző hatásokat teremtenek a belső piacon;

iii. számottevő mértékben hozzájárulnak a piaci integrációhoz és a piac széttagoltságának csökkentéséhez;

iv. javítják a védelmi termékek interoperabilitását és csereszabatosságát; valamint

v. a stratégiai függőségek csökkentésére irányulnak, többek között az ellátás diverzifikálása és a kapacitások növelése révén;

b) hozzájárulnak az Unió biztonsági és védelmi érdekei szempontjából kritikus tagállami katonai képességek fejlesztéséhez, és összhangban vannak a biztonság és a védelem területére vonatkozó stratégiai iránytű célkitűzéseivel, a tagállamok által a KKBP keretében – különösen a képességfejlesztési tervvel összefüggésben – közösen elfogadott védelmi képességbeli prioritásokkal, valamint a CARD keretében azonosított együttműködési lehetőségekkel;

c) figyelembe veszik a tagállamok együttműködését a PESCO, valamint az EDA kezdeményezései és projektjei keretében;

d) figyelembe veszik a NATO és más partnerek által végzett releváns tevékenységeket – például a NATO védelmi tervezési folyamatát –, amennyiben e tevékenységek az Unió biztonsági és védelmi érdekeit szolgálják;

e) legalább négy tagállamot magukban foglalnak, és valamennyi tagállam és társult ország, valamint Ukrajna számára valódi lehetőséget biztosítanak az EDPCI-ben való részvételre;

f) az előnyeik kiterjednek az Unió nagyobb részére;

g) méretüket vagy hatókörüket tekintve különösen jelentősek, illetve a technológiai vagy pénzügyi kockázatok – vagy mindkét ilyen kockázat – jelentős szintű csökkentésére irányulnak;

h) potenciális általános előnyeik meghaladják a költségeiket, hosszabb távon is.

(3) A Tanács a Bizottság javaslata alapján végrehajtási jogi aktusokat fogadhat el EDPCI-k meghatározása céljából.

(4) A tagállamok koordinációt folytatnak a lehetséges EDPCI-kre vonatkozó projektjavaslatok inkluzív módon történő kidolgozása érdekében, szükség esetén az EDA támogatásával.

(5) A (3) bekezdésben említett végrehajtási jogi aktusokra irányuló javaslat előterjesztése előtt a Bizottság ellenőrzi, hogy a (4) bekezdésben említett projektjavaslatok megfelelnek-e a (2) bekezdésben felsorolt összes kritériumnak, és:

a) inkluzív módon konzultál a tagállamokkal, és figyelembe veszi a lehetséges EDPCI-kre vonatkozó véleményüket és projektjavaslataikat;

b) felkéri az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét (a továbbiakban: a főképviselő) és az EDA-t, hogy bocsássák rendelkezésre a szakértelmüket a (2) bekezdés b), c) és d) pontjában említett prioritásokkal és célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében, különös tekintettel a tagállamok által a KKBP keretében közösen elfogadott – különösen a képességfejlesztési tervvel összefüggésben együttesen kifejezett – védelmi képességbeli prioritásokra, a tagállamok által a projektjavaslatokkal kapcsolatban nyújtott információk kiegészítése érdekében; valamint

c) ellenőrzi, hogy minden tagállam, társult ország – és adott esetben Ukrajna – tájékoztatást kapott-e a projekt létrehozásáról, és lehetőséget kapott-e a részvételre.

(6) A (3) bekezdésben említett végrehajtási jogi aktusokban a Tanács:

a) meghatározza az EDPCI célkitűzéseit és jellemzőit a (2) bekezdésben megállapított kritériumokkal kapcsolatban;

b) összeállítja az EDPCI-ben a végrehajtási jogi aktus elfogadásának időpontjában részt vevő országok jegyzékét; és

c) előirányozza az EDPCI teljes pénzügyi méretét.

(7) A Tanács minősített többséggel elfogadja a (3) bekezdésben említett végrehajtási jogi aktusokat. A Tanács minősített többséggel módosíthatja a (3) bekezdésben említett projektjavaslatokat.

(8) A 10. cikk (1) bekezdésének d) pontjában említettek szerint Uniós finanszírozásra jogosult EDPCI megvalósítása csak egy vagy több, a következőkkel kapcsolatos tevékenységre terjed ki:

a) védelmi termékek közös beszerzése;

b) a védelmi termékek gyártási kapacitása tekintetében a strukturális változásokhoz való alkalmazkodás felgyorsítása és a kapcsolódó támogató tevékenységek;

c) új védelmi termékek ipari fejlesztése vagy a meglévő termékek korszerűsítése;

d) a szükséges infrastruktúra fejlesztése és beszerzése.

(9) A részt vevő tagállamok biztosítják, hogy az uniós finanszírozással támogatott EDPCI-tevékenységekhez kapcsolódó szerződésekben a 9. cikkben megállapítottakkal egyenértékű kritériumokat alkalmazzanak. Az EDPCI keretében uniós finanszírozással támogatott védelmi termékek közös beszerzése tekintetében a 11. cikk (6) bekezdése is alkalmazandó.

(10) Az EDPCI-ben részt vevő tagállamok biztosítják, hogy az EDPCI tevékenységei – ideértve az uniós finanszírozással nem támogatott tevékenységeket is – megfeleljenek a 4. cikkben és e cikk (1) bekezdésében meghatározott célkitűzéseknek, és ne befolyásolják az EDPCI megfelelését az e cikk (2) bekezdésében meghatározott kritériumoknak.

(11) A EDPCI-k kettős felhasználású képességeknek az Unió számára történő kifejlesztésére is irányulhatnak.

(12) Az EDPCI-k, valamint azok konkrét tevékenységei SEAP keretében is megvalósíthatók.

(13) Az EDPCI-k tevékenységei keretében kizárólag tagállamok és társult országok, valamint tagállamokból, illetve tagállamokból és társult országokból álló SEAP-ok jogosultak támogatásra.

(14) A Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy adott esetben részt vegyen a projektben. A részt vevő tagállamok dönthetnek úgy, hogy az EDPCI-be megfigyelőként bevonják a főképviselőt és az EDA-t.

(15) A tagállamok – az EUMSZ 107. és 108. cikkének sérelme nélkül – támogatási programokat alkalmazhatnak és adminisztratív támogatást nyújthatnak az EDPCI-khez.

(16) Az EDPCI-khez kapcsolódó gyártó létesítmények tervezése, építése és üzemeltetése a 92/43/EGK tanácsi irányelv ([40]) 6. cikkének (4) bekezdése és 16. cikke (1) bekezdésének c) pontja, valamint a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([41]) 4. cikkének (7) bekezdése értelmében vett, közérdeken alapuló kényszerítő indoknak tekinthető az 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([42]) 2. cikkének (3) bekezdése szerinti honvédelem, valamint a 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([43]) 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti közegészség és közbiztonság érdekében, feltéve, hogy teljesül az említett rendelkezésekben meghatározott többi feltétel.

(17) Azok a tagállamok, amelyek EDPCI-ben vesznek részt, évente közös jelentést nyújtanak be a Bizottságnak az EDPCI tevékenységeinek végrehajtásáról, többek között t az e cikk (10) bekezdésében meghatározott követelményeknek való megfelelésről.

(18) A Tanács a Bizottság javaslata alapján minősített többséggel módosíthatja a (3) bekezdés alapján elfogadott végrehajtási jogi aktusokat, többek között törölve valamely projektet az EDPCI-k közül, vagy hogy tükrözve a (6) bekezdésben meghatározott elemek változásait.

(19) Minden tagállam és társult ország, valamint Ukrajna számára biztosítani kell a lehetőséget arra, hogy egy EDPCI létrehozását követően csatlakozzon ahhoz, amennyiben ezt az EDPCI-ben részt vevő összes tagállam jóváhagyja.

V. FEJEZET

EURÓPAI KATONAI ÉRTÉKESÍTÉSI MECHANIZMUS

36. cikk

Európai katonai értékesítési mechanizmus

(1) Az EDTIB, valamint adott esetben az ukrán DTIB versenyképességének megerősítése érdekében – különösen az EDTIB azon képességének növelése révén, hogy biztosítsa a védelmi termékek időben és megfelelő mennyiségben történő rendelkezésre állását – európai katonai értékesítési mechanizmus jön létre.

(2) Az európai katonai értékesítési mechanizmus a következőket foglalja magában:

a) az európai katonai értékesítési katalógus létrehozása;

b) védelmi ipari készültségi tartalékok létrehozásának, kezelésének és fenntartásának lehetősége; és

c) a védelmi termékek közös beszerzésére vonatkozó eljárások elősegítését szolgáló intézkedések.

37. cikk

Európai katonai értékesítési katalógus

(1) A Bizottság az EDA-val folytatott konzultációt követően létrehozza és naprakészen tartja az EDTIB és az ukrán DTIB által kifejlesztett védelmi termékek egységes, központosított katalógusát (a továbbiakban: a katalógus). A Bizottság konzultál az EDA-val, és figyelembe veszi annak véleményét a katalógus összeállításához szükséges műszaki előírások kidolgozása során, és adott esetben beszerzi az annak létrehozásához szükséges szervezeti informatikai platformot. A tagállamokat, Ukrajnát és a gazdasági szereplőket fel kell kérni arra, hogy önkéntes alapon töltsenek fel adatokat a katalógusba.

([40]) A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

([41]) Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

([42]) Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 396., 2006.12.30., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

([43]) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről (HL L 20., 2010.1.26., 7. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

(2) Az e katalógusban szereplő védelmi termékeket a 9. cikk (1), (3) és (4) bekezdésében vagy a 26. cikk (1), (3) és (4) bekezdésében meghatározott támogathatósági kritériumoknak megfelelő gazdasági szereplők állítják elő. Ezenkívül a katalógusban fel kell tüntetni, hogy a gazdasági szereplő képes-e arra, hogy – nem társult harmadik országok vagy nem társult harmadik országbeli szervezetek által előírt korlátozások nélkül – döntsön a védelmi termék kialakításának meghatározásáról, kiigazításáról és továbbfejlesztéséről, többek között jogi hatáskörrel rendelkezik-e az olyan részegységek helyettesítésére vagy eltávolítására vonatkozóan, amely részegységekre nem társult harmadik országok vagy nem társult harmadik országbeli szervezetek által előírt korlátozások vonatkoznak. A program, az Ukrajna támogatását célzó eszköz, vagy az (EU) 2018/1092 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([44]), az (EU) 2021/697 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([45]) vagy az (EU) 2023/1525 rendelet vagy az (EU) 2023/2418 rendelet alapján kapott támogatás szintén feltüntethető a katalógusban.

38. cikk

Védelmi ipari készültségi tartalékok

(1) Olyan konzorciumok, amelyeket tagállamok, társult országok vagy Ukrajna vagy egy SEAP alkot, védelmi ipari készültségi tartalékot hozhatnak létre, kezelhetnek és tarthatnak fenn, és e célból felkérhetik az EDA-t, hogy bocsássa rendelkezésre a szakértelmét.

Az első albekezdés alkalmazásában az olyan konzorciumnak, amelyet tagállamok, társult országok vagy Ukrajna alkot, az említett országok közül legalább háromból kell állnia, amelyek közül kettő tagállam.

(2) A védelmi ipari készültségi tartalékot létrehozó tagállamok biztosítják, hogy az említett tartalék létrehozása, kezelése és fenntartása a 36. cikk (1) bekezdésében meghatározott célkitűzésekkel, valamint a 4. cikkben és adott esetben a 22. cikkben meghatározott célkitűzésekkel összhangban történjen.

(3) A védelmi ipari készültségi tartalékot létrehozó tagállamok, társult országok, Ukrajna és SEAP-ok minden tagállam, társult ország és Ukrajna számára azonnali és preferenciális beszerzési, használati vagy lízingelési lehetőséget biztosítanak az említett védelmi ipari készültségi tartalék részét képező védelmi termékekre vonatkozóan.

(4) Amennyiben a védelmi ipari készültségi tartalékot egy SEAP-pal összefüggésben hozzák létre, a program vagy az Ukrajna támogatását célzó eszköz pénzügyi támogatást nyújthat a következőkhöz:

a) védelmi termékek további mennyiségeinek közös beszerzése a SEAP által a 11. cikkel összhangban végzett közös beszerzési tevékenységek révén;

b) a SEAP létrehozása és működése egy védelmi ipari készültségi tartaléknak a 13. cikk (1) bekezdésének g) pontjával összhangban történő kezelése és fenntartása céljából.

(5) Amennyiben tagállamok, vagy adott esetben társult országok egy SEAP által létrehozott, kezelt és fenntartott védelmi ipari készültségi tartalékból vásárolnak, a beszerzést a 2009/81/EK irányelv 13. cikkének f) pontjában említett, valamely kormányzat által egy másik kormányzatnak odaítélt szerződésnek kell tekinteni.

39. cikk

A védelmi termékek közös beszerzésére vonatkozó eljárások elősegítése

Amennyiben tagállamok védelmi termékek közös beszerzésére vonatkozó megállapodást kötnek, alkalmazhatják a 11. cikk (9) és (10) bekezdésében, valamint az 52. és az 53. cikkben meghatározott szabályokat és eljárásokat, az ott meghatározott feltételek mellett.

([44]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1092 rendelete (2018. július 18.) az Unió védelmi iparának versenyképességét és innovációs képességét támogató európai védelmi ipari fejlesztési program létrehozásáról (HL L 200., 2018.8.7., 30. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj).

([45]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/697 rendelete (2021. április 29.) az Európai Védelmi Alap létrehozásáról és az (EU) 2018/1092 rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 170., 2021.5.12., 149. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj).

VI. FEJEZET

AZ EURÓPAI FEGYVERKEZÉSI PROGRAM CÉLJÁRA SZOLGÁLÓ STRUKTÚRÁK

40. cikk

Az európai fegyverkezési program céljára szolgáló struktúrák konkrét célkitűzése és tevékenységei

(1) Az európai fegyverkezési program céljára szolgáló struktúrának (SEAP) elő kell segítenie az EDTIB és – adott esetben – az ukrán DTIB versenyképességét. Ezt a védelmi termékek iránti kereslet összesítésével, valamint a védelmi termékek teljes életciklusuk alatti időben történő rendelkezésre állásának és az azokkal való, időben történő ellátásnak a biztosításával, valamint a határokon átnyúló ipari együttműködés ösztönzésével kell megvalósítani.

(2) Az (1) bekezdésben említett célkitűzés elérése érdekében a SEAP fő feladatai a következők közül legalább az egyik:

a) a védelmi termékek és technológiák közös fejlesztése, beleértve a védelmi kutatást és fejlesztést, a tesztelést és a tanúsítást; ipari kapacitásépítés, többek között ipari módon történő előállítás és piaci hasznosítás révén; valamint a kezdeti gyártáshoz vagy az üzemeltetés közbeni támogatáshoz kapcsolódó, nem rendszeres beruházások támogatása, különösen akkor, ha a védelmi termékeket a megfelelő uniós program alapján az Unió által finanszírozott tevékenységek keretében fejlesztik vagy fejlesztették ki;

b) védelmi termékek és technológiák közös beszerzése, többek között a védelmi ipari készültségi tartalékok létrehozása, kezelése és fenntartása céljából; vagy

c) a védelmi termékek közös életciklus-menedzsmentje, beleértve a pótalkatrészek beszerzését, a logisztikai vagy karbantartási szolgáltatásokat és adott esetben a köz- és magánszféra közötti partnerségek létrehozását a védelmi termékek hatékonyságának és széles körű elérhetőségének biztosítása érdekében; vagy

d) további mennyiségek rendelkezésre bocsátásának dinamikus kezelése, amely azonnali és preferenciális beszerzési, használati vagy lízingelési lehetőséget biztosít a tagállamok, a társult országok vagy Ukrajna számára a védelmi ipari készültségi tartalékokkal összefüggésben.

(3) A SEAP hatáskör-átruházási megállapodás útján megbízhat egy vagy több, a 11. cikk (2) bekezdésében említett támogatható szervezetet az e cikk (2) bekezdésében említett egy vagy több feladat végrehajtásával. A SEAP felelős annak biztosításáért, hogy az uniós jog – és különösen az e rendelet – szerinti kötelezettségei teljesüljenek.

41. cikk

A SEAP létrehozására vonatkozó követelmények

(1) Az EDTIB vagy az ukrán DTIB versenyképességének megerősítése érdekében a SEAP-nak meg kell felelnie az alábbi követelmények mindegyikének:

a) támogatja az együttműködést a védelmi termék életciklusának végéig vagy a SEAP megszüntetéséig;

b) támogatja a védelmi termékek közös fejlesztését, beszerzését vagy üzemeltetés közbeni támogatását, a tagállamok által a KKBP keretében – különösen a képességfejlesztési terv összefüggésében – közösen elfogadott védelmi képességbeli prioritásokkal összhangban;

c) kellően figyelembe veszi a NATO által végzett releváns tevékenységeket – például a NATO védelmi tervezési folyamatát – is, amennyiben e tevékenységek az Unió biztonsági és védelmi érdekeit szolgálják; valamint

d) legalább három tagból áll, amelyek közül legalább kettő tagállam.

(2) A SEAP-nak szabványosított eljárásokat kell alkalmaznia az együttműködésen alapuló fegyverkezési programok kezdeményezése és irányítása céljából. A Bizottság – a tagállamok által kifejezett álláspontok figyelembevételével – e célból iránymutatást vagy sablonokat dolgozhat ki, ideértve a projektirányításra, a beszerzésre, a pénzgazdálkodásra és a jelentéstételre vonatkozó iránymutatásokat is.

42. cikk

SEAP létrehozására irányuló kérelem

(1) A SEAP létrehozására irányuló kérelmeket a Bizottsághoz kell benyújtani. A kérelemnek a következőket kell tartalmaznia:

a) a Bizottsághoz intézett, a SEAP létrehozására irányuló kérés;

b) a SEAP-nak a 45. cikkben említett, javasolt alapszabálya, amelyet a javasolt SEAP minden tagja aláírt és megfelelő formában elfogadott;

c) a SEAP által fejlesztendő, beszerzendő vagy kezelendő védelmi termékek vázlatos leírása, különös tekintettel a 41. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott követelményekre;

d) annak a tagállamnak a nyilatkozata, amely területén a tervek szerint a SEAP létesítő okirat szerinti székhelye lesz, arról, hogy a SEAP-ot a létrehozásának időpontjától kezdődően a 2006/112/EK irányelv 143. cikke (1) bekezdésének g) pontja és 151. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében nemzetközi szervként, valamint az (EU) 2020/262 irányelv 11. cikkének (1) bekezdése értelmében nemzetközi szervezetként ismeri el;

e) amennyiben egy társult ország vagy Ukrajna a SEAP tagja lesz, nyilatkozat a SEAP legteljesebb jogképességének elismeréséről a 44. cikk (2) bekezdésével összhangban.

Az e cikk első albekezdésének d) pontja alkalmazásában a 2006/112/EK irányelv 143. cikke (1) bekezdésének g) pontjában és 151. cikke (1) bekezdésének b) pontjában, valamint az (EU) 2020/262 irányelv 11. cikkének (2) bekezdésében előírt mentességek korlátozásait és feltételeit a SEAP tagjai között létrejött megállapodásban kell rögzíteni.

(2) A Bizottság az (1) bekezdésben említett, hiánytalan kérelem kézhezvételét követően indokolatlan késedelem nélkül értékeli a kérelmet az e rendeletben meghatározott követelményekkel összhangban, és e célból felkérheti az EDA-t szakértelmének rendelkezésre bocsátására. Az értékelés eredményéről értesíteni kell a kérelmezőket, szükség esetén felkérve őket arra, hogy egészítsék ki vagy módosítsák a kérelmet.

(3) A Bizottság – figyelembe véve a (2) bekezdésben említett értékelés eredményeit – végrehajtási jogi aktus útján:

a) létrehozza a SEAP-ot abban az esetben, ha azt állapítja meg, hogy az e rendeletben foglalt követelmények teljesülnek; vagy

b) elutasítja a kérelmet abban az esetben, ha azt állapítja meg, hogy az e rendeletben foglalt követelmények nem teljesülnek – ideértve az (1) bekezdés d) pontjában említett nyilatkozat hiányát is –, azt követően, hogy lehetőséget biztosított a kérelmezőknek a kérelem kiegészítésére vagy módosítására.

(4) A kérelmezők értesítést kapnak a kérelem tárgyában hozott határozatról. Elutasítás esetén a döntést világos és pontos megfogalmazásban meg kell indokolni a kérelmezők számára.

(5) Az e cikk (3) bekezdésének a) pontjában említett, a SEAP létrehozásáról szóló végrehajtási jogi aktust a 77. cikk (4) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni és ki kell hirdetni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

43. cikk

A SEAP jogállása és székhelye

(1) A SEAP a létrehozásáról szóló végrehajtási jogi aktus hatálybalépésének napjától jogi személyiséggel rendelkezik.

(2) A SEAP-nak minden tagállamban az adott tagállam joga szerint a jogalanyoknak biztosított legteljesebb jogképességgel – különösen ingó vagyon, ingatlan és szellemi tulajdon megszerzésére, tulajdonlására és elidegenítésére, szerződéskötésre és bírósági eljárásban való részvételre való jogosultsággal – kell rendelkeznie. Minden tagállami nemzeti finanszírozó ügynökség nemzeti pénzügyi hozzájárulásra jogosult címzettnek tekinti a SEAP-ot.

(3) A SEAP-nak létesítő okirat szerinti székhellyel kell rendelkeznie valamely tagállam területén.

44. cikk

A SEAP-ban való tagságra vonatkozó követelmények

(1) A következő országok lehetnek SEAP tagjai:

a) tagállamok;

b) társult országok;

c) Ukrajna.

(2) Társult országok vagy Ukrajna akkor lehetnek a SEAP tagjai, ha a SEAP javára elismerik az adott ország joga szerint a jogalanyoknak biztosított legteljesebb jogképességet, többek között szerződések megkötése és bírósági eljárásokban való részvétel céljából.

(3) Tagállamok, társult országok vagy Ukrajna a SEAP létrehozását követően – a 45. cikkben említett alapszabályban meghatározott, tisztességes és észszerű feltételek mellett – bármikor csatlakozhatnak tagként vagy szavazati joggal nem rendelkező megfigyelőként, az említett alapszabályban meghatározott feltételek mellett.

(4) A SEAP együttműködhet Ukrajnától eltérő, nem társult harmadik országokkal vagy más nem társult harmadik országbeli jogalanyokkal is, többek között az említett jogalanyok eszközeinek, infrastruktúrájának, létesítményeinek és erőforrásainak igénybevétele révén, amennyiben az említett együttműködés nem ellentétes az Unió és tagállamai biztonsági és védelmi érdekeivel, többek között a jószomszédi kapcsolatok elvének tiszteletben tartásával.

45. cikk

A SEAP alapszabálya

(1) A SEAP alapszabályának legalább a következőket kell tartalmaznia:

a) a SEAP tagjai, a megfigyelők és adott esetben a tagokat képviselő jogalanyok felsorolása, valamint a tagság és a képviselet összetételének a 44. cikkel összhangban történő módosítására vonatkozó feltételek és eljárás;

b) a SEAP konkrét célkitűzései, feladatai és tevékenységei a 40. és a 41. cikkel összhangban, a SEAP által fejlesztendő, beszerzendő vagy kezelendő védelmi termékek vázlatos leírását is beleértve;

c) azon védelmi termékek jegyzéke, amelyek a SEAP tulajdonába fognak kerülni – ha vannak ilyenek – és héa- vagy jövedékiadó-mentességre jogosultak;

d) a SEAP létesítő okirat szerinti székhelye a 43. cikk (3) bekezdésével összhangban;

e) annak feltüntetése, hogy melyik tagállam nemzeti joga alapján kell meghatározni a SEAP-ot illetően a SEAP tagjai közötti, a SEAP tagjai és a SEAP közötti, illetve a SEAP és harmadik felek közötti jogviták rendezése tekintetében illetékes joghatóságot a 49. cikk (2) bekezdésével összhangban;

f) a SEAP megnevezése;

g) a SEAP fennállásának időtartama és a felszámolására vonatkozó eljárás az 50. cikkel összhangban;

h) azoknak a fő kritériumoknak a leírása, amelyeket a 40. cikk (1) bekezdésében meghatározott célkitűzésnek való megfelelés biztosítása érdekében a SEAP-nak a védelmi termékek beszerzése során alkalmaznia kell;

i) a felelősségi szabályok a 48. cikknek megfelelően, ideértve értékpapírok kibocsátásának a lehetőségét, amennyiben erre vonatkozó döntés születik;

j) a SEAP tagjainak jogai és kötelezettségei, beleértve a kiegyensúlyozott költségvetéshez való hozzájárulás kötelezettségét és a szavazati jogokat;

k) a SEAP irányító szervei, azok szerepe, feladatköre és összetétele, valamint a SEAP-on belüli döntéshozatali folyamat, ideértve az alkalmazandó szavazási szabályokat, különösen az alapszabály módosítását illetően, a 46. cikkel összhangban.;

l) a SEAP munkanyelvének vagy munkanyelveinek meghatározása;

m) hivatkozások a SEAP alapszabályának végrehajtására vonatkozó szabályokra;

n) a minősített adatok védelmére vonatkozó szabályok;

o) a SEAP által kifejlesztendő, beszerzendő vagy kezelendő védelmi termékek kezelésére alkalmazandó uniós és nemzeti szabályok, valamint az azoknak való megfelelés biztosítására előirányzott igazgatási kapacitások meghatározása.

Az első albekezdés k) pontjának alkalmazásában a védelmi termékek kivitelére vonatkozó megközelítéssel kapcsolatos módosításokra alkalmazandó szavazási szabályoknak – amennyiben azok szerepelnek az alapszabályban – és a pénzügyi felelősségi rendszer módosítására alkalmazandó szavazási szabályoknak meg kell felelniük az e cikk (4) bekezdésének, illetve a 48. cikk (5) bekezdésének;

(2) Amennyiben a SEAP tagjai úgy döntenek, hogy védelmi ipari készültségi tartalékot hoznak létre, az alapszabálynak tartalmaznia kell a védelmi ipari készültségi tartalék irányítására vonatkozó szabályokat.

(3) A SEAP valamennyi tagja által a 42. cikk (1) bekezdésének b) pontjával összhangban aláírt és egyhangúlag elfogadott alapszabály tartalmazhatja a védelmi termékek kivitelére vonatkozó megközelítést.

(4) A SEAP tagjainak egyhangúlag kell határozniuk a (3) bekezdésben említett, védelmi termékek kivitelére vonatkozó megközelítés minden módosításáról.

46. cikk

A SEAP alapszabályának módosítása

(1) A SEAP alapszabályának a 45. cikk (1) bekezdésének a)–k) pontjában említett ügyekkel kapcsolatos minden módosítását a 45. cikk (1) bekezdésének k) pontjával összhangban az alapszabályban meghatározott szavazási szabályokkal összhangban kell elfogadni, és azt a SEAP-nak jóváhagyás céljából be kell nyújtania a Bizottság részére.

(2) Az alapszabálynak a 45. cikk (3) bekezdésében említett ügyekkel kapcsolatos minden módosítását a 45. cikk (1) bekezdésének k) pontjával összhangban az alapszabályban meghatározott szavazási szabályokkal összhangban kell elfogadni, és arról a SEAP-nak az elfogadás napjától számított 10 napon belül értesítenie kell a Bizottságot.

(3) Az e cikk (1) és (2) bekezdésében említettektől eltérő bármely alapszabály-módosítást a 45. cikk (1) bekezdésének k) pontjával összhangban az alapszabályban meghatározott szavazási szabályokkal összhangban kell elfogadni, és azt a SEAP-nak az elfogadás napjától számított tíz napon belül be kell nyújtania a Bizottságnak.

(4) A Bizottság a (3) bekezdésben említett alapszabály-módosítás benyújtásának napjától számított 30 napon belül kifogást emelhet az említett módosítás ellen, megindokolva, hogy a módosítás miért nem felel meg e rendelet követelményeinek.

(5) A (3) bekezdésben említett alapszabály-módosítás csak akkor léphet hatályba, amikor a (4) bekezdésben említett, a kifogásra megállapított határidő lejárt, vagy a Bizottság arról lemondott, vagy a bejelentett kifogást visszavonta.

(6) Az (1), (2) és (3) bekezdésben említett alapszabály-módosítás iránti kérelemnek a következőket kell tartalmaznia:

a) a javasolt módosítás szövege vagy adott esetben az elfogadott módosítás szövege; valamint

b) az alapszabály egységes szerkezetbe foglalt módosított szövege.

47. cikk

A beszerzésre vonatkozó különös feltételek

(1) A 40. cikk (3) bekezdésével összhangban a SEAP megbízhat egy, a 11. cikk (2) bekezdésében említett támogatható szervezetet beszerzési tevékenységek végrehajtásával. Az említett szervezetnek az adott SEAP nevében vagy javára kell eljárnia.

(2) A védelmi termékek beszerzése céljából a SEAP-okat a 2009/81/EK irányelv 12. cikke c) pontjának értelmében vett nemzetközi szervezeteknek kell tekinteni. A SEAP-oknak a közbeszerzésre irányadó elvekkel – és különösen a megkülönböztetésmentesség, az egyenlő bánásmód, az arányosság és az átláthatóság elvével – összhangban meg kell határozniuk a saját beszerzési szabályaikat.

(3) Védelmi termékek beszerzése során a SEAP-nak a beszerzési eljárásaira és szerződéseire olyan kritériumokat kell alkalmaznia, amelyek biztosítják, hogy a beszerzési politikája megfeleljen a 40. cikk (1) bekezdésében említett célkitűzéseknek. A SEAP-oknak aktívan törekedniük kell arra, hogy több – különböző tagállamokból származó – jogalanyt is bevonjanak a védelmi termékek ellátási láncaiba.

(4) A 40. cikk (3) bekezdésében említett hatáskör-átruházási megállapodás megkötése esetén a megállapodás felei dönthetnek úgy, hogy a beszerzést végrehajtó szervezet beszerzési szabályait kell alkalmazni, feltéve, hogy ezek a szabályok megfelelnek az e cikk (2) bekezdésében említett elveknek, különösen a megkülönböztetésmentesség, az egyenlő bánásmód, az arányosság és az átláthatóság elvének.

(5) Amennyiben tagállamok vagy adott esetben társult országok valamely SEAP-tól – többek között egy védelmi ipari készültségi tartalékból – vásárolnak védelmi termékeket, a beszerzést a 2009/81/EK irányelv 13. cikkének f) pontjában említettek szerinti, valamely kormányzat által egy másik kormányzatnak odaítélt szerződésnek kell tekinteni.

48. cikk

Felelősség és biztosítás

(1) A SEAP felelős az adósságaiért.

(2) A SEAP-tagok kizárólag a SEAP-nak nyújtott hozzájárulásuk erejéig tartozhatnak pénzügyi felelősséggel a SEAP adósságaiért. A tagok a SEAP alapszabályában rögzíthetik, hogy a saját hozzájárulásukat meghaladó, meghatározott felelősséget vagy korlátlan felelősséget vállalnak.

(3) Ha tagjainak pénzügyi felelőssége korlátozott, a SEAP-nak megfelelő biztosítást kell kötnie a SEAP képessége létrehozásával és kezelésével kapcsolatos kockázatok fedezésére.

(4) Ha a tagjai egyhangúlag úgy határoznak, a SEAP értékpapírokat bocsáthat ki azon tagállam jogával összhangban, amelynek területén a létesítő okirat szerinti székhelye található. A SEAP-nak felelősséget kell vállalnia ezekért az értékpapírokért.

(5) A felelősségi rendszer bármilyen módosításáról vagy a SEAP-tagok pénzügyi felelősségét érintő bármely intézkedésről a tagoknak egyhangúlag kell határozniuk.

(6) Az Unió nem felelős a SEAP adósságaiért.

49. cikk

Alkalmazandó jog és joghatóság

(1) A SEAP létrehozására és belső működésére a következők irányadók:

a) az uniós jog, különösen e rendelet és a 42. cikk (3) bekezdésének a) pontjában említett végrehajtási jogi aktus;

b) a SEAP alapszabálya és annak végrehajtási szabályai;

c) az a) és a b) pontban említett jogi aktusok rendelkezései által nem, vagy csak részben szabályozott kérdések esetében azon tagállam joga, amelynek területén a SEAP létesítő okirat szerinti székhelye található.

(2) Azon esetek sérelme nélkül, amelyekben a Szerződések értelmében az Európai Unió Bírósága rendelkezik joghatósággal, a SEAP-ot illetően a tagok közötti, a tagok és a SEAP közötti, valamint a SEAP és harmadik felek közötti viták rendezésére illetékes joghatóságot azon tagállam joga határozza meg, amelynek területén a SEAP létesítő okirat szerinti székhelye található.

(3) A 40. cikk (3) bekezdésében említett hatáskör-átruházási megállapodásokban meg kell határozni, hogy melyik tagállami joghatóság rendelkezik illetékességgel az érintett hatáskör-átruházási megállapodással kapcsolatos viták rendezésére. A hatáskör-átruházási megállapodásokban rendelkezni lehet a jogviták egyezség útján történő rendezésére irányuló mechanizmusokról. Ez nem sértheti azokat az eseteket, amelyekben a Szerződések értelmében az Európai Unió Bírósága rendelkezik joghatósággal.

50. cikk

Felszámolás és fizetésképtelenség

(1) A SEAP alapszabályának meg kell határoznia a SEAP felszámolása esetén alkalmazandó eljárást, amely felszámolásra a tagok közgyűlésének határozatát követően vagy abban az esetben kerül sor, ha a Bizottság hatályon kívül helyezi az 51. cikk (7) bekezdésében említett, a SEAP létrehozásáról szóló végrehajtási jogi aktust. A felszámolás a tevékenységeknek és a védelmi termékek tulajdonjogának egy másik jogi személyre való átruházásához is vezethet.

(2) Azt követően, hogy a tagok közgyűlése elfogadta a SEAP felszámolásáról szóló határozatot, a SEAP-nak indokolatlan késedelem nélkül, és minden esetben a határozat elfogadásától számított tíz napon belül értesítenie kell erről a Bizottságot, és képviselőt kell kijelölnie a felszámolásra. A Bizottság a felszámolásról szóló határozatról megfelelő értesítést tesz közzé az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

(3) A felszámolási eljárás csak azt követően zárható le, hogy végbement a SEAP tulajdonában lévő védelmi termékek tulajdonjogának átruházása.

(4) A SEAP képviselőjének a felszámolási eljárás lezárását követően indokolatlan késedelem nélkül, és minden esetben a lezárást követő tíz napon belül értesítenie kell a Bizottságot. A Bizottság az eljárás lezárásáról megfelelő értesítést tesz közzé az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*. A SEAP az értesítés közzétételének napján szűnik meg.

(5) Abban az esetben, amikor a SEAP nem tudja megfizetni az adósságait, erről haladéktalanul értesítenie kell a Bizottságot. A Bizottság erről megfelelő értesítést tesz közzé az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

51. cikk

Jelentéstétel és ellenőrzés

(1) A SEAP-nak éves tevékenységi jelentést kell készítenie, amelynek tartalmaznia kell a 40. cikkben említett tevékenységeinek technikai leírását és az azokhoz tartozó pénzügyi beszámolót. A jelentést a pénzügyi év végétől számított hat hónapon belül kell megküldeni a Bizottságnak. A Bizottság továbbítja a jelentést az összes tagállamnak.

(2) A Bizottság összesített éves jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az összes aktív SEAP tevékenységéről.

(3) A Bizottság ajánlásokat tehet a SEAP-nak az (1) bekezdésben említett éves tevékenységi jelentésben tárgyalt kérdésekkel kapcsolatban.

(4) A SEAP és az érintett tagállamok minden olyan körülményről tájékoztatják a Bizottságot, amely súlyosan veszélyeztetheti a SEAP feladatainak ellátását, vagy akadályozhatja a SEAP-ot az e rendeletben megállapított követelmények teljesítésében.

(5) A Bizottság magyarázatot kér a SEAP-tól vagy annak tagjaitól, ha arra vonatkozó információk jutnak a tudomására, hogy a SEAP súlyosan megsérti ezt a rendeletet, a SEAP-ot létrehozó végrehajtási jogi aktust, a saját alapszabályát vagy valamely egyéb alkalmazandó jogi rendelkezést.

(6) Amennyiben a Bizottság – miután a SEAP-nak vagy tagjainak legalább két hónapos határidőt adott észrevételeik megtételére – megállapítja, hogy a SEAP súlyosan megsérti ezt a rendeletet, a SEAP-ot létrehozó végrehajtási jogi aktust, a saját alapszabályát vagy valamely egyéb alkalmazandó jogi rendelkezést, korrekciós intézkedéseket javasolhat a SEAP-nak és tagjainak.

(7) Amennyiben nem kerül sor az e cikk (6) bekezdése szerinti korrekciós intézkedések megtételére, a Bizottság hatályon kívül helyezheti a SEAP-ot létrehozó végrehajtási jogi aktust. A hatályon kívül helyező jogi aktust ki kell hirdetni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*. E jogi aktus kihirdetése a SEAP-nak az 50. cikk szerinti felszámolását vonja maga után.

VII. FEJEZET

ELLÁTÁSBIZTONSÁG

1. SZAKASZ

EGYÜTTMŰKÖDÉSEN ALAPULÓ VÉDELMI BESZERZÉS

52. cikk

Keretmegállapodások módosítása a 2009/81/EK irányelv szerinti válságokkal összefüggésben

(1) Amennyiben legalább két tagállam megállapodást köt védelmi termékek saját maguk vagy Ukrajna számára történő közös beszerzése céljából, és amennyiben az valamely, a 2009/81/EK irányelv 1. cikkének 10. pontjában meghatározott válságból fakadó sürgősség okán indokoltnak minősül, az e cikk (2)–(6) bekezdésében meghatározott szabályok alkalmazhatók az olyan keretmegállapodásokra, amelyek nem foglalnak magukban a megállapodás érdemi módosításának lehetőségére vonatkozó szabályokat. Az e cikk (2) és (3) bekezdése szabályainak alkalmazásakor azon ajánlatkérő szervnek, amely a keretmegállapodást megkötötte, be kell szereznie annak a vállalkozásnak a hozzájárulását, amellyel a keretmegállapodást megkötötte.

(2) Amennyiben a védelmi termékekre vonatkozó meglévő keretmegállapodást az e rendelet 9. cikkének (1), (3) és (4) bekezdésében meghatározott kritériumokkal egyenértékű kritériumoknak megfelelő vállalkozással kötötték, a tagállami ajánlatkérő szerv módosíthatja a szóban forgó meglévő keretmegállapodást annak érdekében, hogy új ajánlatkérő szerveket vegyen fel a keretmegállapodás részes felei közé azzal a céllal, hogy annak rendelkezései olyan ajánlatkérő szervekre is alkalmazhatók legyenek, amelyek eredetileg nem voltak részes felei a keretmegállapodásnak. A 2009/81/EK irányelv 29. cikke (2) bekezdésének első albekezdése nem alkalmazandó azokra az ajánlatkérő szervekre, amelyek eredetileg nem voltak részes felei a keretmegállapodásnak.

(3) A 2009/81/EK irányelv 29. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdésétől eltérve, az említett irányelv 8. cikke szerinti értékhatárt meghaladó becsült értékű, keretmegállapodáson alapuló szerződések odaítélésekor a tagállami ajánlatkérő szerv a keretmegállapodás értékének legfeljebb 100 %-áig lényegesen módosíthatja az említett keretmegállapodásban meghatározott mennyiségeket, amennyiben a szóban forgó keretmegállapodást olyan vállalkozással kötötték, amely megfelel az e rendelet 9. cikkének (1), (3) és (4) bekezdésében meghatározott kritériumokkal egyenértékű kritériumoknak, és amennyiben a módosítás feltétlenül szükséges e cikk (2) bekezdésének alkalmazásához.

(4) Amennyiben a szerződés indexálási rendelkezést is magában foglal, a (3) bekezdésben említett érték kiszámításakor az aktualizált értéket kell referenciapontnak tekinteni.

(5) A (2) és a (3) bekezdésben említett esetekben az egyenlő jogok és kötelezettségek elvét kell alkalmazni a keretmegállapodásban részes ajánlatkérő szervek közötti kapcsolatokra, különösen ami a beszerzett további mennyiségek költségét illeti.

(6) Azon ajánlatkérő szerveknek, amelyek az e cikk (2) vagy (3) bekezdésében említett esetekben módosítottak egy adott keretmegállapodást, erről hirdetményt kell közzétenniük az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*. Az ilyen hirdetményt a 2009/81/EK irányelv 32. cikkével összhangban kell közzétenni.

53. cikk

Hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás alkalmazását indokoló esetek a védelmi együttműködési kezdeményezésekkel összefüggésben

Amennyiben egy tagállami ajánlatkérő szerv egy, a tagállamok és adott esetben egy vagy több társult ország vagy Ukrajna közötti, a katonai képességek konvergenciájának előmozdítását célzó nemzetközi megállapodáson vagy egyezményen alapuló új, valódi védelmi együttműködési kezdeményezést hoz létre vagy egy ilyen, már meglévő kezdeményezéshez csatlakozik, a 2009/81/EK irányelv 28. cikke (1) bekezdésének e) pontjával összhangban szerződést ítélhet oda valamely vállalkozás számára, vagy védelmi vonatkozású termékre vonatkozó keretmegállapodást köthet valamely vállalkozással, feltéve, hogy az alábbi feltételek mindegyike teljesül:

a) az érintett vállalkozás megfelel a 9. cikk (1), (3) és (4) bekezdésében megállapítottakkal egyenértékű kritériumoknak;

b) az e cikk bevezető mondatában említett védelmi együttműködési kezdeményezést azelőtt indították meg, hogy az érintett tagállam ajánlatkérő szerve megindította volna a beszerzési eljárást;

c) az e cikk bevezető mondatában említett védelmi együttműködési kezdeményezésben részt vevő valamely másik tagállam már odaítélt egy szerződést az említett vállalkozásnak, vagy már megkötött egy védelmi vonatkozású termékre vonatkozó keretmegállapodást az említett vállalkozással;

d) a beszerzendő védelmi termék megegyezik az e cikk c) pontjában említettel, vagy csak kisebb módosításokon esett át ahhoz képest;

e) a szerződés odaítélésére, illetve a keretmegállapodás megkötésére szükség van az e cikk b) pontjában említett védelmi együttműködési kezdeményezés megvalósításához.

2. SZAKASZ

FELKÉSZÜLTSÉG

54. cikk

Az engedélyezési eljárás felgyorsítása a válság szempontjából releváns termékek időben történő rendelkezésre állása és az azokkal való, időben történő ellátás érdekében

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a gyártólétesítmények tervezésével, építésével és üzemeltetésével, a bemeneti anyagok Unión belüli szállításával, valamint a végtermékek minősítésével és tanúsításával kapcsolatos közigazgatási kérelmeket hatékonyan és időben feldolgozzák. E célból valamennyi érintett nemzeti hatóságnak gondoskodnia kell arról, hogy az ilyen kérelmeket a jogi lehetőségekhez mérten a lehető leggyorsabban kezeljék.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a tervezési és engedélyezési eljárás során a válság szempontjából releváns védelmi termékeket előállító üzemek és létesítmények építése és üzemeltetése elsőbbséget élvezzen az adott egyedi esettel kapcsolatos jogi érdekek mérlegelése során.

55. cikk

A kölcsönös tanúsítási folyamat megkönnyítése

(1) A tagállamok elfogadják a védelmi célú nemzeti tanúsító hatóságok jegyzékét, és megküldik azt a Bizottságnak, amely a jegyzéket a tagállamok rendelkezésére bocsátja.

(2) A Bizottság – az EDA véleményének figyelembevételével – végrehajtási jogi aktusok útján összeállítja és naprakészen tartja a tagállamok által meghatározott védelmi célú nemzeti tanúsító hatóságok hivatalos jegyzékét. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 77. cikk (4) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(3) Valamely tagállam tanúsító hatósága információkat kérhet egy másik tagállam tanúsító hatóságától egy bizonyos védelmi termék tanúsításának hatályára vonatkozóan.

(4) Az (1) bekezdésben említett nemzeti tanúsító hatóságoknak együtt kell működniük az e rendelet szerinti feladataik ellátása során, és e célból minden szükséges támogatást meg kell adniuk a többi tagállam hatóságainak. A Bizottság a védelmi termékek belső piacon történő hatékony és eredményes mozgásának előmozdítása érdekében támogatást nyújt ehhez az együttműködéshez, adott esetben felkérve az EDA-t szakértelmének rendelkezésre bocsátására.

56. cikk

A védelmi ellátási láncok feltérképezése

(1) Az uniós védelmi ellátási láncok feltérképezésének célja ezen ellátási láncok erősségeinek és gyengeségeinek elemzése, amelynek során különös hangsúlyt kell helyezni a szűk keresztmetszetekre. E feltérképezésnek adott esetben alapul kell szolgálnia a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz 21. és 34. cikkben említett munkaprogramjainak a kidolgozásához.

(2) Az uniós védelmi ellátási láncok feltérképezésének a következő, rendszeresen elvégzendő tevékenységekből kell állnia:

a) a védelmi termékek releváns gyártási kapacitásainak és ellátási láncainak az (5) bekezdés szerinti azonosítása;

b) a válság szempontjából releváns termékeknek és a hozzájuk kapcsolódó gyártási kapacitásoknak a (9) bekezdés szerinti azonosítása;

c) a (6), a (7) és a (8) bekezdés alapján gyűjtött adatok összesítése, keresztellenőrzése és értékelése;

d) korai előrejelző mutatóknak a (11) bekezdés szerinti azonosítása; és

e) a válság szempontjából releváns termékek fő beszállítóinak és azok gyártási kapacitásainak a (12) és (13) bekezdés szerinti azonosítása.

(3) A (2) bekezdés b), c) és d) pontjában említett tevékenységeket a Bizottság végzi a védelmi ellátásbiztonsági tanáccsal (a továbbiakban: a tanács) együttműködve. A (2) bekezdés a) és e) pontjában említett tevékenységeket a tagállamok végzik. Az egyes tagállamok felkérhetik a Bizottságot, hogy a nevükben ő végezze a (2) bekezdés a) és e) pontjában említett tevékenységeket.

(4) A Bizottság a tanáccsal folytatott konzultációt követően keretet és módszertant dolgoz ki a válság szempontjából releváns termékek azonosításához – hangsúlyt helyezve a meglévő szűk keresztmetszetekre, valamint a kapcsolódó uniós gyártási kapacitásokra –, továbbá e termékek ellátási láncainak feltérképezéséhez. Ennek a módszertannak a tagállamokban már esetlegesen létező keretekre vagy módszertanokra kell épülnie. E célból a tanács ajánlásokat adhat ki a válság szempontjából releváns termékek ellátási láncainak feltérképezéséhez megfelelő információtípusokra, az információk közlésével kapcsolatos műszaki előírásokra és formátumokra, valamint e közlés gyakoriságára vonatkozóan.

(5) A (4) bekezdés szerint kidolgozott keret és módszertan alapján a tagállamok a területükön azonosítják a védelmi termékek releváns gyártási kapacitásait és ellátási láncait, és az említett azonosítás eredményéről tájékoztatják a Bizottságot.

(6) A Bizottság összesíti a tagállamok által az (5) bekezdés alapján szolgáltatott adatokat, és keresztellenőrzést végez a válság szempontjából releváns termékek jegyzékének összeállítása és a kapcsolódó gyártási kapacitások azonosítása, valamint az ilyen termékek uniós ellátási láncai erősségeinek és gyengeségeinek az értékelése céljából.

(7) A tagállamok által szolgáltatott adatok kiegészítése céljából a Bizottság a feltérképezés elvégzéséhez a következőket használja fel: a gazdasági szereplőktől származó, nyilvánosan és kereskedelmi forgalomban rendelkezésre álló adatok és releváns nem bizalmas információk, valamint a hasonló – többek között a nyersanyagokra, a félvezetőkre és a megújuló energiára vonatkozó uniós jogszabályokkal összefüggésben végzett – elemzések eredményei, az EDA idevágó tevékenységeinek eredményei, az 58. cikk alapján elvégzett stressztesztek eredményei, továbbá a 85. cikk (2) bekezdése alapján elvégzett értékelés eredményei.

(8) Amennyiben a (6) és a (7) bekezdésben említett adatok nem elegendők a (6) bekezdés szerinti feladatainak ellátásához, a Bizottság felkérheti az érintett ellátási láncokban részt vevő, az Unióban székhellyel rendelkező érintett szereplőket, hogy önkéntes alapon szolgáltassanak információkat azon tagállam részére, amelynek területén a címzett gazdasági szereplő gyártási telephelye található. A Bizottság e kérelemben egyértelműen jelzi, hogy a gazdasági szereplő szabadon elutasíthatja az ilyen kérelmet. Az információkérésben meg kell adni a címzett gazdasági szereplő gyártási telephelye szerinti tagállam illetékes nemzeti hatóságainak azon elérhetőségét, amelyre a választ meg kell küldeni. Amennyiben a gazdasági szereplő úgy dönt, hogy a kért információkat az érintett tagállam rendelkezésére bocsátja, az érintett tagállam az említett információkat a Bizottság rendelkezésére bocsátja.

(9) A Bizottság végrehajtási jogi aktus útján összeállítja és rendszeresen naprakésszé teszi a válság szempontjából releváns termékek jegyzékét. Ezt a végrehajtási jogi aktust a 77. cikk (4) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(10) A Bizottság évente vagy a tanács 76. cikk (5) bekezdésében említett tagjai egyikének kérésére tájékoztatja a tanácsot a feltérképezés összesített eredményeiről. Ezek az eredmények minősített adatnak minősülnek.

(11) A Bizottság a (4), a (6) és a (7) bekezdés alapján végzett tevékenységek eredményei alapján, a tanáccsal folytatott konzultációt követően elkészíti a korai előrejelző mutatók jegyzékét, amely mutatók célja azon tényezők azonosítása, amelyek megzavarhatják, veszélyeztethetik vagy negatívan befolyásolhatják a válság szempontjából releváns termékekkel való ellátást. A Bizottság – a tanáccsal folytatott konzultációt követően – rendszeresen, de legalább kétévente felülvizsgálja a korai előrejelző mutatók jegyzékét.

(12) A tagállamok az e cikk (9) bekezdésében említett végrehajtási jogi aktus elfogadását követően indokolatlan késedelem nélkül, adott esetben a Bizottsággal és az EDA-val együttműködve azonosítják a válság szempontjából releváns termékeknek a területükön letelepedett fő beszállítóit. Az egyes tagállamok értesítik az általuk az e bekezdés alapján azonosított, a területükön letelepedett, válság szempontjából releváns termékeket biztosító fő beszállítókat, és tájékoztatják őket a válság szempontjából releváns termékek ellátásában bekövetkező zavarokra vonatkozó, az 57. cikk (1) bekezdésének c) pontja szerinti jelentéstételi kötelezettségről. Ezen értesítésnek tartalmaznia kell azon illetékes nemzeti hatóságok releváns elérhetőségi adatait is, amelyek részére az említett jelentést meg kell küldeni.

(13) A (12) bekezdésben említett fő beszállítók azonosítása során figyelembe lehet venni a következő elemeket:

a) a beszállító piaci részesedése az adott, válság szempontjából releváns termék piacán;

b) a beszállító jelentősége a tekintetben, hogy az Unióban megfelelő szintű kínálat maradjon fenn valamely, válság szempontjából releváns termékből, figyelembe véve az adott termék biztosításához szükséges alternatív eszközök rendelkezésre állását az Unióban; vagy

c) az a hatás, amelyet a beszállító által biztosított, válság szempontjából releváns termék ellátási zavara gyakorolhat a belső piac működésére.

(14) E cikk (10) bekezdésének sérelme nélkül, az e cikk alapján megszerzett információkat a 80. cikkben meghatározott titoktartási kötelezettségeknek megfelelően kell kezelni.

(15) Ez a cikk nem érinti az egyes tagállamok jogát az alapvető biztonsági érdekeiknek az EUMSZ 346. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban történő védelmére.

57. cikk

Nyomon követés

(1) A tagállamok és a Bizottság – a tanáccsal együttműködve – rendszeresen nyomon követik az 56. cikk (9) bekezdésével összhangban azonosított, a válság szempontjából releváns termékekkel való ellátáshoz szükséges uniós gyártási kapacitásokat annak érdekében, hogy azonosítani lehessen az említett termékekkel való ellátást érintő lehetséges kockázatokat. A nyomon követés során:

a) a Bizottság – a tanáccsal együttműködve – nyomon követi az 56. cikk (11) bekezdése szerint azonosított korai előrejelző mutatókat, többek között a nemzeti szinten gyűjtött adatokon alapuló, a tagállamoktól érkezett információk összesítése révén;

b) a tagállamok – a korai előrejelző mutatók fényében – nyomon követik, hogy a válság szempontjából releváns termékeknek az 56. cikk (12) bekezdésében említett fő beszállítói el tudják-e végezni tevékenységeiket, és jelentést tesznek a tanácsnak minden olyan eseményről, amely kedvezőtlen és tartós következményekkel járhat e termékek időben történő rendelkezésre állására és az azokkal való, időben történő ellátásra nézve;

c) amennyiben a válság szempontjából releváns termékek fő beszállítói olyan ellátási zavarokat észlelnek, amelyek jelentősen befolyásolhatják az említett termékek előállításával kapcsolatos tevékenységeiket, e zavarokról jelentést kell tenniük a letelepedési helyük szerinti tagállamnak, és az érintett tagállam ezt az információt indokolatlan késedelem nélkül közli a Bizottsággal;

d) a Bizottság – a tanáccsal folytatott konzultációt követően – legjobb gyakorlatokat azonosít a válság szempontjából releváns termékekkel való ellátáshoz kapcsolódó megelőző kockázatcsökkentésre és az említett termékekkel való ellátáshoz szükséges uniós gyártási kapacitások fokozott átláthatóságára vonatkozóan.

A Bizottság a tanáccsal folytatott konzultációt követően meghatározza az első albekezdésben említett nyomon követés gyakoriságát.

(2) A Bizottság és a tagállamok az (1) bekezdésben említett nyomon követésből eredő adminisztratív terhek minimalizálása érdekében különös figyelmet fordítanak a kkv-kra, és szükség esetén célzott segítséget nyújthatnak.

(3) A Bizottság – a tanáccsal folytatott konzultációt követően – felkérheti a válság szempontjából releváns termékeknek az 56. cikk (12) bekezdésében említett fő beszállítóit, a tagállamokat, a nemzeti védelmi ipari szövetségeket és az egyéb érintett érdekelt feleket arra, hogy az e cikk (1) bekezdése első albekezdésének a) pontja szerinti nyomonkövetési tevékenységek elvégzése céljából önkéntes alapon tájékoztatást nyújtsanak.

(4) Az e cikk (1) bekezdése első albekezdése b) pontjának alkalmazása céljából a tagállamok önkéntes alapon információkat kérhetnek a válság szempontjából releváns termékeknek az 56. cikk (12) bekezdésében említett fő beszállítóitól, amennyiben ez szükséges és arányos lépést jelent.

(5) A (3) bekezdés alkalmazása céljából a tagállamok illetékes hatóságai jegyzéket állítanak össze és vezetnek a válság szempontjából releváns termékek olyan fő beszállítóinak az elérhetőségi adatairól, amelyek a területükön telepedtek le. Ezt a jegyzéket továbbítani kell a Bizottság részére. A tanácson belül a Bizottság meghatározza az elérhetőségi adatok jegyzékének szabványosított formátumát.

(6) A tagállamok a bizalmas üzleti információk védelmének sérelme nélkül további – különösen a válság szempontjából releváns termékekkel való ellátáshoz kapcsolódóan Unió-szerte azonosított problémákra és a válság szempontjából releváns termékek beszerzésére, megvásárlására vagy gyártására vonatkozó releváns jövőbeli nemzeti szintű intézkedésekre vonatkozó –releváns információkat bocsátanak a tanács rendelkezésére.

(7) Az e cikk szerinti nyomonkövetési tevékenységek során gyűjtött információk alapján a Bizottság rendszeresen jelentést készít a tanács számára, amelyben összefoglalja megállapításait. Ez a jelentés minősített adatnak minősül. A tanácsnak össze kell ülnie, hogy kiértékelje a jelentés eredményeit, valamint hogy – adott esetben – potenciális megoldásokat azonosítson a közös érdekű kérdések vonatkozásában. A Bizottság – a tanáccsal folytatott konzultációt követően – ezekre az ülésekre adott esetben meghívhatja a nemzeti védelmi ipari szövetségeket, a válság szempontjából releváns termékeknek az 56. cikk (12) bekezdésében említett fő beszállítóit, valamint a tudományos körök és a civil társadalom szakértőit.

(8) Ez a cikk nem érinti az egyes tagállamok jogát az alapvető biztonsági érdekeiknek az EUMSZ 346. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban történő védelmére.

58. cikk

Stressztesztek

(1) A Bizottság a tanáccsal folytatott konzultációt követően azonosítja a stressztesztek elvégzése szempontjából releváns témákat.

(2) A Bizottság – az e cikk (1) bekezdése szerint meghatározott releváns témák figyelembevételével – stressztesztet végez és koordinál, beleértve a 60. cikkben említett ellátási válságok előrejelzését és az azokra való felkészülést célzó szimulációkat is, és különösen:

a) olyan forgatókönyveket és paramétereket dolgozhat ki, amelyek figyelembe veszik az ellátási válságokhoz kapcsolódó sajátos kockázatokat, hogy ezáltal értékelni lehessen a válság szempontjából releváns termékek biztosítására és a belső piac megfelelő működésére gyakorolt potenciális hatást;

b) megkönnyítheti és ösztönözheti a szükséghelyzeti felkészültségre vonatkozó stratégiák kidolgozását;

c) a stressztesztek elvégzését követően – a tanáccsal együttműködve – kockázatcsökkentő intézkedéseket határozhat meg.

(3) A Bizottság rendszeresen végezhet a (2) bekezdés szerinti stressztesztet. A tanácsnak ajánlásokat kell megfogalmaznia a stressztesztek elvégzésének gyakoriságára vonatkozóan.

(4) A Bizottság az összes tagállam képviselőjét felkéri arra, hogy vegyenek részt a (2) bekezdésben említett stressztesztekben. A tanáccsal folytatott konzultációt követően a Bizottság felkérheti a főképviselő, az EDA vagy más érintett szereplők képviselőit is, hogy vegyenek részt az említett stressztesztekben.

(5) Két vagy több tagállam kérésére a Bizottság stressztesztet végezhet e tagállamok adott földrajzi területein vagy határ menti régióiban.

(6) Az e cikk szerint elvégzett stressztesztek befejezését követően a Bizottság közli az eredményeket a részt vevő tagállamokkal. A Bizottság indokolatlan késedelem nélkül megküld a tanácsnak egy olyan jelentést, amely a stressztesztek eredményein alapuló ajánlásokat tartalmaz. Ezek az eredmények és az említett jelentés minősített adatnak minősülnek.

59. cikk

Riasztások és megelőző intézkedések

(1) Amennyiben valamely tagállam illetékes hatósága a válság szempontjából releváns termékkel való ellátás súlyos zavarának kockázatáról szerez tudomást, vagy konkrét és megbízható információkkal rendelkezik a valamely, válság szempontjából releváns termékkel való ellátást lényegesen befolyásoló bármely egyéb releváns kockázati tényezőről vagy eseményről, indokolatlan késedelem nélkül riasztja a tanácsot.

(2) Annak megállapításakor, hogy a válság szempontjából releváns termékkel való ellátás súlyos zavarának kockázata indokol-e az (1) bekezdés szerinti riasztást, a tagállamok figyelembe veszik a következőket:

a) azon gazdasági szereplők piaci pozíciója, amelyeket a zavar érinthet;

b) a potenciális zavar várható időtartama;

c) a potenciális zavar által érintett földrajzi terület és a belső piacnak a potenciális zavar által érintett hányada, valamint a potenciális zavar lehetséges határokon átnyúló hatásai, továbbá a különösen sérülékeny vagy veszélyeztetett földrajzi területekre gyakorolt lehetséges hatása; és

d) a potenciális zavar hatása a válság szempontjából releváns termékekkel való ellátásra.

(3) Amennyiben a tanács vagy a Bizottság – például a korai előrejelző mutatók alapján, illetve az (1) bekezdés szerinti riasztás vagy a nemzetközi partnerektől érkező tájékoztatás útján – a válság szempontjából releváns termékekkel való ellátás súlyos zavarának kockázatáról szerez, vagy konkrét és megbízható információkkal rendelkezik a valamely, válság szempontjából releváns termékkel való ellátást lényegesen befolyásoló bármely egyéb releváns kockázati tényezőről vagy eseményről, a Bizottság indokolatlan késedelem nélkül végrehajtja a következő megelőző intézkedéseket:

a) összehívja a tanács rendkívüli ülését a következő intézkedések koordinálása érdekében:

   i. az érintett, válság szempontjából releváns termékek rendelkezésre állását és az azokkal való ellátást érintő potenciális zavarok súlyosságának megvitatása;

   ii. javaslattétel a Bizottságnak arra, hogy kezdeményezzen intézkedéseket az II. és III. fejezettel összhangban;

   iii. az illetékes tagállami hatóságok megközelítéseinek megvitatása és a legjobb gyakorlataik megosztása, többek között a válság szempontjából releváns termékek fő beszállítói felkészültségi állapotának értékelése céljából;

   iv. a tagállamok felkérése arra, hogy megelőző intézkedések azonosítása, előkészítése és esetleges koordinálása céljából kezdjenek párbeszédet a válság szempontjából releváns termékekkel való ellátáshoz szükséges uniós gyártási kapacitásokkal kapcsolatban érdekelt feleknek minősülő szereplőkkel;

   v. annak megvitatása, hogy a 60. cikkben említett ellátási válsághelyzet aktiválása szükséges és arányos lépés lenne-e;

b) a tanáccsal folytatott konzultációt követően az Unió nevében konzultációkat vagy együttműködést kezd az érintett harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel annak érdekében, hogy a nemzetközi kötelezettségekkel összhangban együttműködésen alapuló megoldásokat lehessen találni az ellátási lánc zavarainak megelőzésére vagy kezelésére, ami adott esetben a megfelelő nemzetközi fórumokon történő koordinációt is magában foglalhatja;

c) biztosítja a vonatkozó uniós programokkal és jogi aktusokkal való szinergiákat.

(4) Ez a cikk nem érinti az egyes tagállamok jogát az alapvető biztonsági érdekeiknek az EUMSZ 346. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban történő védelmére.

3. SZAKASZ

AZ ELLÁTÁSI VÁLSÁGOK ENYHÍTÉSE

60. cikk

Az ellátási válsághelyzet aktiválása

(1) Úgy kell tekinteni, hogy ellátási válság áll fenn, ha:

a) súlyos zavarok állnak fenn – vagy ilyen zavarok bekövetkezésének közvetlen kockázata fenyeget – a válság szempontjából releváns termékek biztosítása tekintetében; és

b) e súlyos zavarok, illetve a bekövetkezésük közvetlen kockázata a válság szempontjából releváns, védelmi terméknek nem minősülő termékek tekintetében olyan eltérő nemzeti intézkedések elfogadását eredményeznék vagy valószínűsíthetően eredményeznék, amelyek súlyos negatív hatással vannak a belső piac megfelelő működésére – ideértve különösen az ilyen, válság szempontjából releváns termékek határokon átnyúló kereskedelmét akadályozó tényezőket –, valamint az Unió védelmi ellátási láncainak működésére.

(2) Amennyiben az 59. cikkel összhangban a Bizottság vagy a tanács súlyos zavar kockázatáról szerez tudomást a válság szempontjából releváns termékekkel való ellátást illetően, vagy konkrét és megbízható információkkal rendelkezik az ilyen termékekkel való ellátást lényegesen befolyásoló bármely egyéb releváns kockázati tényezőről vagy eseményről, a Bizottság az említett tanáccsal folytatott konzultációt követően értékeli, hogy teljesülnek-e az e cikk (1) bekezdésében meghatározott feltételek. Ezen értékelés során figyelembe kell venni az ellátási válsághelyzet által az érintett, válság szempontjából releváns termékek Unión belüli ellátási láncaira gyakorolt potenciális hatásokat és következményeket, az 58. cikk alapján elvégzett stressztesztek eredményeit, valamint az egyéb releváns uniós válságkezelési kereteken belül végzett értékeléseket. Amennyiben az említett értékelés konkrét és megbízható bizonyítékkal szolgál, a Bizottság a tanáccsal folytatott konzultációt követően javasolhatja a Tanácsnak az ellátási válsághelyzet aktiválását. Amikor a Bizottság javaslatot tesz a Tanácsnak az ellátási válsághelyzet aktiválására, erről tájékoztatja a Parlamentet.

(3) A Tanács – a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel eljárva – tanácsi végrehajtási jogi aktus útján aktiválhatja az ellátási válsághelyzetet. Az ellátási válsághelyzet időtartamát a végrehajtási jogi aktusban kell meghatározni, és az a válsághelyzet kezdeti aktiválásakor nem haladhatja meg a 12 hónapot. A végrehajtási jogi aktusban azt is meg kell határozni, hogy a 62. és a 63. cikkben foglalt intézkedések közül melyeket aktiválják. Emellett a végrehajtási jogi aktusban azt is meg lehet határozni, hogy ezeket az intézkedéseket mely, válság szempontjából releváns, védelmi terméknek nem minősülő termékek esetében aktiválják.

(4) A Tanács minősített többséggel módosíthatja a (3) bekezdésben említett javaslatot.

(5) A Bizottság rendszeresen, de legalább háromhavonta jelentést tesz a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek az ellátási válsághelyzet alakulásáról.

(6) Az ellátási válsághelyzet időtartamának lejárta előtt a Bizottság – a tanács által megfogalmazott ajánlás figyelembevételével – értékeli, hogy indokolt-e annak meghosszabbítása. Amennyiben ez az értékelés konkrét és megbízható bizonyítékot szolgáltat arra vonatkozóan, hogy az ellátási válsághelyzet aktiválásának feltételei továbbra is teljesülnek, a Bizottság – a tanáccsal folytatott konzultációt követően – javasolhatja a Tanácsnak az ellátási válsághelyzet meghosszabbítását.

(7) A Tanács – a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel eljárva – tanácsi végrehajtási jogi aktus útján meghosszabbíthatja az ellátási válsághelyzetet. A meghosszabbítás időtartama nem haladhatja meg a 12 hónapot, és azt a tanácsi végrehajtási jogi aktusban meg kell határozni.

(8) Az ellátási válsághelyzet során a Bizottság a tanáccsal folytatott konzultációt követően értékeli az ellátási válsághelyzet idő előtti megszüntetésének helyénvalóságát. Amennyiben az értékelés erre utal, a Bizottság javasolhatja a Tanácsnak a válsághelyzet megszüntetését.

(9) A Tanács – a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel elfogadott végrehajtási jogi aktus útján – megszüntetheti az ellátási válsághelyzetet a (3) vagy a (7) bekezdésben említett végrehajtási jogi aktusban meghatározott lejárati időpont előtt.

(10) Az ellátási válsághelyzet során a Bizottság – valamely tagállam kérésére vagy a saját kezdeményezésére – szükség szerint összehívja a tanács rendkívüli üléseit. A 76. cikk (10) bekezdésével összhangban a tanácsnak – adott esetben – magas szintű ipari képviselőket kell meghívnia, hogy a válság szempontjából releváns termékekkel kapcsolatos kérdések megvitatása céljából különleges formációban ülésezzenek. A tagállamok a tanácson belül szorosan együttműködnek a Bizottsággal az olyan uniós és nemzeti intézkedések koordinálásának biztosítása érdekében, amelyek az érintett, válság szempontjából releváns, védelmi terméknek nem minősülő termékek védelmi ellátási láncai tekintetében kerültek meghozatalra.

(11) Azon időtartam lejártakor, amelyre az ellátási válsághelyzetet aktiválták vagy meghosszabbították, vagy az ellátási válsághelyzet idő előtti megszüntetésekor a 62. és a 63. cikkel összhangban hozott intézkedések azonnal hatályukat vesztik. Ennek ellenére a 63. cikk (7) és (9) bekezdésével összhangban elfogadott végrehajtási jogi aktusok az érintett kiemelt fontosságú kérelmek vagy kiemelt fontosságú megrendelések teljesítéséig továbbra is alkalmazandók.

(12) A Bizottság és a tagállamok az ellátási válsághelyzet lejártát vagy idő előtti megszüntetését követő hat hónapon belül aktualizálják az Unió védelmi ellátási láncainak 56. és 57. cikk szerinti feltérképezését és nyomon követését, figyelembe véve az ellátási válság során szerzett tapasztalatokat.

61. cikk

Ellátási válsággal kapcsolatos eszköztár

(1) Az ellátási válsághelyzet 60. cikk szerinti aktiválása esetén, és ha az az Unión belüli ellátási válság kezelése érdekében szükséges, a Bizottság meghozhatja a 62. és a 63. cikkben előírt intézkedéseket, a Tanács által a 60. cikk (3) bekezdésével összhangban elfogadott végrehajtási jogi aktusban meghatározottaknak megfelelően.

(2) A Bizottság – a tanáccsal folytatott konzultációt követően – az (1) bekezdésben említett intézkedések alkalmazását az olyan, válság szempontjából releváns, védelmi terméknek nem minősülő termékekre korlátozza, amelyeket érint az ellátási válság miatt előállt súlyos zavar, vagy az ilyen zavarok bekövetkezésének közvetlen kockázata. Az (1) bekezdésben említett intézkedések alkalmazásának arányosnak kell lennie, és az érintett, válság szempontjából releváns termékek uniós ellátási láncait érintő súlyos zavarok kezeléséhez vagy az ilyen zavarok bekövetkezése közvetlen kockázatának mérsékléséhez szükséges mértékre kell korlátozódnia, valamint a lehető legjobban az Unió érdekét kell szolgálnia. Ezen intézkedések alkalmazása során el kell kerülni, hogy aránytalan adminisztratív terhek háruljanak különösen a kkv-kra.

(3) Az ellátási válsághelyzet 60. cikk szerinti aktiválása esetén és amennyiben az az Unión belüli ellátási válság kezeléséhez szükséges, a tanácsnak megfelelő és hatékony intézkedéseket kell mérlegelnie, és tanácsot kell adnia azokkal kapcsolatban.

(4) A Bizottság rendszeresen tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot az (1) bekezdéssel összhangban hozott intézkedésekről, és megindokolja fellépését.

(5) A Bizottság – a tanács által megfogalmazott ajánlás figyelembevételével – iránymutatást nyújt a 62. és a 63. cikkben meghatározott intézkedések végrehajtására és alkalmazására vonatkozóan.

62. cikk

Információkérések

(1) Ha a Tanács a 60. cikk (3) bekezdésével összhangban aktiválja az e cikk szerinti intézkedést, a Bizottság – amennyiben nem elegendőek a rendelkezésre álló információk – felkérhet valamely, válság szempontjából releváns, védelmi terméknek nem minősülő termékek gyártásához hozzájáruló gazdasági szereplőt – azon tagállam előzetes beleegyezésével, amelynek területén az említett gazdasági szereplő gyártási telephelye található –, hogy meghatározott határidőn belül nyújtson tájékoztatást az említett tagállam részére a gyártási képességeiről, a gyártási kapacitásairól és az aktuális elsődleges zavarokról. Az érintett tagállam a Bizottság rendelkezésére bocsátja a kért információkat. A kért információknak az ellátási válság jellegének értékeléséhez, illetve a lehetséges mérséklési intézkedések meghatározásához és értékeléséhez szükséges mértékre kell korlátozódniuk.

(2) A Bizottság – az (1) bekezdés szerinti információkérés elindítása előtt és azon tagállam előzetes beleegyezésével, amelynek területén az érintett gazdasági szereplő gyártási telephelye található – önkéntes konzultációt folytathat reprezentatív számú érintett gazdasági szereplővel, hogy meghatározza az említett kérés megfelelő és arányos tartalmát. A Bizottság a tanáccsal együttműködve készíti elő az információkérést.

(3) A Bizottság indokolatlan késedelem nélkül továbbítja az információkérés másolatát azon tagállam illetékes nemzeti hatóságának, amelynek területén az érintett gazdasági szereplő gyártási telephelye található.

(4) Az információkérésben:

a) meg kell jelölni annak jogalapját;

b) az információkérésnek a szükséges minimumra kell korlátozódnia és arányosnak kell lennie a kért adatok részletessége és mennyisége, valamint a kért adatokhoz való hozzáférés gyakorisága tekintetében;

c) figyelembe kell venni a gazdasági szereplő jogos érdekeit és az adatok rendelkezésre bocsátásához szükséges költségeket és erőfeszítéseket;

d) annak tartalmaznia kell az érintett gazdasági szereplő gyártási telephelye szerinti tagállam illetékes nemzeti hatóságainak azon elérhetőségét, amelyre a választ meg kell küldeni;

e) meg kell határozni azt a határidőt, amelyen belül az információt az érintett tagállam rendelkezésére kell bocsátani; és

f) meg kell jelölni a 72. cikkben meghatározott szankciókat.

(5) Amennyiben az érintett tagállam az (1) bekezdéssel összhangban beleegyezik az információkérés megindításába, úgy dönthet, hogy a Bizottság által az e cikk (2) és (4) bekezdésének megfelelően előkészített információkérést közvetlenül az érintett gazdasági szereplőhöz intézi.

(6) Minden érintett gazdasági szereplőnek – vagy az adott gazdasági szereplő képviseletére megfelelően felhatalmazott bármely személynek – egyedi alapon kell a kért információkat az érintett tagállam rendelkezésére bocsátania.

(7) Az érintett tagállam biztosítja, hogy a Bizottság indokolatlan késedelem nélkül kézhez kapja a kért információkat.

(8) Amennyiben egy harmadik ország valamely, az Unióban letelepedett gazdasági szereplőtől információt kér a válság szempontjából releváns, védelmi terméknek nem minősülő termékekkel való ellátással kapcsolatos tevékenységeit illetően, a gazdasági szereplő időben tájékoztatja azon tagállamot, amelynek területén a gyártási telephelye található. Az említett tagállam pedig tájékoztatja a Bizottságot, mégpedig oly módon, hogy az érintett tagállam és a Bizottság hasonló információkat tudjon kérni a gazdasági szereplőtől. A Bizottság tájékoztatja a tanácsot a harmadik országtól érkezett információkérés tényéről.

(9) Amennyiben egy gazdasági szereplő az e cikk szerinti kérésre helytelen, hiányos vagy félrevezető információt szolgáltat, vagy az előírt határidőn belül nem szolgáltat információt, a 72. cikknek megfelelően pénzbírságot kell rá kiszabni, kivéve, ha a gazdasági szereplő alapos okból nem szolgáltatta a kért információt, vagy alapos okból nem szolgáltatta azt az előírt határidőn belül, ideértve különösen azt, ha az információkérés gazdasági szereplő általi feldolgozása jelentősen megzavarhatja a gazdasági szereplő működését, vagy ha az információ minősített, és kizárólag nemzeti használatra engedélyezettnek van jelölve, illetve ha annak hozzáférhetővé tétele jelentősen károsíthatná a gazdasági szereplő üzleti tevékenységét.

(10) A Bizottság és az érintett tagállam biztonságos eszközöket használ az információkérés elindítására és a 80. cikkel összhangban megszerzett információk kezelésére.

(11) Ez a cikk nem érinti a tagállamok jogát az alapvető biztonsági érdekeiknek az EUMSZ 346. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban történő védelmére.

63. cikk

Védelmi terméknek nem minősülő termékek előresorolása

(1) Amennyiben a Tanács a 60. cikk (3) bekezdésével összhangban aktiválja az e cikk szerinti intézkedést, az a tagállam, amely súlyos nehézségekkel szembesül a válság szempontjából releváns termékekkel való ellátásra vonatkozó megrendelések leadása vagy ilyen termékekkel való ellátáshoz kapcsolódó szerződések teljesítése során, kérést intézhet a Bizottsághoz arra irányulóan, hogy az kérjen fel valamely gazdasági szereplőt egy olyan konkrét megrendelés elfogadására vagy előresorolására, amely válság szempontjából releváns, védelmi terméknek nem minősülő termékekre irányul.

(2) Az (1) bekezdésben említett kérés esetén – amennyiben a válság szempontjából releváns, védelmi terméknek nem minősülő termékek gyártása vagy az azokkal való ellátás az e fejezetben meghatározott egyéb intézkedések útján nem valósítható meg – a Bizottság kérést intézhet az érintett gazdasági szereplőhöz azt követően, hogy:

a) konzultációt folytatott az érintett gazdasági szereplő gyártási telephelye szerinti tagállammal, és megkapta annak előzetes beleegyezését; és

b) konzultációt folytatott azzal a tagállammal, amelynek területén az érintett gazdasági szereplő ügyvezetési struktúrája található.

(3) A (2) bekezdésben említett kérelemnek tartalmaznia kell a jogalapjára vonatkozó információkat, és abban meg kell határozni a termékeket, specifikációikat és mennyiségeiket, valamint az és a megrendelés teljesítésének és befejezésének ütemtervét és határidejét, továbbá meg kell jelölni a kiemelt fontosságú kérelemhez folyamodást alátámasztó indokokat.

(4) A Bizottság igazolja, hogy a (2) bekezdésben említett kérelem címzettjeinek és kedvezményezettjeinek kiválasztása megkülönböztetésmentes módon történt, és megfelel az uniós versenyszabályoknak.

(5) A Bizottság a (2) bekezdésben említett kérelmet olyan objektív, tényszerű, mérhető és megalapozott adatokra alapozza, amelyek bizonyítják, hogy a szóban forgó előresorolás elengedhetetlen a belső piac megfelelő működésének biztosításához, továbbá figyelembe veszi az érintett gazdasági szereplő jogos érdekeit, valamint az ellátási lánc gyártási sorrendjének megváltoztatásához szükséges költségeket és erőfeszítéseket.

(6) Az érintett gazdasági szereplő a (2) bekezdésben említett kérelem kézhezvételétől számított öt munkanapon belül válaszol a Bizottságnak, és közli, hogy elfogadja vagy elutasítja a kérelmet. Amennyiben a helyzet sürgőssége ezt szükségessé teszi, a Bizottság a sürgősség indokolása alapján felkérheti a gazdasági szereplőt, hogy rövidebb határidőn belül válaszoljon.

(7) Amennyiben az a gazdasági szereplő, amelyhez a (2) bekezdésben említett kérelmet címezték, kifejezetten elfogadta azt, a Bizottság – végrehajtási jogi aktus útján – kiemelt fontosságú kérelmet fogad el, amelyben meghatározza a következőket:

a) a gazdasági szereplő által teljesítendő, kiemelt fontosságú kérelem jogalapja;

b) a kiemelt fontosságú kérelem tárgyát képező, válság szempontjából releváns termékek jegyzéke, a termékek specifikációi, az ár, és az a mennyiség, amelyben e termékeket szállítani kell;

c) azon határidők, amelyeken belül a kiemelt fontosságú kérelmet teljesíteni kell;

d) a kiemelt fontosságú kérelem kedvezményezettjei;

e) a szerződéses felelősség alóli mentesülés az e cikk (12) bekezdésben meghatározott feltételek szerint; és

f) a 72. cikkben meghatározott szankciók az említett végrehajtási jogi aktusból fakadó kötelezettségek be nem tartásának esetére.

(8) Amennyiben a gazdasági szereplő elutasítja a (2) bekezdésben említett kérelmet, részletesen meg kell indokolnia az elutasítást a Bizottság számára.

(9) A gazdasági szereplő által e cikk (8) bekezdése alapján nyújtott indokolás kellő figyelembevételével a Bizottság – a gazdasági szereplő érintett gyártási telephelye szerinti tagállammal és a gazdasági szereplő ügyvezetési struktúrájának helye szerinti tagállammal folytatott konzultációt követően és e tagállamok előzetes beleegyezésével –végrehajtási jogi aktus révén kiemelt fontosságú megrendelést fogadhat el, amelyben kötelezi az érintett gazdasági szereplőt a megrendelés teljesítésére. A Bizottság megindokolja, hogy az arányosság elvével és a gazdasági szereplőnek az Európai Unió Alapjogi Chartája szerinti alapvető jogaival összhangban és az (1) bekezdésben leírt körülmények tükrében miért volt szükség a végrehajtási jogi aktus elfogadására. Minden ilyen végrehajtási jogi aktusnak tartalmaznia kell a (7) bekezdésben említett információkat.

(10) A Bizottság a következő esetekben nem adja ki a kiemelt fontosságú megrendelés:

a) a gazdasági szereplő elégtelen gyártási képesség vagy gyártási kapacitás vagy technikai okok miatt nem képes teljesíteni a kiemelt fontosságú megrendelést, még a megrendelés preferenciális kezelése mellett sem; vagy

b) a megrendelés teljesítése észszerűtlen gazdasági terhet jelentene, és különös nehézségeket, így többek között az üzletmenet-folytonossághoz kapcsolódó lényeges kockázatokat okozna a gazdasági szereplőnek.

(11) A (6) bekezdésben említett kiemelt fontosságú kérelmekre és a (9) bekezdésben említett kiemelt fontosságú megrendelésekre az alábbi követelmények alkalmazandók:

a) azokat méltányos és észszerű áron kell leadni, megfelelően figyelembe véve a gazdasági szereplőnek a kiemelt fontosságú kérelmek vagy a kiemelt fontosságú megrendelések teljesítésekor – a meglévő szerződéses kötelezettségeihez képest – keletkező alternatív költségeit;

b) azoknak előnyt kell élvezniük minden, a magánjog vagy a közjog szerinti – a kiemelt fontosságú kérelem vagy a kiemelt fontosságú megrendelés tárgyát képező, a válság szempontjából releváns termékekhez kapcsolódó – teljesítési kötelezettséggel szemben, a katonai célú megrendelésekkel közvetlenül összefüggő kötelezettségek kivételével.

(12) Azok a gazdasági szereplők, amelyekhez a (7) bekezdés szerinti kiemelt fontosságú kérelmet intéztek, vagy amelynél a (9) bekezdés szerinti kiemelt fontosságú megrendelést adtak le, nem felelősek olyan szerződéses kötelezettség megszegéséért, amelyre valamely tagállam joga irányadó, feltéve, hogy:

a) a szerződéses kötelezettség megszegése szükséges a kért előresorolásnak való megfeleléshez;

b) a (7) vagy a (9) bekezdésben említett végrehajtási jogi aktusban előírtakat teljesítették; és

c) a kiemelt fontosságú kérelem elfogadásának adott esetben nem egy korábbi szerződéses kötelezettség jogszerűtlen elkerülése volt az egyetlen célja.

(13) A kiemelt fontosságú kérelem vagy a kiemelt fontosságú megrendelés és az Unió bármely más előresorolási mechanizmusa szerinti intézkedés közötti bármely ütközést meg kell vitatni a tanácsban, és azt a Bizottság oldja fel, a közérdek mérlegelése alapján.

(14) Az a gazdasági szereplő, amelyhez a (7) bekezdés szerinti kiemelt fontosságú kérelmet intéztek, vagy amelynél a (9) bekezdés szerinti kiemelt fontosságú megrendelést adtak le, kérheti a Bizottságtól a (7) vagy a (9) bekezdésben említett végrehajtási jogi aktus módosítását, amennyiben úgy ítéli meg, hogy ez az alábbi indokok valamelyike alapján kellően indokolt:

a) a gazdasági szereplő elégtelen gyártási képesség vagy gyártási kapacitás miatt nem képes teljesíteni a kiemelt fontosságú kérelmet vagy a kiemelt fontosságú megrendelést, még a kérelem, illetve a megrendelés preferenciális kezelése mellett sem;

b) a kérelem vagy a megrendelés teljesítése észszerűtlen gazdasági terhet jelentene, és különös nehézségeket okozna a gazdasági szereplőnek.

(15) A gazdasági szereplőnek minden olyan releváns és megalapozott információt rendelkezésre kell bocsátania, amely lehetővé teszi a Bizottság számára a (14) bekezdés szerinti, módosítás iránti kérelem megalapozottságának értékelését.

(16) A gazdasági szereplő által benyújtott indokok és bizonyítékok vizsgálata alapján a Bizottság – a gazdasági szereplő gyártási telephelye szerinti tagállammal és a gazdasági szereplő ügyvezetési struktúrájának helye szerinti tagállammal folytatott konzultációt követően – módosíthatja végrehajtási jogi aktusát annak érdekében, hogy az érintett gazdasági szereplőt részben vagy egészben mentesítse az e cikk szerinti kötelezettségei alól.

(17) Amennyiben egy, az Unióban letelepedett gazdasági szereplő valamely harmadik ország olyan intézkedésének hatálya alá tartozik, amely egy válság szempontjából releváns – védelmi terméknek nem minősülő – termékre vonatkozó, kiemelt fontosságú megrendelést vagy kiemelt fontosságú kérelmet von maga után, erről értesítenie kell a Bizottságot. A Bizottság ezt követően tájékoztatja az ellátásbiztonsági tanácsot a szóban forgó intézkedés meglétéről.

(18) Amennyiben az a gazdasági szereplő, amelyhez a (7) bekezdés szerinti kiemelt fontosságú kérelmet intéztek, vagy amelynél a (9) bekezdés szerinti kiemelt fontosságú megrendelést adtak le, szándékosan vagy súlyos gondatlanságból nem tesz eleget a szóban forgó kérelemnek vagy megrendelésnek, a 72. cikkel összhangban pénzbírságot szabnak ki rá, kivéve, ha:

a) a gazdasági szereplő elégtelen gyártási képesség vagy gyártási kapacitás miatt vagy technikai okokból nem képes teljesíteni a kiemelt fontosságú kérelmet vagy a kiemelt fontosságú megrendelést; vagy

b) a megrendelés teljesítése észszerűtlen gazdasági terhet jelentene, és különös nehézségeket, így többek között az üzletmenet-folytonossághoz kapcsolódó lényeges kockázatokat okozna a gazdasági szereplőnek.

(19) A Bizottság végrehajtási jogi aktust fogad el, amelyben meghatározza a kiemelt fontosságú kérelmek és a kiemelt fontosságú megrendelések működésének gyakorlati és működési szabályait, beleértve a kiemelt fontosságú megrendelések tárgyát képező, válság szempontjából releváns termékek árának meghatározására szolgáló módszertant is.

(20) Az e cikkben említett végrehajtási jogi aktusokat a 77. cikk (4) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(21) Ez a cikk nem érinti az egyes tagállamok jogát az alapvető biztonsági érdekeiknek az EUMSZ 346. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összhangban történő védelmére.

4. SZAKASZ

BIZTONSÁGI VONATKOZÁSÚ ELLÁTÁSI VÁLSÁGHELYZET

64. cikk

A biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet aktiválása

(1) Biztonsági vonatkozású ellátási válság akkor áll fenn, ha:

a) súlyos zavarok állnak fenn – vagy ilyen zavarok bekövetkezésének közvetlen kockázata fenyeget – a válság szempontjából releváns termékek biztosítása tekintetében, ideértve például az Unió biztonságával kapcsolatos események hatásából fakadó zavarokat; és

b) e súlyos zavarok, illetve a bekövetkezésük közvetlen kockázata a válság szempontjából releváns védelmi termékek tekintetében olyan eltérő nemzeti intézkedések elfogadását eredményeznék vagy valószínűsíthetően eredményeznék, amelyek súlyos negatív hatással vannak a belső piac megfelelő működésére, ideértve különösen az ilyen, válság szempontjából releváns védelmi termékek Unión belüli, határokon átnyúló kereskedelmét akadályozó, a védelmi termékek jelentős hiányát okozó tényezőket.

(2) Amennyiben az 59. cikkel összhangban a Bizottság vagy a tanács súlyos zavar kockázatáról szerez tudomást a válság szempontjából releváns védelmi termékekkel való ellátást illetően, vagy konkrét és megbízható információkkal rendelkezik az ilyen termékekkel való ellátást lényegesen befolyásoló bármely egyéb releváns kockázati tényezőről vagy eseményről, a Bizottság a tanáccsal folytatott konzultációt követően értékeli, hogy teljesülnek-e az e cikk (1) bekezdésében meghatározott feltételek. Ezen értékelés során figyelembe kell venni a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet által az Unión belüli védelmi ellátási láncokra gyakorolt potenciális hatásokat és következményeket, az 58. cikk alapján elvégzett stressztesztek eredményeit, valamint az egyéb releváns uniós válságkezelési kereteken belül végzett értékeléseket. Amennyiben az említett értékelés konkrét és megbízható bizonyítékkal szolgál, a Bizottság az ellátásbiztonsági tanáccsal folytatott konzultációt követően javasolhatja a Tanácsnak a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet aktiválását. Amikor a Bizottság javaslatot tesz a Tanácsnak a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet aktiválására, erről tájékoztatja a Parlamentet.

(3) Annak a 2. cikk szerinti értékelésekor, hogy az e cikk (1) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülnek-e, a Bizottság figyelembe veszi különösen azt, hogy azonosítottak-e a KKBP területén az Unió és tagállamai biztonsági és védelmi érdekeit érintő válságot, így például azt, hogy a válság okán aktiválták-e az EUSZ 42. cikkének (7) bekezdése szerinti kölcsönös segítségnyújtási záradékot.

(4) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel elfogadott végrehajtási jogi aktus révén aktiválhatja a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzetet. A biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet időtartamát a végrehajtási jogi aktusban kell meghatározni, és az a válsághelyzet kezdeti aktiválásakor nem haladhatja meg a 12 hónapot. A végrehajtási jogi aktusban azt is meg kell határozni, hogy a 65–71. cikkben foglalt intézkedések közül melyeket kell aktiválni. Emellett a végrehajtási jogi aktusban azt is meg lehet határozni, hogy ezeket az intézkedéseket mely, a válság szempontjából releváns védelmi termékek esetében kell aktiválni.

(5) A Tanács minősített többséggel módosíthatja a (4) bekezdésben említett javaslatot.

(6) A Bizottság rendszeresen, de legalább háromhavonta jelentést tesz a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet alakulásáról.

(7) Legkésőbb három héttel a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet időtartamának lejárta előtt a Bizottság a tanács ajánlását figyelembe véve jelentést nyújt be a Tanácsnak, amelyben megvizsgálja, hogy az említett időtartamot meg kell-e hosszabbítani. A jelentésben elemezni kell különösen az e fejezet alapján korábban aktivált intézkedések hatását. Amennyiben ez az értékelés konkrét és megbízható bizonyítékot szolgáltat arra vonatkozóan, hogy a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet aktiválásának feltételei továbbra is teljesülnek, a Bizottság – a tanáccsal folytatott konzultációt követően – javasolhatja a Tanácsnak a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet meghosszabbítását.

(8) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel elfogadottvégrehajtási jogi aktus révén meghosszabbíthatja a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzetet. A meghosszabbítás időtartama nem haladhatja meg a 6 hónapot, és azt a végrehajtási jogi aktusban meg kell határozni. A végrehajtási jogi aktusban azt is meg kell határozni, hogy a 65–71. cikkben foglalt intézkedések közül melyek alkalmazandók továbbra is, illetve adott esetben melyek kerülnek aktiválásra. A Tanács minősített többséggel ismételten úgy határozhat, hogy meghosszabbítja a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet aktiválása által érintett időszakot, amennyiben ez a biztonsági vonatkozású ellátási válság kezelése érdekében indokolt.

(9) A Bizottság a biztonsági vonatkozású ellátási válság kezeléséhez szükségesnek ítélt számú alkalommal javasolhatja a Tanácsnak, hogy – a (7) bekezdésben meghatározott feltételek mellett – hosszabbítsa meg a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzetet. Amennyiben a Bizottság ilyen javaslatot terjeszt elő, a (8) bekezdés alkalmazandó.

(10) A biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet során a Bizottság a tanáccsal folytatott konzultációt követően értékeli a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet idő előtti megszüntetésének helyénvalóságát. Amennyiben az értékelés erre utal, a Bizottság javasolja a Tanácsnak a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet megszüntetését.

(11) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel elfogadott végrehajtási jogi aktus révén megszüntetheti a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzetet a (4) vagy a (8) bekezdésben említett végrehajtási jogi aktusban meghatározott lejárati időpont előtt.

(12) Azon időtartam lejártakor, amelyre a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzetet aktiválták vagy meghosszabbították, vagy a biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet megszüntetésekor a 65–71. cikkel összhangban hozott intézkedések azonnal hatályukat vesztik. Ennek ellenére a 66. cikk (6) bekezdésével összhangban elfogadott végrehajtási jogi aktusok az érintett kiemelt fontosságú kérelmek teljesítéséig továbbra is alkalmazandók.

A 65–71. cikkben meghatározott intézkedések előkészítése és végrehajtása során a Bizottság lehetőség szerint szorosan együttműködik a tanáccsal, amelynek kellő időben tanácsot kell adnia. A Bizottság tájékoztatja az ellátásbiztonsági tanácsot a meghozott intézkedésekről. A biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet során a Bizottság – valamely tagállam kérésére vagy a saját kezdeményezésére – szükség szerint összehívja a tanács rendkívüli üléseit. A 76. cikk (10) bekezdésével összhangban a tanácsnak – adott esetben – magas szintű ipari képviselőket kell meghívnia, hogy az érintett védelmi termékekkel kapcsolatos kérdések megvitatása céljából különleges formációban ülésezzenek. A tagállamok a tanácson belül szorosan együttműködnek a Bizottsággal az olyan uniós és nemzeti intézkedések koordinálásának biztosítása érdekében, amelyek az érintett, válság szempontjából releváns védelmi termék védelmi ellátási láncai tekintetében kerültek meghozatalra.

(13) A biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet aktiválása esetén a Bizottság javasolhatja a Tanácsnak, hogy aktiválja a 62. és a 63. cikkben előírt intézkedéseket az e cikkekben meghatározott feltételek szerint, valamint a 60. és a 61. cikkben előírt intézkedéseket.

65. cikk

Információkérések

Amennyiben a Tanács a 64. cikk (4) bekezdésével összhangban aktiválja az e cikk szerinti intézkedést, a Bizottság meghozhatja a 62. cikkben előírt intézkedéseket a válság szempontjából releváns védelmi termékekkel kapcsolatban, az ott meghatározott feltételekkel összhangban.

66. cikk

Védelmi termékek előresorolása

(1) Amennyiben a Tanács a 64. cikk (4) bekezdésével összhangban aktiválja az e cikk szerinti intézkedést, egy tagállam felkérheti a Bizottságot, hogy intézzen kérelmet az említett tagállam területén gyártási telephellyel rendelkező gazdasági szereplőhöz arra irányulóan, hogy az fogadjon el vagy soroljon előre egy válság szempontjából releváns védelmi–termékekre irányuló bizonyos megrendelést, hogy ezáltal kezelni lehessen azokat a súlyos nehézségeket, amelyekkel az adott tagállam vagy más tagállam az ilyen termékekkel való ellátásra vonatkozó megrendelések leadása vagy az ilyen termékekkel való ellátásra vonatkozó szerződések végrehajtása során szembesül.

(2) Az (1) bekezdésben említett felkérés esetén – amennyiben a válság szempontjából releváns védelmi termékek gyártása vagy az azokkal való ellátás nem valósítható meg az e fejezetben meghatározott bármely más intézkedés útján – a Bizottság azt követően intézhet kérelmet az érintett gazdasági szereplőhöz, hogy:

a) konzultációt folytatott az érintett gazdasági szereplő gyártási telephelye szerinti tagállammal, és megkapta annak előzetes beleegyezését; valamint

b) konzultációt folytatott azzal a tagállammal, amelynek területén az érintett gazdasági szereplő ügyvezetési struktúrája található, és megkapta e tagállam előzetes beleegyezését.

A Bizottság a kérelmében egyértelműen jelzi, hogy a gazdasági szereplő elutasíthatja azt.

(3) A (2) bekezdésben említett kérelemnek tartalmaznia kell a jogalapjára vonatkozó információkat, és abban meg kell határozni a termékeket, specifikációikat és mennyiségeiket, valamint a megrendelés teljesítésének és befejezésének ütemtervét és határidejét, továbbá meg kell jelölni a kiemelt fontosságú kérelemhez folyamodást alátámasztó indokokat.

(4) A Bizottság igazolja, hogy a (2) bekezdésben említett kérelmek címzettjeinek és kedvezményezettjeinek kiválasztása megkülönböztetésmentes módon történt, és megfelel az uniós versenyszabályoknak.

(5) A Bizottság a (2) bekezdésben említett kérelmeket olyan objektív, tényszerű, mérhető és megalapozott adatokra alapozza, amelyek bizonyítják, hogy a szóban forgó előresorolás elengedhetetlen a belső piac megfelelő működésének biztosításához, továbbá figyelembe veszi az érintett gazdasági szereplő jogos érdekeit, valamint az ellátási lánc gyártási sorrendjének megváltoztatásához szükséges költségeket és erőfeszítéseket.

(6) Amennyiben az a gazdasági szereplő, amelyhez a (2) bekezdésben említett kérelmet intézték, kifejezetten elfogadta a kérelmet, a Bizottság végrehajtási jogi aktus révén, az érintett gazdasági szereplő gyártási telephelye szerinti tagállammal és a gazdasági szereplő ügyvezetési struktúrájának helye szerinti tagállammal folytatott konzultációt követően és e tagállamok előzetes beleegyezésével kiemelt fontosságú kérelmet fogad el, amelyben meghatározza a következőket:

a) a gazdasági szereplő által teljesítendő, kiemelt fontosságú kérelem jogalapja;

b) a kiemelt fontosságú kérelem tárgyát képező, válság szempontjából releváns termékek jegyzéke, e termékek specifikációi, és az a mennyiség, amelyben e termékeket szállítani kell;

c) azon határidők, amelyeken belül a kiemelt fontosságú kérelmet teljesíteni kell;

d) a kiemelt fontosságú kérelem kedvezményezettjei;

e) azon szerződéses kötelezettségek köre, amelyekkel szemben a kiemelt fontosságú kérelem elsőbbséget élvez;

f) a szerződéses felelősség alóli mentesülés az e cikk (8) bekezdésében meghatározott feltételek szerint; valamint

g) a 72. cikkben meghatározott szankciók az említett végrehajtási jogi aktusból fakadó kötelezettségek be nem tartásának esetére.

Az e cikk első albekezdésében említett végrehajtási jogi aktust a 77. cikk (4) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(7) A (6) bekezdésben említett, kiemelt fontosságú kérelmek:

a) méltányos és észszerű árakkal nyújtandók be, megfelelően figyelembe véve a gazdasági szereplőnek a kiemelt fontosságú kérelem teljesítésekor – a meglévő szerződéses kötelezettségeihez képest – keletkező alternatív költségeit; és

b) elsőbbséget élveznek a kiemelt fontosságú kérelem tárgyát képező, válság szempontjából releváns termékekkel kapcsolatos magánjogi vagy közjogi szerződéses kötelezettségekkel szemben, a (6) bekezdésben említett végrehajtási jogi aktusban meghatározott feltételek szerint.

(8) A (6) bekezdés szerinti kiemelt fontosságú kérelmet teljesíteni köteles gazdasági szereplő nem felelős olyan szerződéses kötelezettség megszegéséért, amelyre valamely tagállam joga irányadó, feltéve, hogy:

a) a szerződéses kötelezettség megszegése feltétlenül szükséges a kért előresorolásnak való megfeleléshez;

b) teljesülnek a (6) bekezdésben említett végrehajtási jogi aktusban előírtak; és

c) a kiemelt fontosságú kérelem elfogadásának nem egy korábbi teljesítési kötelezettség jogszerűtlen elkerülése volt az egyetlen célja.

(9) Az a gazdasági szereplő, amelyhez kiemelt fontosságú kérelmet intéztek, kérheti a Bizottságtól a (6) bekezdésben említett végrehajtási jogi aktus módosítását, amennyiben úgy ítéli meg, hogy ez az alábbi okok valamelyike alapján kellően indokolt:

a) a gazdasági szereplő a gyártási képességének vagy gyártási kapacitásának elégtelensége miatt nem képes teljesíteni a kiemelt fontosságú kérelmet, még a kérelem preferenciális kezelése mellett sem;

b) a kérelem teljesítése észszerűtlen gazdasági terhet jelentene és különös nehézségeket okozna a gazdasági szereplőnek.

(10) A gazdasági szereplőnek minden olyan releváns és megalapozott információt rendelkezésre kell bocsátania, amely lehetővé teszi a Bizottság számára a (9) bekezdésben említett, módosítás iránti kérelem megalapozottságának értékelését.

(11) A gazdasági szereplő által benyújtott indokok és bizonyítékok vizsgálata alapján a Bizottság – az érintett gazdasági szereplő gyártási telephelye szerinti tagállammal és az érintett gazdasági szereplő ügyvezetési struktúrájának helye szerinti tagállammal folytatott konzultációt követően, és e tagállamok előzetes beleegyezésével – módosíthatja végrehajtási jogi aktusát annak érdekében, hogy az érintett gazdasági szereplőt részben vagy egészben mentesítse az e cikk szerinti kötelezettségei alól.

(12) Amennyiben egy gazdasági szereplő, miután kifejezetten elfogadta a megrendelések előresorolására irányuló, a Bizottságtól kapott kérést, – szándékosan vagy súlyos gondatlanságból – nem tesz eleget az e megrendelések előresorolására vonatkozó kötelezettségének, a 72. cikkel összhangban pénzbírságot kell kiszabni rá, kivéve, ha:

a) a gazdasági szereplő a gyártási képességének vagy gyártási kapacitásának elégtelensége miatt vagy technikai okokból nem képes teljesíteni a kiemelt fontosságú kérelmet; vagy

b) a kérelem teljesítése észszerűtlen gazdasági terhet jelentene és különös nehézségeket, így többek között az üzletmenet-folytonossághoz kapcsolódó lényeges kockázatokat okozna a gazdasági szereplőnek.

(13) Amennyiben egy, az Unióban letelepedett gazdasági szereplő valamely harmadik ország olyan intézkedésének hatálya alá tartozik, amely válság szempontjából releváns védelmi terméket érintő kiemelt fontosságú kérelmet von maga után, erről értesítenie kell a Bizottságot. A Bizottság ezt követően tájékoztatja a tanácsot a szóban forgó intézkedés meglétéről. A Bizottság adott esetben konzultálhat a tanáccsal az említett intézkedésre válaszul meghozandó bármely megfelelő lépésről.

(14) Ez a cikk nem érinti az egyes tagállamok jogát az alapvető biztonsági érdekeiknek az EUMSZ 346. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összhangban történő védelmére.

67. cikk

Válság szempontjából releváns védelmi termékek Unión belüli transzferei

(1) Amennyiben a Tanács a 64. cikk (4) bekezdésével összhangban aktiválja az e cikk szerinti intézkedést, és a 2009/43/EK irányelvnek és a tagállamok említett irányelv szerinti előjogainak sérelme nélkül, a tagállamok gondoskodnak az Unión belüli transzferekkel kapcsolatos kérelmek hatékony és időben történő feldolgozásáról. E célból valamennyi érintett nemzeti hatóságnak gondoskodnia kell arról, hogy az ilyen kérelmeket a jogi lehetőségekhez mérten a lehető leggyorsabban kezelje. Az e rendelet 64. cikkének (4) bekezdésében említett tanácsi végrehajtási jogi aktusban meg kell határozni azt az időkeretet, amelyen belül az érintett nemzeti hatóságoknak kezelniük kell a kérelmeket, és amely időkeret kezdete azon időpont, amikor a kérelmezőtől minden szükséges információt kézhez kaptak. Ez az időkeret nem lehet két hétnél hosszabb.

(2) Amennyiben egy tagállam a 2009/43/EK irányelv 4. cikkének (8) bekezdésével összhangban kiviteli korlátozást ír elő válság szempontjából releváns termékeknek minősülő részegységekre vonatkozóan, az adott tagállam nem írhat elő további engedélyeket az érintett részegységek Unión belüli transzferéhez, amennyiben a címzett olyan felhasználási nyilatkozatot nyújt be, amelyben kijelenti, hogy az említett transzferengedély hatálya alá tartozó részegységeket védelmi termékbe építik be vagy fogják beépíteni, és azok önmagukban nem transzferálhatók vagy exportálhatók. Ez nem érinti a címzetteknek a 2009/43/EK irányelv 10. cikkében meghatározott kötelezettségeit.

68. cikk

Veszélyhelyzeti védelmi innovációs tevékenységek támogatása

Amennyiben a Tanács a 64. cikk (4) bekezdésével összhangban aktiválja az e cikk szerinti intézkedést, a program keretében támogathatónak minősülnek a következő tevékenységek valamelyikéhez kapcsolódó innovációs tevékenységek:

a) olyan tevékenységek, amelyek célja a védelmi termékek szállítási átfutási idejének jelentős mértékű lerövidítése;

b) olyan tevékenységek, amelyek célja a védelmi termékek műszaki előírásainak jelentős egyszerűsítése a tömeggyártás lehetővé tétele érdekében;

c) olyan tevékenységek, amelyek célja a védelmi termékek gyártási folyamatának jelentős egyszerűsítése a tömeggyártás lehetővé tétele érdekében; vagy

d) olyan tevékenységek, amelyek célja a részegységek helyettesítése az Unióban rendelkezésre álló vagy könnyen adaptálható, illetve az Unión belüli gazdasági egységek által időben kifejleszthető alternatívákkal.

69. cikk

Tanúsítás

(1) Amennyiben a Tanács a 64. cikk (4) bekezdésével összhangban aktiválja az e cikk szerinti intézkedést, a tagállamok biztosítják, hogy a válság szempontjából releváns védelmi termékek tanúsításával és szükség esetén e termékek technikai kiigazításával kapcsolatos közigazgatási eljárásokat az alkalmazandó nemzeti jogszabályaiknak megfelelően a lehető leggyorsabban bonyolítsák le.

(2) Amennyiben a nemzeti jogban létezik ilyen státusz, a válság szempontjából releváns védelmi termékek tanúsítását a lehető legnagyobb jelentőségűnek kell minősíteni.

(3) Ezen intézkedés aktiválása esetén az egyik tagállamban tanúsított, válság szempontjából releváns védelmi termékeket egy másik tagállamban is tanúsítással rendelkező termékeknek kell tekinteni anélkül, hogy e termékeket további ellenőrzésnek kellene alávetni.

(4) A 64. cikk (4) bekezdésében említett végrehajtási jogi aktus pontosabb rendelkezéseket állapíthat meg ezen intézkedés hatályára vonatkozóan.

(5) Ez a cikk nem érinti az egyes tagállamok jogát az alapvető biztonsági érdekeiknek az EUMSZ 346. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összhangban történő védelmére.

70. cikk

Nemzeti szintű gyorsított engedélyezési eljárások

Amennyiben a Tanács az e rendelet 64. cikkének (4) bekezdésével összhangban aktiválja az e cikk szerinti intézkedést, a válság szempontjából releváns védelmi termékekkel való ellátás biztonsága a 92/43/EGK irányelv 6. cikkének (4) bekezdése és 16. cikke (1) bekezdésének c) pontja, valamint a 2000/60/EK irányelv 4. cikkének (7) bekezdése értelmében vett, kiemelkedően fontos közérdeken alapuló kényszerítő indoknak tekinthető. Ezért a kapcsolódó gyártólétesítmények tervezése, megépítése és üzemeltetése kiemelkedően fontos közérdeknek tekinthető, feltéve, hogy az említett rendelkezésekben meghatározott többi feltétel teljesül.

71. cikk

Válság szempontjából releváns védelmi termékek gyártásának folyamatossága

(1) Amennyiben a Tanács az e rendelet 64. cikkének (4) bekezdésével összhangban aktiválja az e cikk szerinti intézkedést, és amennyiben a releváns gyártási tevékenységekre a 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([46]) alkalmazandó, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy alkalmazzák a 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 17. cikkének (3) bekezdésében előírt eltéréseket, vagy a területükön gyártási telephellyel rendelkező és az érintett, válság szempontjából releváns védelmi termékeket előállító gazdasági szereplőket arra ösztönzik, hogy éljenek az említett eltérésekkel, annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a műszakok bővítését, és ezáltal előmozdítsák az érintett, válság szempontjából releváns védelmi termékek gyártásának folyamatosságát, amennyiben ezt szükségesnek ítélik e rendelet céljainak eléréséhez.

(2) Amennyiben előzetes engedélyre van szükség, valamennyi érintett nemzeti hatóságnak gondoskodnia kell arról, hogy a jogi lehetőségekhez mérten a lehető leggyorsabban kezelje azokat a kérelmeket, amelyeket válság szempontjából releváns védelmi termékeket előállító gazdasági szereplők nyújtottak be az (1) bekezdésben említett eltérések alkalmazására vonatkozóan.

5. SZAKASZ

SZANKCIÓK

72. cikk

Szankciók

(1) A Bizottság – amennyiben ezt szükségesnek és arányosnak ítéli – végrehajtási jogi aktusok útján a következő pénzbírságokat vagy szankciókat szabhatja ki azokra a gazdasági szereplőkre, amelyek a 62. cikk szerinti információkérések címzettjei vagy amelyekre a 63. cikk (17) bekezdése és a 66. cikk (13) bekezdése szerinti azon kötelezettség hárul, hogy tájékoztassák a Bizottságot bármely, harmadik országok által előírt kötelezettségről, vagy hogy a 63. és a 66. cikknek megfelelően előresorolják a válság szempontjából releváns termékek gyártását:

a) 300 000 EUR-t meg nem haladó pénzbírság, amennyiben a gazdasági szereplő a 62. cikk (1) bekezdése szerinti kérésre – szándékosan vagy súlyos gondatlanságból – helytelen, hiányos vagy félrevezető információt szolgáltat, vagy az előírt határidőn belül nem szolgáltat a 62. cikk (9) bekezdésének megfelelően információt;

b) 150 000 EUR-t meg nem haladó pénzbírság, amennyiben a gazdasági szereplő – szándékosan vagy súlyos gondatlanságból – nem tesz eleget a 63. cikk (17) bekezdése és a 66. cikk (13) bekezdése szerinti azon kötelezettségének, hogy tájékoztassa a Bizottságot harmadik országok által előírt kötelezettségekről;

c) az előző üzleti év átlagos napi árbevételének 1,5 %-át meg nem haladó kényszerítő bírság a meg nem felelés minden egyes munkanapjára a kiemelt fontosságú megrendelés leadásáról szóló határozatban megállapított időponttól számítva, amennyiben a gazdasági szereplő szándékosan vagy súlyos gondatlanságból – nem tesz eleget a válság szempontjából releváns termékek gyártásának előresorolására vonatkozó, a 63. cikk (9) bekezdése szerinti kötelezettségnek a 63. cikk (18) bekezdésével összhangban, és ha a gazdasági szereplő – amelyre e pont szerint a kényszerítő bírságot kiszabták – kkv, az előző üzleti év átlagos napi árbevételének 0,5 %-át meg nem haladó kényszerítő bírság;

([46]) Az Európai Parlament és a Tanács 2003/88/EK irányelve (2003. november 4.) a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól (HL L 299., 2003.11.18., 9. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/88/oj).

d) 300 000 EUR-t meg nem haladó pénzbírság, amennyiben a gazdasági szereplő a – szándékosan vagy súlyos gondatlanságból – nem tesz eleget a válság szempontjából releváns termékek gyártásának előresorolására vonatkozó, a 63. cikk (8) bekezdése, és a 66. cikk (6) bekezdése szerinti kötelezettségnek a 63. cikk (18) bekezdésével és a 66. cikk (12) bekezdésével összhangban.

Az e bekezdés első albekezdésében említett végrehajtási jogi aktusokat a 77. cikk (4) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(2) Az e cikk (1) bekezdése szerinti határozat meghozatala előtt a Bizottság lehetőséget biztosít az érintett gazdasági szereplő számára arra, hogy a 75. cikkel összhangban megtegye észrevételeit. Annak megállapítása érdekében, hogy a pénzbírságok vagy a kényszerítő bírságok szükségesnek és arányosnak tekinthetők-e, a Bizottság figyelembe vesz az érintett gazdasági szereplő által benyújtott minden, kellően megalapozott indoklást.

(3) A pénzbírság vagy a kényszerítő bírság összegének megállapításakor a Bizottság figyelembe veszi a jogsértés jellegét, súlyosságát és időtartamát – többek között a 63. cikk (9) bekezdésében meghatározott kiemelt fontosságú megrendelés, illetve a 63. cikk (7) bekezdésében vagy a 66. cikk (6) bekezdésében meghatározott kiemelt fontosságú kérelem elfogadására vagy előresorolására vonatkozó kötelezettség be nem tartásának eseteit illetően –, valamint azt, hogy a gazdasági szereplő részben teljesítette-e a kiemelt fontosságú megrendelést vagy a kiemelt fontosságú kérelmet.

(4) A pénzbírságok a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdése értelmében vett külső címzett bevételnek minősülnek, és azokat az Ukrajna támogatását célzó eszközhöz kell rendelni.

73. cikk

A szankciók kiszabására vonatkozó elévülési idő

(1) A 72. cikk alapján a Bizottságra ruházott hatáskörökre a következő elévülési idők vonatkoznak:

a) két év a 62. cikk (1) bekezdése szerinti információkérésre vonatkozó rendelkezések megsértése esetén;

b) két év a 63. cikk (17) bekezdése és a 66. cikk (13) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó rendelkezések megsértése esetén;

c) három év a válság szempontjából releváns termékek gyártásának a 63. és a 66. cikk szerinti előresorolásához kapcsolódó kötelezettségre vonatkozó rendelkezések megsértése esetén.

(2) Az (1) bekezdésben említett elévülési idők a jogsértés elkövetésének napján kezdődnek. Folyamatos vagy ismétlődő jogsértések esetén az elévülési idők az utolsó jogsértés elkövetésének napján kezdődnek.

(3) A Bizottság vagy a tagállamok illetékes hatóságai által az e rendeletnek való megfelelés biztosítása érdekében hozott intézkedések megszakítják az elévülési időt.

(4) Az elévülési idő megszakítása minden olyan felet érint, akinek vagy amelynek megállapították a jogsértésben való közreműködésért való felelősségét.

(5) Az elévülési idő az említett elévülési idő minden megszakításával újrakezdődik. Az elévülési idő azonban legkésőbb azon a napon lejár, amelyen az elévülési idő kétszeresének megfelelő időszak letelt anélkül, hogy a Bizottság pénzbírságot vagy kényszerítő bírságot szabott volna ki. Ez az időtartam meghosszabbodik azzal az időtartammal, amely alatt az elévülési idő nyugszik amiatt, hogy a Bizottság határozata az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban lévő eljárások tárgyát képezi.

74. cikk

A szankciók érvényesítésére vonatkozó elévülési idők

(1) A Bizottságnak a 72. cikk értelmében elfogadott határozatok érvényesítésére vonatkozó hatáskörére hároméves elévülési idő alkalmazandó.

(2) Az elévülési idő a határozat jogerőssé válásának napján kezdődik.

(3) A pénzbírságok és a kényszerítő bírságok érvényesítésére vonatkozó elévülési időt megszakítja:

a) a pénzbírság vagy kényszerítő bírság eredeti összegét megváltoztató vagy a megváltoztatásra irányuló kérelmet elutasító határozatról szóló értesítés;

b) a Bizottságnak vagy a Bizottság kérelmére eljáró valamely tagállamnak a pénzbírság vagy kényszerítő bírság megfizetésének érvényesítésére irányuló intézkedése.

(4) Az elévülési idő a (3) bekezdésben említett minden megszakítással újrakezdődik.

(5) A pénzbírság és a kényszerítő bírság érvényesítésére vonatkozó elévülési idő nyugszik:

a) ha a kötelezett fizetési haladékot kapott;

b) a fizetési kötelezettség érvényesítését az Európai Unió Bíróságának határozata értelmében felfüggesztik.

75. cikk

A meghallgatáshoz való jog pénzbírság vagy kényszerítő bírság kiszabása esetén

(1) A 72. cikk szerinti határozat elfogadása előtt a Bizottság biztosítja, hogy az érintett gazdasági szereplők lehetőséget kapjanak arra, hogy észrevételeket tegyenek az alábbiakkal kapcsolatban:

a) a Bizottság előzetes megállapításai, beleértve minden olyan kérdést, amellyel kapcsolatban a Bizottság kifogást fogalmazott meg;

b) olyan intézkedések, amelyeket a Bizottság az e bekezdés a) pontja szerinti előzetes megállapítások kapcsán esetlegesen meg kíván hozni.

(2) Az érintett gazdasági szereplők a Bizottság előzetes megállapításaival kapcsolatos észrevételeiket a Bizottság által az előzetes megállapításokban meghatározott határidőn belül nyújthatják be a Bizottságnak, amely határidő nem lehet kevesebb 14 munkanapnál.

(3) A Bizottság a pénzbírság vagy kényszerítő bírság kiszabását csak olyan kifogásokra alapozhatja, amelyekkel kapcsolatban az érintett gazdasági szereplők észrevételeket tudtak tenni.

(4) Amennyiben a Bizottság az (1) bekezdésben említett előzetes megállapításairól tájékoztatta az érintett gazdasági szereplőket, kérésre, a hozzáférhetővé tételre vonatkozó, megállapodás szerinti feltételek mellett betekintést ad az irataiba, tekintettel a gazdasági szereplőknek az üzleti titkaik védelméhez fűződő jogos érdekére, vagy bármely személy üzleti titkainak vagy egyéb bizalmas információinak a megőrzése érdekében. Az iratbetekintési jog nem terjedhet ki a bizalmas jellegű információkra és a Bizottság vagy a tagállami hatóságok belső dokumentumaira; így többek között a Bizottság és a tagállamok hatóságai közötti levelezésre. E bekezdés egyik rendelkezése sem akadályozza a Bizottságot abban, hogy a jogsértés bizonyításához szükséges információkat hozzáférhetővé tegye és felhasználja.

6. SZAKASZ

IRÁNYÍTÁS

76. cikk

Védelmi ellátásbiztonsági tanács

(1) Létrejön a védelmi ellátásbiztonsági tanács (a továbbiakban: a tanács).

(2) A tanács általános feladata az, hogy e fejezettel összhangban segítséget nyújtson a Bizottságnak, és ajánlásokat fogalmazzon meg számára.

(3) A Bizottság rendszeresen tájékoztatja a tanácsot minden tervezett intézkedésről és a 60. vagy a 64. cikk szerinti ellátási válsághelyzetek aktiválása nyomán meghozott intézkedésekről. A Bizottság biztonságos informatikai rendszeren keresztül biztosítja a szükséges információkat.

(4) A 60. vagy a 64. cikkben említett ellátási válsághelyzetre való felkészülés és az ellátási válsághelyzet kezelése céljából a tanácsnak segítséget kell nyújtania a Bizottság részére a következőkhöz:

a) a tagállamok vagy a Bizottság által összegyűjtött, a válság szempontjából releváns információk elemzése;

b) a lehetséges felkészültségi intézkedések értékelése;

c) annak értékelése, hogy teljesülnek-e a 60. vagy a 64. cikkben említett ellátási válsághelyzetek aktiválására vagy deaktiválására vonatkozó kritériumok;

d) a tagállamokkal való koordinált fellépés elősegítése;

e) iránymutatás nyújtása az ellátási válságokra való uniós szintű reagálás érdekében kiválasztott, a 60. vagy a 64. cikkben említett intézkedések végrehajtásához, így többek között a 62. és a 62. és a 65–71. cikkben említett intézkedések aktiválásához;

f) konkrét válaszintézkedések azonosítása a tagállamok számára a válság szempontjából releváns termékek időben történő rendelkezésre állásának és az azokkal való ellátásnak a biztosítása érdekében;

g) a többek között más, válság szempontjából releváns uniós szintű szervezetekkel, valamint adott esetben harmadik országokkal, nemzetközi szervezetekkel és az ipar, a civil társadalom és a tudományos körök képviselőivel folytatott információcsere és -megosztás elősegítése;

h) a stressztesztek elvégzése szempontjából releváns témák azonosítása;

i) a válság szempontjából releváns termékek azonosítására szolgáló keret és módszertan kidolgozása, valamint a korai előrejelző mutatók jegyzékének összeállítása;

j) a válság szempontjából releváns termékek és a korai előrejelző mutatók feltérképezésének elvégzése;

k) annak értékelése, hogy az ellátási válsághelyzet meghosszabbítása szükséges és arányos-e, valamint hogy a megszüntetés helyénvaló-e;

l) a nyomon követés eredményeinek kiértékelése, valamint adott esetben potenciális megoldások azonosítása a közös érdeklődésre számot tartó kérdések vonatkozásában; valamint

m) annak megállapítása, hogy milyen gyakorisággal kell stressztesztet végezni.

(5) A tanács az egyes tagállamok, a Bizottság, a főképviselő és az EDA képviselőiből áll. Elnöki tisztét a Bizottság képviselője és a Tanács soros elnökségét betöltő tagállam képviselője közösen látja el. A tanács titkárságát a Bizottság biztosítja. Szavazati joggal csak a tagállamok rendelkeznek.

(6) A társelnököknek fel kell kérniük az Európai Parlament képviselőit, hogy megfigyelőként vegyenek részt a tanács ülésein.

(7) A társult országok jogosultak arra, hogy – az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban meghatározott feltételekkel összhangban – szavazati joggal nem rendelkező tagokká váljanak a tanácsban.

(8) A tanácsnak a Bizottság, valamely tagállam vagy valamely, a tanács tagjává vált társult ország kérésére minden olyan esetben üléseznie kell, amikor a helyzet ezt megkívánja. A tanácsnak a Bizottság által tett javaslat alapján el kell fogadnia eljárási szabályzatát. Ezen eljárási szabályzatnak rendelkeznie kell olyan mechanizmusokról, amelyek biztosítják a tanács megfelelő működését feladatai ellátása során, többek között azzal, hogy rendelkezik a társelnökök közötti esetleges vitákkal kapcsolatos vitarendezési eljárásokról.

(9) A tanács a Bizottság kérésére vagy a saját kezdeményezésére ajánlásokat adhat ki. A tanácsnak törekednie kell arra, hogy olyan megoldásokat találjon, amelyek a lehető legszélesebb körű támogatást élvezik.

(10) A tanácsnak – figyelemmel a kiegyensúlyozott földrajzi képviselet biztosításának szükségességére – évente legalább egyszer meg kell hívnia a nemzeti védelmi ipari szövetségek képviselőit és a kiválasztott ipari képviselőket, hogy megfigyelőként vegyenek részt a tanács munkájában. Amennyiben sor kerül a 60. vagy a 64. cikkben említett ellátási válsághelyzet aktiválására, a tanácsnak – adott esetben – magas szintű ipari képviselőket kell meghívnia, hogy megfigyelőként részt vegyenek a tanács különleges formációban tartott ülésének keretében végzett munkában a válság szempontjából releváns termékekkel vagy – ha a 64. cikk szerinti biztonsági vonatkozású ellátási válsághelyzet aktiválására kerül sor – az érintett védelmi termékekkel kapcsolatos kérdések megvitatása céljából.

(11) A tanácsnak megfigyelőként meg kell hívnia releváns üléseire a válság szempontjából releváns egyéb uniós szintű szervek képviselőit.

(12) A tanácsnak – adott esetben, eljárási szabályzatával összhangban, valamint az Unió és tagállamai biztonsági és védelmi érdekeinek kellő tiszteletben tartása mellett – meg kell hívnia egy ukrán képviselőt, hogy megfigyelőként részt vegyen az üléseken.

(13) A Bizottság biztosítja az inkluzivitást, és a tanács tagjai számára biztosítja az információkhoz való egyenlő hozzáférést, annak érdekében, hogy a tanács döntéshozatali folyamata valamennyi tagállam helyzetét és szükségleteit tükrözze. A tanácsnak meg kell hoznia a szükséges intézkedéseket a minősített és az érzékeny adatok 79. és 80. cikk szerinti biztonságos kezelésének és feldolgozásának biztosítása érdekében.

(14) A Bizottság – saját kezdeményezésére vagy a tanács javaslatára – eseti alapon a tanács munkáját segítő munkacsoportokat hozhat létre konkrét kérdések megvizsgálása céljából, az (1) bekezdésben említett feladatok alapján. A tagállamok szakértőket jelölnek ki a munkacsoportokba. Az EDA meghívható e munkacsoportok üléseire.

(15) A Bizottság jogi, szabályozási és adminisztratív akadályokkal foglalkozó, a (14) bekezdés szerinti munkacsoportot hoz létre. E munkacsoport célkitűzései a következők:

a) az 1. cikk (2) bekezdésének 6. pontjában felsorolt célkitűzések elérésének útjában álló meglévő vagy lehetséges jogi, szabályozási és adminisztratív akadályok azonosítása nemzetközi, uniós és nemzeti szinten;

b) az azonosított akadályok tekintetében lehetséges megoldások és mérséklési intézkedések azonosítása.

VIII. FEJEZET

IRÁNYÍTÁS, ÉRTÉKELÉS ÉS ELLENŐRZÉS

77. cikk

Bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.

(2) Az EDA-t fel kell kérni arra, hogy megfigyelőként ossza meg véleményét a bizottsággal, és adjon szakvéleményt számára. Az Európai Külügyi Szolgálatot ugyancsak fel kell kérni arra, hogy segítse a bizottság munkáját.

(3) A Bizottság a saját kezdeményezésére vagy egy vagy több tagállam kérésére adott esetben meghívhatja Ukrajna képviselőit a bizottság ülésein való részvételre. Ukrajna képviselői nem lehetnek jelen a tanácskozásokon, és nem vehetnek részt a bizottság szavazásán.

(4) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

(5) Ha a bizottság nem nyilvánít véleményt, a Bizottság nem fogadhatja el a végrehajtási jogi aktus tervezetét, és a 182/2011/EU rendelet 5. cikke (4) bekezdésének harmadik albekezdése alkalmazandó.

78. cikk

Finanszírozási megállapodás Ukrajnával

(1) A Bizottság a költségvetési rendelet 114. cikkének (2) bekezdése értelmében finanszírozási megállapodást köt Ukrajnával az e rendeletben meghatározott azon intézkedések végrehajtásáról, amelyek Ukrajnát vagy az Ukrajnában letelepedett, uniós forrásokban részesülő jogalanyokat érintik.

(2) Az Ukrajnával kötött finanszírozási megállapodás, valamint az uniós forrásokban részesülő, Ukrajnában letelepedett jogalanyokkal aláírt szerződéseknek és megállapodásoknak biztosítaniuk kell, hogy a költségvetési rendelet 129. cikkében meghatározott kötelezettségek teljesíthetők legyenek.

(3) A finanszírozási megállapodásban meg kell határozni a költségvetés végrehajtásával megbízott ukrán hatóságok és szervek azon kötelezettségeit, hogy tegyenek meg minden szükséges intézkedést, beleértve a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás, az átláthatóság és a megkülönböztetésmentesség elvének tiszteletben tartásához, az uniós források kezelése során az uniós fellépés láthatóságának biztosításához, a megfelelő kontroll- és ellenőrzési kötelezettségek teljesítéséhez és az ezekből fakadó felelősségek vállalásához, valamint az Unió pénzügyi érdekeinek védelméhez szükséges jogalkotási, szabályozási és közigazgatási intézkedéseket is, különösen az alábbiakra vonatkozó részletes végrehajtási rendelkezések elfogadása révén:

a) az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében nyújtott uniós finanszírozás kontrolljával, felügyeletével, nyomon követésével, értékelésével, az arról való jelentéstétellel és annak ellenőrzésével, valamint a vizsgálatokkal, a csalás elleni intézkedésekkel és az együttműködéssel kapcsolatos tevékenységek;

b) az adókra, az illetékekre és a díjakra vonatkozó szabályok, az (EU) 2021/947 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([47]) 27. cikkének (9) és (10) bekezdésével összhangban;

c) a Bizottság azon joga, hogy a teljes projektciklus során nyomon kövesse az Ukrajnában letelepedett jogalanyok által e rendelet alapján végzett tevékenységeket, beleértve a közös beszerzési tevékenységre vonatkozó együttműködést is, hogy adott esetben megfigyelőként részt vegyen az említett tevékenységekben, és ajánlásokat fogalmazzon meg az ilyen tevékenységek javítására vonatkozóan, valamint az ukrán hatóságok arra vonatkozó kötelezettségvállalása, hogy minden tőlük telhetőt megtegyenek a Bizottság ezen ajánlásainak végrehajtása érdekében, és jelentést tegyenek e végrehajtásról;

d) a 83. cikk (2) bekezdésében említett kötelezettségek, ideértve az Ukrajna általi adatgyűjtésre, valamint az ilyen adatokhoz a Bizottság és az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) általi hozzáférésre vonatkozó pontos szabályokat és időkeretet is;

e) a minősített adatok védelme és kezelése az alkalmazandó szabályokkal összhangban;

f) a személyes adatok védelmére vonatkozó rendelkezések.

(4) Ukrajna csak azt követően részesülhet finanszírozásban, hogy a finanszírozási megállapodás hatályba lépett, és a felek végrehajtották az abban meghatározott követelmények végrehajtásához szükséges intézkedéseket.

(5) A Bizottság gondoskodik arról, hogy a maga részéről minden szükséges lépést megtegyen annak érdekében, hogy a finanszírozási megállapodás legkésőbb 2026. július 1-ig hatályba léphessen.

79. cikk

A minősített adatok védelme

(1) Az e rendelet alapján létrehozott, kezelt, tárolt, kicserélt vagy megosztott minősített adatokat az (EU, Euratom) 2015/444 bizottsági határozatban ([48]) vagy adott esetben az Európai Uniónak a Tanács keretében ülésező tagállamai közötti, az Európai Unió érdekében kicserélt minősített adatok védelméről szóló megállapodásban meghatározott biztonsági szabályokkal összhangban kell védeni.

(2) A 10. cikkben felsorolt, támogatásra jogosult intézkedések végrehajtása során keletkezett új minősített adatok kibocsátójának kilétéről a részt vevő tagállamok döntenek.

(3) A Bizottság hozzáféréssel rendelkezik a 10. cikkben felsorolt, támogatásra jogosult intézkedések tekintetében az e rendelet alapján rá ruházott feladatok elvégzéséhez szükséges minősített adatokhoz.

(4) A SEAP összefüggésében a 45. cikk (1) bekezdésének n) pontjában említett, a minősített adatok védelmére vonatkozó szabályoknak meg kell felelniük e cikk (1) bekezdésének.

(5) Amennyiben társult országok vagy Ukrajna is a SEAP tagjai vagy megfigyelői, az adott SEAP-nak az Európai Uniónak a Tanács keretében ülésező tagállamai közötti, az Európai Unió érdekében kicserélt minősített adatok védelméről szóló megállapodásban biztosítottal egyenértékű védelmet kell biztosítania.

(6) Az adott tevékenységre alkalmazandó biztonsági keretet a részt vevő tagállamoknak legkésőbb a támogatási megállapodás vagy a szerződés aláírása előtt létre kell hozniuk. A vonatkozó dokumentumoknak a támogatási megállapodás vagy a szerződés szerves részét kell képezniük.

([47]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/947 rendelete (2021. június 9.) a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról, a 466/2014/EU európai parlamenti és tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2017/1601 európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 209., 2021.6.14., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

([48]) A Bizottság (EU, Euratom) 2015/444 határozata (2015. március 13.) az EU-minősített adatok védelmét szolgáló biztonsági szabályokról (HL L 72., 2015.3.17., 53. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj).

(7) A Bizottság az (EU, Euratom) 2015/444 határozattal összhangban akkreditált biztonsági rendszert hoz létre annak érdekében, hogy megkönnyítse a minősített adatoknak a Bizottság, a tagállamok és a társult országok közötti, és adott esetben a kérelmezőkkel és a címzettekkel való cseréjét.

80. cikk

Az információk bizalmas kezelése

(1) Az e rendelet alkalmazásának eredményeként megszerzett információk kizárólag az információkérés céljának megfelelően használhatók fel.

(2) A tagállamok, a Bizottság, az Európai Külügyi Szolgálat és az EDA az uniós joggal és a vonatkozó nemzeti joggal összhangban biztosítják az e rendelet alkalmazása közben megszerzett és keletkezett kereskedelmi és üzleti titkok, valamint más érzékeny információk védelmét.

(3) A Bizottság a valamely szervezet bármely adatát vagy bármely üzleti titkot tartalmazó információkat oly módon kezeli, amely nem lehet kevésbé szigorú, mint az érzékeny információk kezelése, ideértve azt is, hogy alkalmazza a „szükséges ismeret elvét", valamint megfelelő titkosított környezetet használ az említett információk kezelésére és megosztására.

81. cikk

A személyes adatok védelme

Ez a rendelet nem érinti a 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet ([49]), valamint az (EU) 2016/679 ([50]) és az (EU) 2018/1725 ([51]) európai parlamenti és tanácsi rendeletet.

82. cikk

Ellenőrzések

A költségvetési rendelet 127. cikke szerinti általános megbízhatóság alapját az olyan ellenőrzések képezik, amelyeket személyek vagy szervezetek – köztük az uniós intézmények, szervek, hivatalok vagy ügynökségek által felhatalmazottaktól eltérő személyek vagy szervezetek – végeznek az uniós hozzájárulás felhasználásával kapcsolatban. Az EUMSZ 287. cikkének megfelelően az Európai Számvevőszék megvizsgálja az Unió összes bevételre és kiadásra vonatkozó elszámolását.

83. cikk

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

(1) Amennyiben egy társult ország az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás alapján elfogadott határozat vagy bármely más jogi eszköz révén részt vesz a programban, a társult országnak biztosítania kell az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő, az OLAF és az Európai Számvevőszék számára a hatáskörük teljes körű gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést. Az OLAF esetében az ilyen jogok közé tartozik a 883/2013/EU, Euratom rendeletben meghatározottak szerinti vizsgálatok – többek között helyszíni ellenőrzések és vizsgálatok – lefolytatásához való jog is.

(2) A 78. cikkben említett megállapodásban rendelkezni kell Ukrajna következő kötelezettségeiről:

a) megfelelő intézkedések meghozatala az Unió pénzügyi érdekeit sértő szabálytalanságok, csalás, korrupció és összeférhetetlenség megelőzése, feltárása és korrekciója érdekében, a kettős finanszírozás feltárása és elkerülése, valamint a hűtlen kezelésben érintett pénzeszközök visszafizettetését célzó jogi lépések megtétele;

([49]) Az Európai Parlament és a Tanács 2002/58/EK irányelve (2002. július 12.) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről (Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) (HL L 201., 2002.7.31., 37. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj).

([50]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet (HL L 119., 2016.5.4., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([51]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

b) annak rendszeres ellenőrzése, hogy a nyújtott finanszírozás felhasználása megfelel-e az alkalmazandó szabályoknak, különös tekintettel a szabálytalanságok, a csalás, a korrupció és az összeférhetetlenség megelőzése, feltárása és korrekciója tekintetében alkalmazandó szabályokra;

c) az Ukrajna támogatását célzó eszköz keretében benyújtott kifizetési kérelmeket kísérő nyilatkozat kiadása arról, hogy a pénzeszközöket a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével összhangban és rendeltetésük szerint használták fel, valamint megfelelően kezelték, különös tekintettel a szabálytalanságok, a csalás, a korrupció és az összeférhetetlenségek megelőzésére, feltárására és korrekciójára vonatkozó nemzetközi normákkal kiegészített ukrán szabályoknak való megfelelésre;

d) kifejezett felhatalmazás a Bizottság, az OLAF, az Európai Számvevőszék és adott esetben az Európai Ügyészség számára arra, hogy az arányosság elvét alkalmazva gyakorolják a költségvetési rendelet 129. cikkének (1) bekezdésében meghatározott jogaikat.

84. cikk

Tájékoztatás, kommunikáció és népszerűsítés

(1) Az uniós támogatás kedvezményezettjeinek fel kell tüntetniük a források eredetét, és különösen a tevékenységeknek és azok eredményeinek a népszerűsítése során biztosítaniuk kell e támogatás láthatóságát azáltal, hogy következetes, hatékony és arányos célzott tájékoztatást nyújtanak többféle célközönségnek, köztük a médiának és a nyilvánosságnak.

(2) A Bizottság tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket végez e rendelethez, az e rendelet alapján végzett tevékenységekhez és az elért eredményekhez kapcsolódóan.

(3) A programhoz és az Ukrajna támogatását célzó eszközhöz allokált pénzügyi forrásoknak hozzá kell járulniuk az Unió politikai prioritásaira vonatkozó szervezeti kommunikációhoz annyiban, amennyiben e prioritások kapcsolódnak a 4. és a 22. cikkben említett célkitűzésekhez.

(4) A programhoz és az Ukrajna támogatását célzó eszközhöz allokált pénzügyi források hozzájárulhatnak a terjesztési tevékenységek, a partnerkeresési rendezvények és a figyelemfelkeltő tevékenységek megszervezéséhez, különösen az ellátási láncoknak a kkv-k határokon átnyúló részvételét előmozdító megnyitása céljából.

85. cikk

Nyomon követés, értékelés és felülvizsgálat

(1) A Bizottság rendszeresen nyomon követi a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz végrehajtását, és évente jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az elért eredményekről, többek között a kkv-k és a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok bevonásának szintjéről, valamint – intézkedéstípusok szerinti és az uniós hozzájárulás formája szerinti bontásban – a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz összkiadásáról.

A Bizottság meghozza azokat a szükséges nyomonkövetési intézkedéseket, amelyek biztosítják, hogy a program és az Ukrajna támogatását célzó eszköz végrehajtásának és eredményeinek nyomon követéséhez szükséges adatokat hatékonyan, eredményesen és időben összegyűjtsék. E célból arányos jelentéstételi követelmények állapíthatók meg az uniós források címzettjei és adott esetben a tagállamok számára.

(2) A Bizottság 2027. június 30-ig – adott esetben mutatók alapján – jelentést készít, amelyben értékeli az e rendeletben meghatározott intézkedések végrehajtását és azok eredményeit, valamint értékeli e rendelet esetleges felülvizsgálatának szükségességét. Az értékelő jelentésnek a tagállamokkal és a legfontosabb érdekelt felekkel folytatott konzultációkra kell épülnie, és abban értékelni kell, hogy e rendelet mennyiben járult hozzá az Unióban együttműködésen alapuló módon beszerzett védelmi felszerelések értékének, az Unión belüli védelmi kereskedelem értékének, valamint az Unión belül beszerzett tagállami védelmi beruházások értékének növeléséhez.

(3) A Bizottság a jelentést adott esetben megfelelő jogalkotási javaslatok kíséretében benyújtja az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

86. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, 2025. december 16-án.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
R. METSOLA	M. BJERRE

Az e rendelettel kapcsolatban tett három nyilatkozat megtalálható: HL C, C/2025/6783, 2025.12.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6783/oj, HL C, C/2025/6784, 2025.12.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6784/oj és HL C, C/2025/6785, 2025.12.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6785/oj.